

Collection of short alchemical works, including De consideratione quintae essentiae by John of Rupecissa. (Miscellanea Alchemica XV)

Contributors

Written by Matteo della Viola, barbiero, at Ferrara.

Publication/Creation

1453

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/nh7wbj9>

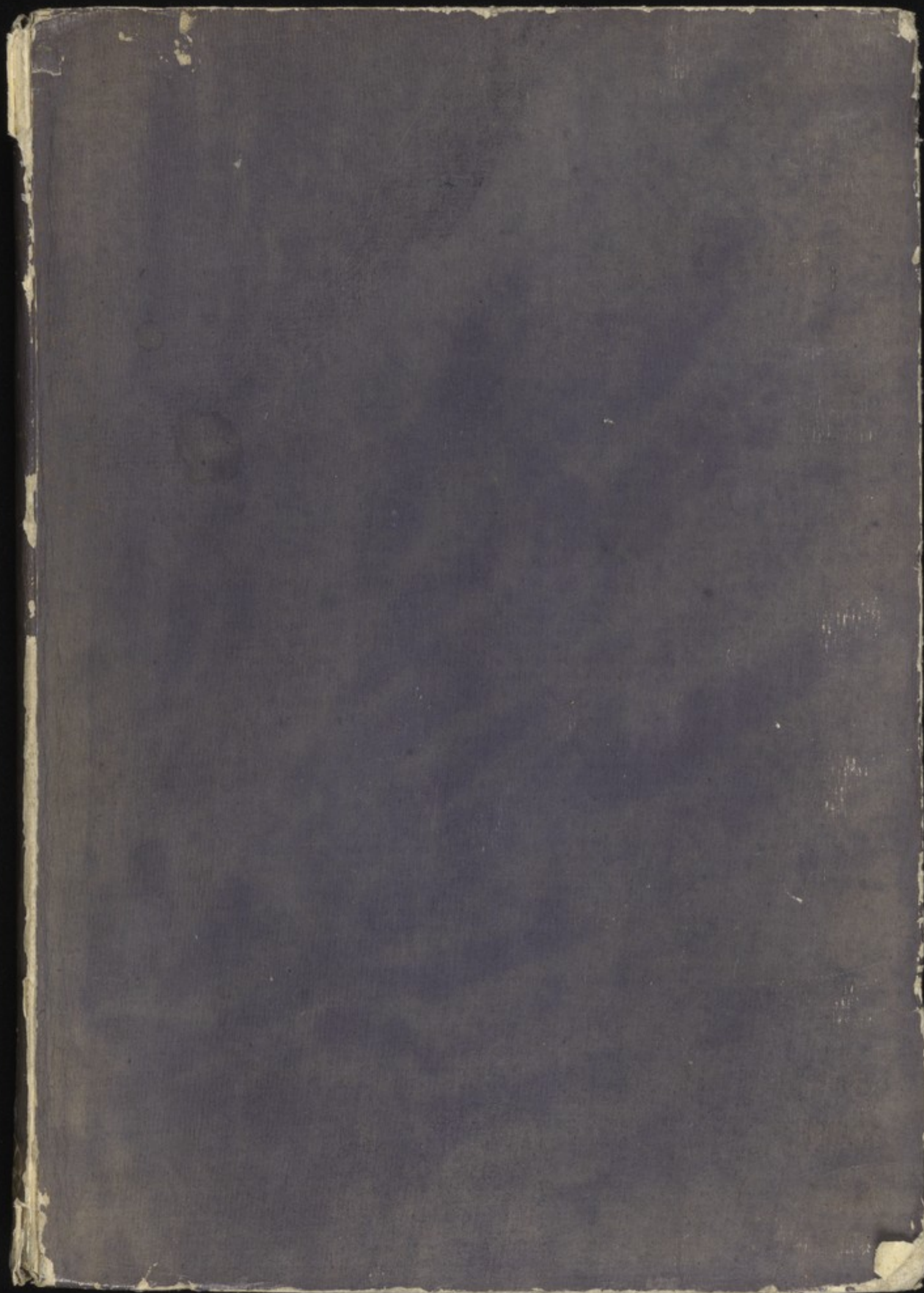
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

~~Johannes de Rupescissa~~
De Tr. essentia. Ray. Lullius. 31.
Opera in Lib. 236.

23176
I III

66 ff.

In F. P.
M. d. d. 1611
No 910
+
2647.

MS. No. 520.

WELCOME
HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

ACCESSION NUMBER
59554
PRESS MARK

1894

MISCELLANEA Alchemica XV

RUPESCISSA (J. de) De consideratione Quintae
essentiae

LULLIUS (R) Ars operativa

ELIAS Arista, Vade mecum

Medical receipts in Latin and Italian

Written by Matteo della Viola, ^{Barburg.}
[Ferrara] 1453

B 52

~~1830~~
~~1831~~
~~1832~~
~~1833~~
~~1834~~
~~1835~~
~~1836~~
~~1837~~
~~1838~~
~~1839~~
~~1840~~
~~1841~~
~~1842~~
~~1843~~
~~1844~~
~~1845~~
~~1846~~
~~1847~~
~~1848~~
~~1849~~
~~1850~~
~~1851~~
~~1852~~
~~1853~~
~~1854~~
~~1855~~
~~1856~~
~~1857~~
~~1858~~
~~1859~~
~~1860~~
~~1861~~
~~1862~~
~~1863~~
~~1864~~
~~1865~~
~~1866~~
~~1867~~
~~1868~~
~~1869~~
~~1870~~
~~1871~~
~~1872~~
~~1873~~
~~1874~~
~~1875~~
~~1876~~
~~1877~~
~~1878~~
~~1879~~
~~1880~~
~~1881~~
~~1882~~
~~1883~~
~~1884~~
~~1885~~
~~1886~~
~~1887~~
~~1888~~
~~1889~~
~~1890~~
~~1891~~
~~1892~~
~~1893~~
~~1894~~
~~1895~~
~~1896~~
~~1897~~
~~1898~~
~~1899~~
~~1900~~

18

MISCELLANEA

EXPERIMENTA (I. II.)

LITTERAE (I. II.)

RECEPTE (I. II.)

INDEX (I. II.)

... ..

8

Primus liber de edificatione Rute ex
 iatic orio et de trasmutabilium In nomine
 dñi nri ihu xpi. Inquit liber de famulatu
 philosophic euagelio dñi ihu xpi. Et pauperu
 bus euangelizit. V. M.

DIXIT SALAMON Sapientie
 capitulo. vii. Deus dedit michi sa
 entia ueram que est ut sciam di
 spositionem orbis terrarum et uir
 tutes elementorum. Inuio consumatione et medietate
 tempore diversitudine permutationes et diuisiones tempore
 anni mensuram et diuisione naturalium et
 rerum de fructibus uim uentorum et cogitationes hominum hom
 inum differentias uirgultorum et uirtutes radice et q
 eaque sunt absconsa et inuisa didici. Quum enim
 artifex docuit me sapientiam hęc eo saluone. Et saluone
 puez. c. xxi. Dico uniuersa pp sonet xpsum opatus
 est de. Ergo demonstrationem sup posita in a. Subilita
 te scripture concludit. q. uniuersa phia qua salamon
 in uerbis pmissis spūs dñi reuelauit ad ex secutiō
 et euagelij xpi. Et euagelij uero uero et totius co
 poris xpi. missi de uoto famulatu utilis applicanda est.
 Et sic breuiter titulus libri concludit pbatul. Consi
 dexauit ergo q. exp. expensum i pruritu modane. p. hie
 plus q. quinque annis ante Ingresson ordinis i flore
 tissimo holosano et plus alijs quinq. ex quo ordine
 hie Intrau cum pceptu multo i narium uerborum et
 conplicitu inutilium disputationu uana et fatua glo
 ria lectione tam In fructibus particularibus q. in orie
 talibus legibus sic est p. sibile tempus p. teterito
 redimere rediman. p. ditom restaurabo et clayson
 ueludā ad mano. uel ex eo ex f. am. uisu xpi merito
 ad etēna gloria p. futurū. Et sic eod michi nocebat
 ad culpam mru xpi pueniat ad etēna uitam. Et udi

Phillipps Ms

910

2647

possibilem. Nam In hoc se uilitate quas uidey In p̄tia
diuino sp̄u iustate et tempore uanitate meae quo
tempore licet malo. Hic mihi de misericorditer supra
mundum. Reuelam paup̄ibus euangeliis uiris ut qui
diuicias pp̄ euanḡm contempserunt sine umano doctore
sciunt facili et deui. Et sine nobilibus exp̄ss. suas corp
orales miserias et infirmitates humanas diuina benigni
tate sanant. Et impedim̄ta sc̄e orationis et meditationis
in noxia miserabilis eugare. Temptati omnibus etia con
onum. Quas pp̄ quosdam infirmitates inferunt resiste
re. Et in omnibus et p̄ omnia expedire possit totis ui
ribus d̄no ih̄u deuotissime deseruere. Et eo stat opus
pro solis sanctis factis. A quo h̄op̄te impante deo recipi
ent tanta bona. Conduci breuit q̄ ego In eoz ben
eficiis oronibz et m̄itis q̄ amplius faciet an xpo libez
hui. Vnde xpi et impio eius p̄ceptis ero uelint nolent
quia q̄ quis est. et a deo est et a d̄ni. Et sic exipit ex
p̄ntia In p̄tia. Cum ex multa uanitate michi non a sabant
noua merita prouenire nō solum deo annis amisi sub no
dana p̄tia p̄transit. Sed plus q̄ mille annis sine seculi
sine dubio de fluxuris. Ego sum post tempus que potest
t̄ps p̄terito restaurari. Illum autem demeritisimuz deum qui
michi biliximo peccatoris aduocato reuelauit. Et hanc multa p̄tia
mudare uulit et cōtito animo. totis uiribus rogo. ut michi
lib̄o nō p̄mitat uenire ad manus indignoz et uanoz
et uanoz et qui pecunia uellent uti. nec dare reme
dia nisi intuitu solus deus et m̄iae. et peccatis sanctis
dignis ac bonis et iustis p̄ sanctis. et euangeliis uiribus
faciedis. Et deus et dominus n̄ ih̄us xpi contrarium face
re uolentibus impedit ne effectus sequat sic aut optat.
O quom̄ malom foret si ioh̄ libez p̄ueniret ad man
us horum modanoz et ad notitia tiranoz et ad seui
t̄no reprobos quia sic se p̄ hunc librom p̄terit cōtinuare
opera uite & diuitius. et uolentius. Ita et reprobis possit
p̄uexo usu diuitius p̄seuere in malo. Ego aut quantum
in me est pp̄ solis sc̄os lib̄o cōstitui et ip̄m custodie ih̄u
xpi cōmendā. Sine alijs rebus ad secretos reuelationem
occidens uix tituloz ordine inferius scribendum.

Explicit prologus felicitatis

4
 Ecce primo est. quod virtutem quam contulit
 deus naturae condite et ministerio huius non subiecte.
 et ministerio huius potest homo in comoda senectutis quibus in
 nimis antiquis viris eundemque in pedibus opera eundem
 illige vite abire et a missam iuventutem iterum restitua
 re, et vires pristinas retinere et reabere. sed non eodem
 gradu quod est maius secretum quod sit in tota natura. Et
 sicut hoc fiat per sequentem canonem apte demonstrabimus.

Canon primus.

2
 Hoc est in quo laboraverunt omnes querere ma
 rem creatam ad usum hominum quod posset corpus co
 ruptibile et putrefactione servare servatum sine diminutione
 conservare conservatum si foret possibile perpetuo in esse quia
 hoc est quod omnes naturaliter desiderant. nunquam corumpi et mori
 dicitur paulo. 2. cor. 5. cap. Nam et quia sumus in tabernacu
 lo corpus in gemis sumus semus gravatis. scilicet ex infirmitatibus
 eo quod volumus exolvere. scilicet corpore. nemo vivit. sed sub
 dit ut abolerentur quod mortali est. Et pariter per prophetam pervenit
 ad notitiam huius rei talis. evidens est. et per quod medici temporis
 nostri qui ardent desiderio pecunie et bonorum pro pecunia vel
 tunc alicui magnati. nostri tunc potuerunt conferre. neque
 potest neque vult deus ut lux sciat. sed quia vult dicit pa
 ulus ad hebraeos. c. 9. in fine constitutum est hominibus semel
 mori. quod fantastico esset laborare. ut in actum motu
 huius vita queramus talia res. que posset corpus non mortale
 in motu reddere hoc dicitur in testamento sacro in fallibilitate re
 nemus quod deus unicuique terminum vite prefixit. qui non potest
 quo eoque humano ingenio vel subsidio pertransire. Iob. dicitur
 breves dies hominis sunt nunc mensuram eius apud te est
 Constituisi terminos eius quod perire non poterunt. Quare
 ergo rem quod zeta terminum ad deo prefixum posset corpus non
 sine corruptione servare sanari et conservare. infirmum
 curare et perditum restaurare donec veniat ultima
 mors in termino ipse fixo ad deo Ceterum omne genus
 motu vitare citra illum terminum non est in potestate nostra.
 Ergo iam restat vult de motu que cura ultimam terminum

pot ex Infirmis et ex corruptione Corporis. Et ex de-
 fectu virtutis corrigere speculanti. Ratio autem dicitur.
 qd corpus Corruptibile velle conservare per Rem putidam
 et corruptibilem et reformare per rem deformatam quod
 rectam et sanare in corruptionem per rem sufficiens et in-
 firmum sanare per rem fidam et fatificum et Inanis.
 Ergo ratio vite, e quere rem de se sufficit In eternum
 corruptibilem Quare omnem rem sibi unita et max-
 ime, carnem semp ~~tam~~ teneat i corrupta que vir-
 tute vite et spiritum nutriat. Et Augm entat. et rasiu-
 ret qd omne crudum digerat et omne digestum ad eq-
 ualitate reducat et omne excessum cuius coque qualita-
 tis ampuet et qua quq; qualitate refruzeret de p diti.
 humidus naturale fabiat abundare. Et igne debitem
 natale i flamare procurat. Et scito sine flitae qm
 lum quatio elemtoum est talis ne In ducit Aliquid
 qd ex se materialem compositione elemtoz quia om-
 nia talia sunt corruptioni et transmutationi subiecta
 et omne corruptibile Infirmu et debille aditum suo si-
 mili augmtat illud et qd omnes medici p talis res co-
 ruptibiles que sunt elemeta vel ex elemetis coposita
 materialit opati fuerut noqua potuerut ad dnohanu
 qd que sunt elemeta vel ex elemetis coposita ergo ratio
 vite no pot ab omnibus i och seculo Invenire. quare po-
 sit, corpus purificare vsque ad vltimu terminu vite ho-
 minibus adio prefixum.

Indago Celli nostre seu quate Essentie

7.

D qd fideliter Rndemus. qd oportet Rem querere
 que sich se hancat respectu quatio qualitatū
 quibus compositū est corpus nostras sicut se habet ad
 tum respectu quatio Elemtoz. pñi aut vocauerut
 cellum quate essentia respectu quatio elemtoz quia
 i se cellum est In corruptibile et In mutabile et no recipit
 res peregrinas i pñones nisi forte missa de. sic et res

81

quã quæsumus et Respectu quantũ Elementorum corporis nri.
Quinta essentia incorruptibilis est. que si fuerit In eternũ
nõ calida sicut cũ igne. nec vniuersa frigida cũ aqua.
nec. calida vniuersa nec. nec frigida sicut cum terra
sed est essentia quinta vaporis et caliditas sicut et illud
incorruptibile. quia quã neque est pluit pluit vniuersam
Alia si fuerit. et est caliditas vite quinta essentia quam
accidit ad rationes in natura. ut possit supponere necesse
est ad corpus calidum et vniuersum. quia deus constituit vite
nri. Et dixi quã quinta essentia accidit. et dissimulatur quare
exteriori de corpore nature. et accidit ad deum. et artificia
vniuersa. Et neque probat argumentibus nobis sicut philosophi
intelligunt. Et vocat aqua de defensione vniuersa. Et
qua vniuersa. et ipsa et quã in vniuersa. et accidit. non debet eam
quantam essentia. quia debet eius natura et opus nomen
summi phi. nomen quã debet voluerit. sed fecit necessita
tem vniuersa. et fecit. Et quã nõ sit vniuersa elementa que
demonstratio est. quia coheret. quã que elementa co
terre repugnat. Quia nõ sit calida et vniuersa sicut de.
quia de sicut qua coheret et coheret sicut per In gen
eratione azurca et mussca. Ideo ista dicitur in co
ruptio manet si causa voluta fuerit.

Quia nõ sit frigida et sic sicut terra demonstrat ex parte
quia de consumit et summe calefacit. et dicitur sicut
calida et sic sicut vniuersa demonstrat ad oculum quia calida In
rigidat et calidus motus inquit. et apparet sicut de. probabo.
Quia In corruptibilitate coheret et de corruptibilitate. per
uet de motu et experientia est assumpta. quia si que cum
uis. aut fructus. aut piscis In fundat In ea nõ coheret
pit quã diu permanet In ea quã magis tenentur In natura
et vniuersa corporis nri ab omni corruptione seruabit.

Hec est quinta essentia oculum humanum quã accidit. et sim
oas ad observationem totius vniuersi. Et scito per 2to quã phi edi
any et medici ignorat hanc quinta essentia et eius virtute.
Sed ego Iussus de Inferius reuelabo tibi magisterium eius
et ego vsque scholasticum te non secretam quã tam et etia. s.
oculum vniuersum.

I ndago solis ad influendum principiorum vite in nobis et ad beatitudinem celum nostrum .

4.

Ed sicut summum celum non influunt per se operatione
et aer inuadit et influentias multas. sed per virtutem solis
et aliarum stellarum in celum. quod quinta essentia vult
conari sole mirabiliter splendentibus et incorruptibus equato in
que solis non possit agere et ipse ignis. ut ipsorum coram
pat.

Et dico tibi in veritate non ficta et de se generata quae
sol illuminat et illuminandus et i corruptibilis ab igne.
quod influunt incorruptibile et Radix vite. eodem quo
est possibile. de se hunc explicat in capite nostro. qui
occurrit est et nato zelli nri. et dependendum influ
dicitur quod est de se est capere manu et coheruit
cum deus in in potestate motu. Et ego propter
causam de qua loquitur sciens angelicus vius. cum fibro no
mine proprio. Et tunc intelligibiliter reuelat. Et ipse est
dicitur de se de vera materia terre. v. de humilibus collect
um. quia dicitur alchimicum quod est excoquinis co positio
de fluxu et natura. Et vocatum apud auctorem dixit sol. quia
est solus solis celli. generat enim ab inflexu solis in ui
sceribus terre et sibi sol in fluctu suam tribuit naturam
et colorem et in corruptibilem substantiam non simpliciter
sed comparatiue. Quia ergo essentia est de natura
et colore zelli et sol non occidit celum. Et haec duo con
iuncta solis. simul influunt in nobis dico tibi in veritate
conditiones celli zelloz. Et solis celestis. qui est possib
ille in natura motu conseruatione et refrigeratione de
pendere et enouatione et iuncturis scire et dare copia sa
nitatis optate.

I ndago solis ad influendum principiorum vite in nobis et ad beatitudinem celum nostrum .

5.

Est salomon. Ecclesiastes. c. 1. Cum te Rex de
fugile sunt et non potest homo explicare sermonem
et omnia que operauit deus mirabilia in oculo mundo et
summe stupenda. Et merito ad miranda sunt. quae quaedam

18

Species mediginales habeant virtutem ad curandū sup fl
 uos humores ab una parte. et no ab alio de terra pignora
 hat humores a capite collo et pectore. Et no ab duplici
 i fca. Et no supior regionē mētrou. Et quomo et
 qualis hoc fiat et simi dicitur in libro de simplici
 damascenus i libro suo de simplicibus medicinis. Item pū
 zepum dicit. que no est querenda pūfāngis q. hoc abet
 acello et quo r qua parte zellj. Et pūfāngis no scit. Et
 tunc tunc ac tu tunc fuit ut medij hōfūm dicit et tū
 celisam suam. Et hūc uentate dicit q. in com pte
 hēn sicut dicitur de. Caput rerum ad uentate quas mū
 dany pūfāngis dicitur. Et quibus corā in manus et fantasti
 reputant. Et dicitur quia auarūq. felle i fame est uē
 tū pūfāngis in quā natura felle nec sicut ad
 nato est. Et dicitur q. fluxus celly est solly pū
 fluxum aliter pūfāngis. Et scio q. dicitur felle celly hnt
 suam influētā singulatē. ex uisū et pūfāngis dicit.
 Et aliter stella suam pūfāngis hnt et dicitur q. hnt suam
 influētā singulatē sup rem determinatā et zētā
 ut stella pūfāngis sup ad am adamatē r fēzū. Et luna sup
 aquas maris. et sol sup aurū. luna sup dicitur. In ma
 gine hōfūm celly sup uictē terrestrē. Et sicut corp
 entaus cō dicitur i manu fabricā facias no mirū fa
 bricat cas. quam si absque dolabra fabricaret sic nō
 deus mirū gubēnat mundū. Et dicitur talem i fluxum pū
 ut. ut influat i rebufficit et quo modo ipse uult et no dicit.
 Et tunc in corde pūfāngis stellas et imagines celly expāte dicit
 et restētēnas pūfāngis quas singulatē i fluxum est tantus
 annēstis dicitur ut dicitur dicitur. qui zētā celly rā
 pūfāngis. quā i istis inferioribus rupturā natura uacui pū
 facit. Ergo dicitur tibi influxum istum et ligam d
 mox. Intē corpora sup celledia et res que eis correspon
 dent infra.

Ioannes Damascenus

Aristoteles

Considera et vide quo modo nauigatoēs maris asperēt
 cum cū lapide adamatino facit cū uēti cōtra stellam pūfāngis
 Unde hoc abet acus ut uētat cōtra dicitur stellam semp et
 sine defectu. et ad locū aliū nō reuertat. sine dubio hoc est

Quia tam fecit quam adamas iussu et impio de fluxum
illius stelle generavit et cetera. Et hinc est natura et in
fluxum et oppositio stelle.
Et ideo regulam ad sum hinc de fluxu tempore quod tunc ad
Mam. Et est quod quod coqui luna dicitur tempore sine
de factis et est fluxus in fluxu et cetera. Et quod luna y uenit ad
mediam stelle et cetera. Et quod luna y uenit ad
horizontem et cetera. Et quod luna y uenit ad
an gubna recte et cetera. Et quod luna y uenit ad
oritur: Et secundum ista patet quod tempore y die fit fluxus
et refluxus se lunam et no solum ybat. Nam quia sing
ula ut luna singulare in fluxu sup aqua. Et ideo sequi
it eam lega et uisibili sicut uiz sequit naturalit multere
qua dicit. Et sicut hinc est fluxus ad sibi et cetera ad
potum: Ita yd y oppositu yptica et y fallacibus dicit y stelle
que abent tauri et geminoz y fluxum singularit et cetera
pigea. Ideo hinc ym singularit In pectus cetera de ad tra
endum ymore ad capite colo et apertore. Et ad abi ferio
y ubi mēbris. Et ita dico de y fēbus que at aūt ymorez
y gēmbus tibus et pedibus que recipiūt singularit y fl
uxum appellis. Capuz cony y quoz et pēcy et ita de xlis
Et dicendū. Ergo sicum quita essentia et sole y uiz curare
apud tūm In tūm quita, cetera et solis eius augmēta
et y fluxum co stelle nris que sunt generatē y fluxu
pēlar y gēmbus sicut ē uia pēgra et flis que cōferūt
ad capud et ita de mēbris alij est dicendū. Et tūc y flis nro
et pēlar y gēmbus fūtes operationē de y gēmbus y uitate
sunt mēbra sup tēram sicut y ferias tēnebo et dōcto.

Canō secundus primus liby reuelat magister scilicet quita essentia
et quomō et qualiter nōtra quita essentia et talis y faceret ut eius
mēbra uic y amēntis y fluxu y uitate De magisterio y operation
y yndago prima.

On Reputat me, mēbra y uitate quia nōtra quita
tam essentia y quomō ad dēntē. Et dicit quia nemo hodie
nōtra y uitate et medicorū puenit ad eam cū aqua y dēntē cōtē

i ueniat vubiq; ga uezz dui pro zeto Nam magisterium qui
 nre/essentia est occultu et no uidi nisi vnum yobattisonu theo
 lagum qui intelligeret quinq; quicquam exseceto ei et xico
 puero q; quinta essentia est aqua xedens? Et deus celli ponat
 prudentia In code euagelicor; puzora pro qb; fabrico librū spū
 ut nū coicent reprobus her; dicit aduoc; de; celli uerionū. Mo
 d; d; xico tibi ueritate xer pices vnu neq; nimis darū xquo
 sum t; nica; vnu te xctre nigrū et Inscapidū. Eged vnu no
 bile locū dūm supozum oduferum malus quā In uerūz potest
 Et fūla eum In corionūz toties donec facies meliorē xquā
 xedentē quam facis. facere. ut ter vel usque d; nūz distiles xaf
 eam. Et eoh; est aqua xedens ad quam odieray medoz; pue
 nēt.

Hec xquā est materia de qua Tratur quāta essentia quom
 itendimus p; puzulit In hoc libro. quia post q; tuam nobilē
 aquā hūctūz faziaz fabricatūz In furo d; uerionūz vnu distillatorū
 tale totū In te gūz ex vna petia. Com vno sollo foramine
 superius capite. pro quo ponet. Et extrahē xqua videns enim
 sic mūctre istūmētā formatom ut illud qd; utute Ignis xsee
 ndit et distilat Intra vāz p; orionē s; brachialē itez; repōtē
 ut itez; ascedat et itez; descēdat quottidie ach nocte donech;
 xqua xedens quāta xentūz quā quozonūz p; dūm volūtatēz
 celūz coūctatur. Et Intellectus In hoc operationis qm
 melio aqua xedens q; possit coe vulg; opatione fieri h; ad
 huc cōmūsiōnē 4. elemētōz; Et Ideo est diuino ispiraculo
 Ita In genūatū. ut p; cōtinuas ascensionēz et descēsiōnēz
 sepēt quāta essentia q; quozonūz a corūptibilē cōpōsiōnē
 4. elemētōz;. Et hoc qm. istud scō sublimatū ē magis
 subtile z glorificatū a corruptione quatuō elemētōz; quā
 In vna vitē ascedit et sit usq; ad mille uiez; Et sic p; conti
 nūz ascensum et descensum. q; sublimatū ad tantam xltitudinē
 glorificationis ueniet ut sit cōpōsitū incorūptibile fere sic
 cellū et de nā celli. Et iō quāta essentia xcelat. Quā ita se
 h; rōne cōporis nū sic callū rōe totū mūdi fere cōmūz mod
 quo artificū pōt; Inūctay nām quāz p; qd; dūm pro quo pūgūū
 et cū naturalē.

Coāgua pūma.

Contra ad dīffēciū qm; fca ē essentia quinta q; no; exīz rōu
 pūm; quatuō elemētōz; let q; no; exīz In se pūda nūz calūda fūgūda
 nec sūa sic f; 4. elemētū. Et sic cellūm ex; pelis et ornatūz In se.

f Acta p multos dies i uase circulatoris & uisus de se
 ipso circulator distillatione. Quis foras uas qd in
 capite. qd quidem sigillatū fuit & suppositū cū sigillo composito
 ex lacte sapie. facto ex farina subtilissima et albumine oui
 et expapato hūda diligentissime examinata et missa uaculo
 in ungi respicere possit. Tunc co foras apertus si odor
 qui sup mirabilis et debet uis qd uis mūdāna fragantia
 ex ualeat ad quā qui dicitur de se esse qdē sublimitate glo
 ssimū de i tū uas positu in angulo omni ex fragantia
 quante efficitur. qd mirabile & summe miraculo sum e
 con hāt ad se uinculo inuisibili unūcosi tēatē hēt qd tūm
 essentia quā dicitur. Ad quā nūq̄ hodie uis medicorū
 et phoz qd scire potuerim pueniūt nisi ille de eo excepī supra
 & si nō inueniūt odorē i fluxu attractionis dū ut p solum
 tione & circulationē ipsius uasū mirāzī pueniūt ad op
 ratū. Et ut hāc quādam essentia sic glorificatā i ueniat.
 ut i odore i extimabil fragantia. et odore mirifice glo
 ficati. Et i fluxu attractionis expēssi. Et nō solum ualeat
 sed etiā ad quādam in corruptionē plenius reducat.
 Non hēbit illū odorē quē hēt i ore tuo & quā dicitur
 illam uiciditāte sua et tūllē aqua qn acutus odorē que
 acutus et eius aqua humiditas p sblimatione et cir
 culatione punitus corūpit et tūllē uas remanēbit sep
 ata infund. Et tam cellū quon felle ex quibus hēc nra
 quanta essentia ē qd posita ex materia et ex forma nō sit
 pō illa qd est composita ex quatuor elementis. sed est ibi mō
 ualde modica glificata im tū ad sumū nobili forma im
 pletā ut pletā materie ad illam formā dicitur dicitur
 nō possit. Et sic remanēt i corrupta donec uisū creato
 ris compositio dicitur neq̄ essentia quāta quāta quēcumq̄
 ad i corruptionē cellū celoz oīo reducit sicut neq̄ actū
 fieri de equat nature sed tamē in corruptibilis ē esse
 dū compositio facte ex quatuor elementis. quonā si est om
 nio in corruptibilis ut cellū ppetuaret oīo corpus nūm. qd fieri
 pcedit aditōne creature. vñs. vñs iā multū dicitur
 tibi de se cōto ad glām ihu xpi.

sciaha fita.

Sciaha in quemationis ignis sine igne ut fana quādam
 essentia sine expensu et labore sine occupatione et temporis
 p ditione.

¶ Quia incedimus cōsolari i hoc libro nō pauperes e

6
uāgiclos uros ut orōnem In hoc labore nō p̄dant neque
i p̄paratione hui occupat. p̄fca eis de vete sicetoz thsa
uoz nature nēz rem vete mīa et vete dā ignēsi
ne igne et sine cōbone ut ea nīa q̄nta essentia ḡnēz
et. Creavit sapientissimus cōditō horbis dāz res inter alias
aptas adhuc. qm̄ regis uētam equi valde bñ digrestrū volo
dizere o homo dei simis optimū equi p̄stabis cum intra 24
qd̄ uas vel fouca factam i terra limēam p̄ totā p̄fca ex
ḡnēzibus facta Et In medio simi bñ p̄stabi collocabis
vas distillationis circulationis usq̄ ad medietatē p̄stabi nece
sse est ut totū caput vasis in aere frigido remaneat collo
catū Et illud qd̄ p̄ virtutem ignis simi. Nō dēt ibi i ter
vitate fozgoris aeris cōuētat i aqua et cadat et iterū
p̄cedat. Et sic sine exp̄sis abes ignē sine igne. Et cir
culationē cōtinuā quāte essentia sine omni labore. Et
ex sup̄ habūdanti In diebo iterū ignē sū igne sint simi
sic dēntē prius. Aut asipias vinū dēntē extrahat exp̄
ssam Et factū p̄ omnia sic dēntē equi superius fozgisti. quā
ignem hē mirabile z diuinū. Et tercio te docebo uerū ignē
dei ut in estate uas circulationis sigillatū ad reuēzatio
nē fortem sol colloces et nocte z die sine labore tuo re
p̄uāre p̄mitas.

Co rētia dēnūsiōnis ad rē dēntē sine magni exp̄sis
sua eū dēntē bñ q̄ altissimā p̄uāntē obsēzant
rē dēntē nō dēntē nisi eis dēntē dēntē dēntē
te quātam essentiam hēnt.

On creavit Altissimus nō solum In aqua dēntē sed fe
re i omni re Essentia quātam quādam mirabilem du
rabilem et celestem. Apertis rogo te intellectū et In telligatue
rē dēntē qm̄ res corruptibiles statim dēntē nisi uigil ordi
natione creata dēntē quāta essentia seruāzēt. Et tūc dēntē
dēntē dēntē quā cū aqua dēntē quāta essentia extra
it qd̄ in vasse distillationis remanēt nō vinū. Et ideo nota q̄
qm̄ vinū trāsmutātū In dēntē hoc fit. qm̄ indissolubilis eua p̄
zandō ad dēntē exit Et quāta essentia dēntē vinū uēntū

i acutu. Ergo In hominū vino puro excepto aceto quo quantū
 cuius putidū et turbato vel feco quinta essentia refertur
 Et viciū est p̄cōto q̄ plena demonstratio ē. Quia pone i vase
 distilla ronis unū qd̄ fuit bonū. sed neq̄ turbatus vel putidū
 sine hominū dūto ex eo. Quā p̄cedentem opamā distillabis.
 Ergo summa cautella cirāgalicū vniū pro hoc mysterio talē
 vna que p̄diditā. si q̄erū quasi p̄ nichilo. Et ad n̄m
 diuinū a magister ronis exerce. Nota bñ qd̄ dico vniū
 turbat et putrefic ex putrefactione cuiusdam humoris q̄
 neq̄ febrilis passione. sic vniū corūpet q̄nta dicit essentia
 quā i se i corūpibile p̄ n̄q̄ p̄ illam corruptionē unū non
 corūpuit. s̄ solū absorbet. Quā maiorē quātitate corūpta
 Ergo se statū magisteriū ē. ut quāta essentia In corrupta
 rimo corūpto p̄ sublimationē extrahat. et putrefactionē
 quātio ellenictōz unū q̄si feces in fundo vasis relinquant.
 q̄a neque op̄ationē eius s̄me. exp̄sis itelligis de inde.
 Autem collatidabis.

Et contra vniūstū hūdi q̄nta essentia q̄ p̄ p̄cō
 hū sc̄m gradus. et gradus fugiles et distillat sc̄m magis
 et minus.

m Odus primus et oīum principalis ē ille qui iam ē su
 perius reuolat cuius nō ē pax.
 Secundus modus ē tal. Re meliores Quā dēdentē et quā fo
 rtiozem p̄teris abere. Et In amphora vitream cū lōgo
 uallē collo et claudē hostiū foritēz cū ceza et sic dimidiā
 vel tētia pars plena deinde sepelies eā totā In dēte equi
 p̄parat ut supra. Vēssim tām ut colum cum ceza sit i
 feruū et fundum superius vēset ut virtute ignis quāta
 essentia superius uēsus fundum dēcedat. Et proficiēs materie
 ad collū i fca dēscēdat. Et cū post multos dies eam extrahat.
 suauit ellicuā Amphoram sicut stabat et vidibis In sp̄situdine
 et claritate dēam In quāta essentia sublimatā. Et mat
 eria grossam quā residet in collo. Magisteriū dūcē sepe
 rationis unū ab alto mirabile et In gremiosum ē illud. Re
 filū ferrē acutu et In fige. i ceza q̄ i p̄te Amphore p̄
 det contra terram et cū totā vsq̄ ad aquā p̄foraueris.
 extrahat filū et exibat p̄mo illa aqua terrefacta. q̄ erat i
 collo āphore. donec egressa tota fuerit vsque ad dimensionē

quam notitias fieri cum Et ellevationem quanta essentia
 et cum uidebis euacuata qua quanta essentia uelle de
 luere et rponde uolozit digitu sup forame. Et uere
 amphora et abes i ea quanta centia. Et quia extractas
 ad partem. Et est maximu magistru istud. Et ex se
 ceteris es secretissimis secretor. Et no puerit illa qua
 ta centia ad ualozu pime se de notabilis ualde utere
 illa secreta quia maxima uirtus est illa qua queris. T
 estus uocus e ut recipias amphora magna uirtuta et
 ponat bene sigillata i uetere equi tota penitus com sep
 ulta. Et alit pabti. quous ante essentia et grossum rem
 anebit i fundo extrac suauit quod natat superius et re
 siduu reduch ad igne.

Quartus modus e ut recipias uas qd cum qd de uero ul d terra
 fortissime uirtute quod modicu ualebit et de sup colloca
 unu rotundum pedm uity cu tibia Et sigilla uas cu suo
 coptorio. Ut uirga pedis uiti i fra uas pedo. Et i acce
 ut qd ascedit in modum olle bulictis ad coptoriu p
 pedm uity. descendat iteru ad i testru uasis. Et iteru
 illud istumetu poteris facere ubi cuq. et sine tediosis ex
 pensis ut suplemetu e uasis circulationis superius descrip
 ti, qa no semp illd hui pot.

Quintus modus e ut salte agsit artibus usq ad septem uis
 uis distilata Et i uetere equi continue digesta.

Septus modus e ut salte milliore aqua abeas simplici et
 semel uel bis distilata qua poteris huc Septimus modus
 e ut recipias aqua d manu i uetres. dum tam addat. qua
 supra modis oms ualet sicut i fra dicit.

Canon In secreto extractionis quare essentia ab omnibus
 uis dicitur separationi et generatione nate. Scilicet i extra
 ctione quom essentia sanguine uano et ab artibus
 dicitur et ouis.

Iudisti qd tibi superius ex ceteris maximis reuelui cu
 disti qd te oi centia quanta remanet i corruptibili
 asimu est sicut dicitur ipaz ex there sanguine uano Et

Tercibus omz aialu Et ab ouis omz. Et silibz rebus. Im
 cum sanguis humanus sit pfectus opus nature. In nobis
 qtu ad uiginti de p dictu certu q natura illam qntu
 cenciam sich p fiat vut sine gadi preparatione. ex uenis
 tris feat ipisanguine i medietate In cadem.
 Et hac quintam cenciam tam ppa nate maximu e hie. quia
 i ea e dretus mirabilis qly feliti na et ad cura pate dau
 na miracula qpat sic i fra docebo. Et ergo barbitoso
 ribus. ex omnibus uenis sanguinibus sanguine asump
 um dot pituita quibonifera vni utant. Et abiecta post re
 pulatione. ppa cu cum sui dca parte siliis coisppa etia ad
 hoiu madicinas. Et pone In fra Amphora vitream quas
 diliget supilla. Et reponne eam i fra dentem et pparati
 ut sup. Et remota fimumt semel i septimana vcl plus ut
 factit fortior sit ygnis. Et dimute pute fieri donec totus
 sanguis coactat i aqua qd fiet ad plus i. 20. vcl 30. dieb
 us. ut affectu plus et minus et tuc pone In Alembico 7 distila
 ad igne bonu quicqd ascedere poterit et aqua illam plures
 sup feces terre et reponne sup mamore inficib 7 postea disti
 la i tres verbis paraly itozand. Et co notabilem aqua
 sanguinis huentis. ut ex illa quita cencia extra has reponne
 aqua i distillatorio circulationis. donec ducat eam ad hui
 tam fra cencia sic aqua redentes sup i fixiti. Et och est
 quita cencia diuina et mira celossa supra qua credi possit
 Cuius quita cencia extraere acapmb et gallinis et
 canibus quibus vus et ouis et canes et oua trituratione
 fortissima In motario cu sua dtima parte sal qis ppara
 te ad homu medizinas ut dixi. pone i uicte equi donec ou
 ante in aqua distilla ut supra et In distillatorio collati
 onis aqua distillata reponne donec ad frangentia redura
 tur

Exiecta poma.

Cencia extractionis qntu cencie ab hominibz
 facibus folijs radicebus et herbis.

T est aliud ex secretis nature extractione quita cencie
 Ab oibus comestibilibz libz q nascunt In terra et modus et scie
 ut supra malis ut teras omes fructus et Radices et herbas
 quasuis put vus cu duma parte sui sal cois pparati ad hoiu

medezia sunt dicitur putre fac diffla et circula ut supra donec
habeant suavitatem odoris et visu et in ipso xpi optineb op
tatu et in co phensibile secretis tibi apus in hoc loco Quia
cu fructus et cere qdam sunt fugia sume ada calide
sunt qdam siccis quidam humidi et qda temperati
quidam lassatus. Et qda piticy quita essentia ex his est
traxit et ac talis. ut in utu oculi effectus frigidiss
et qui cedunt in possibili operatu. Quid qda effectus
lassatus est si quita essentia. No elebor extra hatur
nullo in expedit reuelare. Et nota qd aliqua cere vel
fructus se talem virtute ht cu illa habeant ab essentia
quita illa eius quita essentia cu fuit ut dicimus de pu
rata ad plenu sentit virtute illa habeat quia co po
sitionis feces 4. elementoz quita essentia est in m s q
scdm suu opaxi no simul. Nos autem in magisterio est
actionis nihil enim cofecimus nisi dam s3 supflua rese
camus ab ea et in pedemeta materialia et corruptibilia
remouemus.

Quia actia ad extra heda quita essentia auibet quatuor
elementoz ad parte ex onibus predictis.

On qm ita p modico Reuelare secretum qualis
poteris quita essentia auibet m. elementoz
ex hoibus predictis extrahere Et ad partem mofere.
Modus est iste. Re rem putrefactam et in aqua reducta
qua cu qe uoluis sic e dem. et sit illa res de qua uolueris
quatuor elementa extrahere. Pone ergo illas aqua seu
sanguine putrefactam in distillatorio de uetro et ipm collo
cary in ollam aque Et da igne subtili donec distilet aqua ex
sanguine p fitulam et illam aqua recipe in ham
phora vitri valde munda et cu nihil plus pullum igne poterit
ascendere p pto has ex sanguine tm extractu Elementu
aque. qm ignis balney nullam ht cum ad sublimanda xerē.
uel igne uel resā. Et illa ita olla tua elementa in fund
distillatorio remaserunt
Recipe itaqz aqua extractu Et impone tuase sup illa tua elementa

et Repone in eodem balneo p. vii. dies. Azur diffilatoriu
 et pone eum i igne cineris qui est fortio qua ignis balney
 marie 7 ascendit aqua i forma olei splendori ducet Et
 post qua nihil apellat. Ascendit hinc i ampulla duo elementa
 aqua et acet. Et vnu ab illo separabit i baln
 eo reponit. Vbi tantu aqua descendit clara et solus acet
 remanebit i funde. Tunc olei i funde uas ad
 oleu hoc acet de pone ad pte. Deinde remaneat ad
 huc ignis tra acet. Separandu igne ad tra pone elementa
 ut quatuor libras sup una materiei Et pone p. 7. dies
 ad tra i ampulla ut sup balneo marie post pone ad igne
 flame valde forte 7 ascendet ad rubea quasi colligunt
 quatuor dies. Et remanebit tibi aqua nigerrima i
 fundo q colligit ad pte. deinde pte rubicundaissima acet
 pres qd ubi sunt duo elementa. elementu dicitur ignis
 et pone i diffilatorio ad igne balney et ascendit qua da
 ra et remanebit i funde holecu rubicu qd est elementu
 ignis. Et ita des mod prima oleu. i. p acet ad pte
 et aqua igne tra. Et nota q elementu aque rep
 nit ad extera ad tra igne 7 acet qd no ascendit
 nisi ad extera elementu aque. Reducit qdlibet i quita
 essentia cu vase circulationis ut pua vel retifica
 una faciedu ascendere p aliud pte. Eoz pmo oportet
 tra nigerrima calcinare. 2. diebus i furno mteatoru
 vel reuolubera bonis 7 p eam d. hac fortia amplius
 no loquo si glorifica. Tu Inis que ad ista.

Cmo quatuor In eodem fabricatione nigerrima
 solis. Tunc i pte in cella nro In quita essentia hanc
 qtra de luceat i cor ad i flu edu i minor mudo hoc e oz
 copore nro hum et pinguis. Vite.

.14.

Nam est tempus ut ornemus cellu nrm qnta esse
 nra ut fingamus in ea sollem nrm. i. auris et ppi
 etate auris ut generet clarissimu die totius uite
 nostre sanissimu et validissimu. Vsq ad ultimam nobis
 pitu adeo terminu q sine motu nocte pfectu no pot
 maximu est posse fige sollem nram i zello. Et nota
 q qnta censa superius ignis qtra ita subtilis ut ad
 tantu spualitate 7 glorificatione reducta. ut ex sui
 acuitate semp sursum cedat et ita oportet eam ligari

13

et sigillatim in aqua vitæ non proficere, fugiat manus nostras
 Sol autem non se habet eorum tunc passibilitatis et soliditatis
 est tam nix ut ignis cum toto suo frigore ipsum deustare
 non possit. neque facere, evaporare, immo si impossibile deustare
 et consistere apponatur sicut et ignem cinerum in
 quocumque metallo penitus diffundit. In ore argenteo et
 ceptis. Et si cuncta regalia apponantur quod fortissimum
 fit ex salte luteo antiquo sulfure ruzmaria eo: in quo
 regium preciosus mundi statim evanescit in fumum. tam ibi
 amplius vigorat aurum hoc est ab excelsa deo qui sic
 creavit illud in materia prima glorificata et in forma
 dignificata. ut in forma tanto amore significata materie
 et materia sit unita sic forme ut ab invicem irruere
 non possit neque corumpi neque separari possit ut iam dixi tibi quod
 deus per fluxum septem planetarum disposuit septem metalla
 in visceribus terre. Saturnum disposuit plumbum et quod
 plumbum habet proprietatem saturni. Ideo plumbum vocatur saturni
 nus. Jovem disposuit stagnum ut patet appellatione quod
 habet proprietatem jovis ideo stagnum Jovis appellatur. Martem
 disposuit ferrum et quia ferrum habet proprietatem martis
 ferrum vocatur martis mater. Sollem quod est res nobilior omnium
 planetarum. Et quia lux habet proprietatem solis ideo aurum vo
 camus solem. Mercurium disposuit argentum et quia argen
 tum habet proprietatem lune Ideo argentum denominatur luna.
 Venere disposuit cuprum et quia cuprum habet proprietatem ve
 neris ideo cuprum venere appellamus. Cum ergo aurum
 disponit a sole et habet proprietatem solis et lumen et colorem. que
 tria sunt principalia naturalia vegetabilium et dicitur animal
 et hoc idem habet aurum dei. Et non aurum hominis. i. Alchimie
 Et nunc oratio est ut recolle tibi quante influxus radiorum
 visum. si solis infigat in celo nunc. i. in se. essentia nostra superius
 quanta nec non lux eius et calor et incorruptibilitas. et bonitas
 omnium bonarum proprietatum illi ad vivificandum corpus nostrum et spiritum
 usque ad ultimum adeo nobis constitutum in similitudine secundum

Nomina metalla p. alumin.

et aqua sata.

et aqua vera proficere magisterio fugedi solem in celo :-

.15.

Post magisterium dissolutionis solem in celo est. Ut cuprum
 aurum dei per cinerem purgatum si possit tunc aurum habere. vel si efficit

nimis paup. Dixit florenio. Probatisimos de florentia Et
 fac ex eis laminae tenues et laminae pone ad ignem et eas
 igneas super pallam ferream sicut ignit ferrum Et hanc
 iuxta vas vitreum vitreum optice aque ardenti impletum
 et laminae aureas ignitas pone in aqua ardente et hanc
 genui ad extinguedu subito igne ut no uasfer aqua
 et caue ut nullu ferru tangat aqua. Et ad longie pice la
 minas aureas itus et och fac. So. Vigibus uel plus tanto mi
 lius erit. De bono stud qd tibi dixi mod et si uideris nuntus
 aqua ardente minus multa illas Et dixit noua Et illa alia
 et copletis extinctionibus oes aquas conuergit Et scito q
 dufceat palleu virtute in aqua ardente qd ex auro Jon
 ito extrahat omnes uirtutes uisunt Incoportat sibi ut
 ut retinet radios lumie coloris qlitates in corruptibilem
 durabilitate et soliditate et omnes proprietates sol cele
 stis. De inde qua ardente sic solificata seu aurificata
 miscet cu essentia qm qd daret eam. Mod i uen
 tate hanc cellu in corruptibile no simpli et solum in fixa in
 cor ad fortius influendu lumie uite radios uirtutes co ser
 uatione natu. Et fixatione quite essentie.

coactia qualis fiat sine omni experia ferre p nichilo
 de coactia. Ut possit hanc qsi p nichilo in fixa
 huc solis euangielis.

16

V. Inj pfecti qui dicunt petro aurum et argenti no est michi
 cu indigebunt virtutibus nri optimi solis habunt necesse
 rogare amicu diuites. Ut mutuo tradat eis duos bonos flore
 nos uel ut saltem unu solum. Et florenu ignat sicut e. Et
 si hnt aqua ardente. So. Vigibus in ea extinguit ignem. Et si aqua
 no hnt in bono uino albo. neq. nimis claro neq. nimis spisso sed opti
 mo dilectabili odorifero sapuroso grosso. qm uinum hnt uirtutes
 recipiedi in se refluencia et proprietates aurij Et postq pfecte
 ris opus suu ad plantu. scito qd pecto florenu bonu st fuerit
 prius et nobile et pulch equu qd dicitur ut qsi. Ut ex g. uino
 uicato uel aqua aurea Et lectus et sanus uisus. Et etiam
 ueneres.

coactia ad fortius et uariis ad impediu virtutes
 solis in celloneo.

17

T. In och loco decem reuelare genui no solis ut fortius

q̄ supra dixeris q̄ p̄p̄tates sol̄ colligat In collo. esed d̄rebo te n̄al̄it
 et sine peccato i cantate alyz et regenti. ita ut sine peccat̄ mi
 nime cognoscat. Et valet in q̄d̄ ista d̄ icatationis natural̄
 ad auz̄ et argenti q̄ totū mūdū sine timore id̄m̄oz̄ et ter
 noz̄ p̄tandū Et ad feruā dū i toto tēpore leloz̄ et tabulacionū
 magnaz̄ Et maxime tēpore anti xpi. Creauit s̄blim̄s deus
 auz̄ sic i corruptibile ut uicinus fuz̄ ignis nō p̄dat suū cū neq̄
 suū coloz̄ez neq̄ suū uirtutē. Et t̄m̄ est vna res p̄statū cōiūt
 ip̄m̄ i terrā. R̄ d̄uz̄ et lima ipsū b̄n̄ Et acipe crucibulū
 cū bona quātitate argenti viuy et pone ipsū ad parūm ig
 nē sic ut nō uaporet Et pone i tū limaturā d̄uz̄ quā moue
 as misceā cū argenti uiuo. Et post modicū tēpus t̄gū d̄uz̄ In
 uenies in argenti uiuo cōiūsum i fatūā Ad bonū tēp̄e pone ut
 argenti uiuū recedat. Vel distilla eū Et collige pone d̄ super
 clambicū et In crucibulo in bonis auz̄ calmatū Et reductū
 i terrā. Vel si nō potes limare fac tenuissimas lamias quam sub
 tilius ualueris. Et pone eas in argenti uiuo calidū et h̄bis optū
 Et si uis hoc id̄ facere de argenti. Lima ip̄m̄ et misce sup̄ lap
 idem cū argenti uiuo sublimato et bona quātitate vitrioli rom
 anū Et dauid cū luto sapie Ine duas tēp̄as b̄n̄ cōiūtas. Et pone
 i tra calones quasi p̄ vna die uel mediā uel minus et ip̄m̄ In uen
 ius reductū i calze has calces p̄ta p̄ totū mūdū publice i ne
 minē In uenies qui argenti neq̄ auz̄ agnoscat.
 Et si uis calces oīno hoc uita re misceas cū p̄ice liquidā uel z̄ca
 uel gūma et cū om̄y re i robustib̄. Et cognoset ab homine
 huius mūd̄i sed erūt om̄s uidentes n̄alē In caritati. Et si uis anch
 i cōtationē oīo soluerē. pone calce d̄uz̄ In caritazio et uen
 auz̄ ut prius in uenies. In d̄ dich de argento. Ad p̄positū m̄m
 suū nobilissimē uerare d̄ qua d̄ redentiū uel uinū. R̄ calce
 auz̄ q̄ facere d̄oz̄ Et sup̄ pallam ferz̄ d̄ ea. esed melius
 est i codeuo argenti pone ad ignendū quam extinguet i aqua
 ardente uel uino sicut supra dixi. So. uizibus et habeb̄ liquorē
 tūm̄ centes de auz̄ quon̄ prius cū laminis h̄es. Quē nō ē
 solidū ad atq̄ durū Et d̄ qua d̄ redens uel uinū In mille cuplo
 facilius cōhit auz̄ p̄p̄tates ab ignitis p̄tib̄ minutissis q̄
 allaminis grossis. quia minus p̄artes d̄uz̄ minute res s̄t
 p̄t̄ tam igni quam d̄ liquorē. Et scito q̄ uinū nō solum
 retinet p̄p̄tates auz̄. sed multo fortius oīm̄ metalloz̄.
 Nam si extinguas plūbū sepcies i uino uel i aqua cōiū factū
 et In ilo uino uel aqua extinguas ferū cōiūct̄ molitūm /

In uenies minutissime
 et pone argenti
 et in caritate
 et matrem
 de uero matrem
 no

plumbi hominno Et idem fac cupru Et aliud metalu. Ut si
no d' lba plumbi in aqua plumbum p'cedit. plumbu in d'ncis sine
dubio Induzatu. Ergo p'prietates omnium metalloz Inp
imut i uno et multo forzibz in aqua p'cedente bona et p'ce
ciosa.

Canon quintus i fixione omz fellaz tereftiu i cello
ut influat i co sua p'prietates et oculoz virtute
sacra ad i fluendum quinta essentia i cello no
fella tereftiu

18

Eius celli talon virtute cotulit cetera qnta ut extra
hat ab omni fructu ligno et radice. Et flore z erba
et carne z p'cie z semine Et ex quocunqz medicinali re om
nes virtutes et p'prietates et naturales et effectus quos deus
glorie condito occidit occidit. Et i fca t'coral ut i pluri
bus operat extractione p'cedita.

Ergo iam reuelauit tibi ab omnibz p'cedit cu nra essentia qnta
extere omnes essentia quinta ab omnibus z ebus p'cedit
ergo omnes necessitas ad omne fructu pone i aqua p'cedente
et infra t'coral illa aqua erit talis corruptus intelligit
melior in centuplo rone qnta essentia q' est sine ea. Sic
etia d'z omnes medicinal' confortatua et in centuplo i fca
quinta essentia confortabit omnes actus eaz. Sic de medi
cinis Etia lassatius om. supra modu d'get. diuina d'ctio
as donata deo. sic i fca dictabo.

Nam si omnes sp'ziales aromaticas odoriferas sil in qnta essen
tia miseris fragrantia habet qua extirpate no possit.

Jdem de stipticis. Item de rebus stictius eos semina si flores. eoz
fructus. eoz folia si frigida si calida si alia si dura si munda si
sica. eoz bona si malle infra quinta essentia i fundez tallem qu
omnes essentias habet. Ex se est i p'cedit omni virtutu re
transmutabilu separant i ea d'get in centuplo actiones eaz.

Canon sextus ad reddendu quinta essentia calida i quarto gradi
bus qnta. eoz ad reddendu quinta essentia calidam Inp
cedit ut cu essentia qnta postea i och libo extrahat quin
tam essentia de est.

19

u. In mare scie in nota reza medicinaliu d'p' tibi In hoc lo
co Et ultra sunt eoz calida In primo gradu sedm d'ctores

18
cognita prima

medizine. Ex herbis Absinthia Borago. fumus etc. Altea
 eupatoriu. Camomilla. co. fradi. Rabulus. Coriandru
 Celtica. De seminibus. eseme Altea. Rafoli. fiamula
 ria Coriandru. Altopia. Ociny. Cuscute. De floribus
 flos medicinali. Croci. Camomille. Emulic. De Radicibus
 Radix yros. Astrologiae. Vtriusq. agarici. De fructibus
 mignale dulces. Modis maturabute mature. ficut castanea
 Musa. Camomilla. Duclanc. Lentigi. Cortis. pomyctim.
 De foliis. folia lauri. Garofily. De granatis. Tuticu. s. q.
 albu. Russ. orabi. lingua. Ruif. Cubebe. Cardamomi.
 De gumis et succis. Sarcocolla. laudamuro. Porzina. storas
 figu.
 De Venis. Viris. De cibus
 De carnibus. Carnes potine Equine. Cameline. Paline. hira
 ne. Paseru. uucnu. Colubaz. Anatu. Rus. fashnoz. Pisug
 falsoru. e. i. ego. vnu. aut. pluriu. Istoz. gnu. essentia. cu
 cello. nro. misce. volucris. pone. ex. his. quantu. volucris. icello
 tuo. et. trahet. ad. se. i. fra. tres. oras. gnu. essentia. cu. homni
 bus. virtutib. eius. et. effiaet. cellu. tuu. callidu. In. primo. gradu
 plus. q. ante. est. O. qua. magna. scia. e. ista. ut. scias. nam
 omniu. comestibiliu. Et. intelligas. quid. debet. comedere. quid
 vitare. quonia. si. nimis. est. frigidus. vitare. istis. que. sunt. calida
 i. po. gradu. excepto. q. debet. vitare. ea. que. tibi. y. laxatione
 nocent. Intelligre. quid. dico.

Esencia affixionis quere essentia in cello nro otum xru
 q sunt calide i secudo gradu et homia. xru illaz :-

20

esencia scda.

De pp i firmum puenete ex nimia frigiditate non
 suffit. tibi cellu tuu i peccenti anone. fcm. i. p. gra
 du. extrahit. quita. essentia. ex. his. rebus. que. i. fenu. desca
 bnt. q. sunt. calide. i. scd. gradu.
 De. herbis. plegu. Amomi. Xfondus. pistinaca. O. p. p. na
 du. Anetu. Fenculu. Xloy. Pzassum. Centruca. Ca
 taputia. Cupus. Gingibru. Meta.
 De seminibus. eseme. apy. Daruty. Mazati. Vitzize. Meti. femgessi

Pastinace Epifurabz Raphani Croci Orisif Cotule Bulbi
 Comini Xofodij
 De radibus Xpi Femiculj Capatiff Xcori Xffary. Equulle
 pafinaze Xfodij. xome. Xpary.
 Delignif. Reubarbay. Xillebalfamy. Ebanuon Gar
 iofaly. Cortex. Turis Tamariffchi.
 De fiodibus. folia. Cicy Tamariffchi. Coene.
 De fructibus Nux miffata Maftif. Amogdale amare
 Vuc mathe Vuc paffif. fiftizi fious fuchif. Datulif.
 Pinco. Dulcesnuces.

De granis Camfabru Cice nigum. Lupini. fafculj. X
 fpergi et grana cicy.
 De Gumis et fucis Xloef. balfamy. Mel. Venu. a Daffich
 uf. nira. Bedlui. Lacta.

De Venenis e gal.
 De fupfluitatibz animaliu. Cotecul. Vind. Ambra. M
 ufcuf. Xpiat exgo oculos tuos ut videas quibus rebus ex
 his indigetibus. ad magis calefacied copus qua p ea q pofita
 funt In fecta pima Non dicitur rebus supra pofitis. nec pofit
 i funt. fi q funt venenofe. Nes exgo fca ut eficias cellu ca
 ledu In fectio gradu cu omnibus rebus supra pofitis ut q
 bus uf ex eis.

Scitna Affixionif quibz effentia omium reu Calidaz
 i tatio gradu et notia eorum.

contra fura.

In casu In quo infirmitas nimie frigiditatis uerget
 et In dicit hie cellu non calidum In tatio gradu efige
 In celo quinta dicitia reuun calidaz i tatio gradu que i fia
 tus defcibit. Ex rebz Emilia phifideof. Humus Xpuz Cam
 edreof. Came piteof. Camedreof. Xpof. Sanfucuf. ezambu
 cul. Mentafu Callameti pullegily. O. agana. Porcul. R
 uta domeftra Xpu. Xquinati.
 De femibus. coeme pitocillinj. Xuxi. Xmeof. Cardanomy.
 Cazdi. Epifm. Pozz. Nigelle. Ciminy. Dulcis motary. R
 ute domeftra. Efuca.
 De floribus. flos ezambu et Xquinati.
 De Radibus Emulle fquinanti mete dypami. Cepax pora
 lleboz. Vtufq. Ezono datilif. ezepentane. Cedoz. Joran
 zi. Conitbez. Centauris.

13

De lignis. Gentiana Polypodii Cassia lignea. Casia Tu
 zbiti. Galanga. Pip longum. Cinnamonu. Costu.
 De fructibus. Folia elezidi. Nucis. Colloquintida. Lapule.
 De fructibus nus indicis. Catapuzia. Cucumeres. Ag
 restes. Colloquintida.
 De Granis pipz ruga lolum. Saphyrtigia.
 De Gumis et succis. Ysopius. Decotus. Escamonea. Pix liquida
 pix grega. Cypriu. Poponach. Nax. Cinnamonu. Euforbii.
 galbaui Juniperu. Gaiij.
 De venis Magnes. Sal gema. Sal nitru. Naphthi
 mumia.
 De mēbris animalū. Castoreū cum his ergo rebus calidita
 tem totū gradus infigies In cello tuo vitari ergo In extrac
 tione qnte. eētē. ex rebus cū exptus fuerit virtutē carū

Coctura In extractione quinte essentie rerū Calidatū In quāto
 grado vitari qntē ea sine esse fuerit In cello tuo

20

Coctura quinta

Euclabo Tibi Rex calidus In quāto gradu. i. i sumo
 ut qntē essentia eoz i cello tuo affigat cum fuit nece
 se. Ex rebz. Ruta siluestis. Nasturcia.
 De seminibz. Semen sinapis. Nasturcia. Cypari. Ruta gre
 ca.
 De lignis. Capsuz piletorum.
 De fructibz. Anacardi.
 De granis pip longū. Baccaluz.
 De venis. Regētū dūi sulphur. Calc. Sal Armoniacū. Sal
 nitru ex vitru flos ceris. Petoleom.

Canō septimus In extractione quinte essentie Rerū cūm
 frigidit. i. cello tuo et affigere. eū i cello tuo. In extractione
 qntē eētē. ex rebus frigidis In primo gradu et affigere. eū i
 cello tuo.

20

Ient Indiciu Tibi qualiter te hēas i extractione qntē essentie
 ex rebus calidis eōdum ordmen quatuor gradū. Eōdem
 ordmē i extractione qntē essentie In Rebus frigidis i primo
 gradu habeas. Ex rebz. Ruymus. Nax. Plex. Arzant
 Mezerual. Herba Doctoxa. Caulis Malua. Escariola
 De seminibus. Semen Malua. Plantaginis. Rosse. Escariola

Citroni Melonis Cucurbitae
 De floribus: flos rosarum Amigdalorum Malorum Citronorum
 Licis
 De foliis: folia mirri
 De fructibus: Olives. Omnes Myrabolanorum Tamari
 Caco Pomiceis: Olliva acoba. Pruna. Codana. Ce
 reasa
 De granis: ordei fabe virides et sic. Nulli. Panicum. M
 irri. Miliamidum
 De succis: Cassia Rectum
 De venis: Bullus. Timolia Argilla Latex. Argatum
 Catharina Argentum
 De Cerebis: Caco Porzina Bauina Lepzina Cezuma
 Xfina Mulina Xprina Caco doos. Citronum Et pistu
 recentium eo: cum ex his posueris infra nram qntam et
 nam nrm celum primo gradu Infrigidabis et de tunc cello
 ut poteris In estate

Etiam affligendum quibus afflenda reza fugidat
 in secundo gradu in cello nro

21.

1 Vanb no sufficit et celum nrm frigidu In primo gradu
 ad nimiam calorem extinguedus affliges i eo quomoz
 cesantia reza fugidat In sed gradu quas tibi noio i ochloco
 Ex arbis: Pentafilo. Pissilus. Laticce. Papaver
 e seminis: e semine laticce
 e floribus: flos violle. Venifize fabe balustie
 e Radicibus: Radix Malligenati. Denagloce
 e fructibus: folia saligis
 e fructibus: Galanga Mora In matura. Cobia Despula
 uel Mispalla Acetu pmy citini Cystolotana Persica C
 ucumezes. Cucurbita Melones. Radnchj
 e Granis: Berberj Gumach. Eptilius Gramaticomoz
 e Gumis: Dragati Gumj Arabici. Remonacu
 e Venis: Ematites Cezusa. Lapis laguly Litargium. X
 lumē. Plumbū Corallū. Cū his ygit reddes celū nrm fug
 id In secūdo gradu vtaq sapient et vitesuitandū Maxima
 enis scā ē ut si nimis est frigidū hic adiscas q sunt fr
 gida nimis. Et sic noxia vntab. Aut si nimis est calidus hic
 abes quibus frigidis debet vti:

... ad affigendum quod essentia res frigidata in tertio gradu
ad infundendum in ignis corpore suo si fuerit necesse.

- Empus e ut Reuellet tibi Affixione Rem frigidatam In
- tertio gradu que sunt yste. Ex ezbu. virga pastoris.
- Omnes sandaly. Ipquithid. s. emp. vna. Portulaca.
- De seminibus es eme psilly. Papaueris albi. portulace.
- De fructibus. Poma.
- De floribus. flos. papaueris alby.
- De lignis. virga pastoris. Omnes sandally.
- De fructibus madragore. Poma.
- De Gumis et suis Canphora es anguis draconis Siquist
- ds.
- De Veis. Cypulum. Hydru ferugo.
- De seibus es eme Jusquany. papaueris nigri. Sucus Opij v
- tiusque.
- De Venis Antimoniu tutia hec st cor quinta essentia Affixa
- in nro cello Reddit ipm frigidu In sumo quia In quarto gradu
- nulla res aptis frigida constituta e.

Caro octava ad extrahendum quoniam essentia hominis extra dicitur
ad affigendum in cello nro cum fuerit necesse ad sciendum In
vna corpore nro Sca ad extrahendum quoniam essentia nro
sicut in primo gradu.

- Ordine sic sup in extractione quoniam essentia arebus sicis on
- dam In primo gradu et sunt hec q sequunt.
- Ex ezbu. Camomila. Estica ds emp vna. Caulis. feniculus.
- De seminibus es eme Jusquany ferigree.
- De floribus. flos narcisi. Croci Camomille Enule.
- De Radicibus. Radix rcor. Porroy Cedarie. &
- De fructibus folia lily.
- De fructibus Nus indica mirabolany Taradi vne passe Carite
- ollue mature. & acbe. Duclane.
- De Granis. Ordeu fabe sicce Cubebe Cardamomus Grana
- ortels Cantabru xmdum.
- De Gumis et sucis. Mustum. Sarcacola Opiu.
- De Venis. Bolustimolea Argilla.
- De caribus Caro capina Bouina. Equina Ceruina Leporina
- Camelina. Recina. Vitulina. Leonina Asinina. Caro gree

Passerū Turcorū Pincis pavonis Coliborū iudonū. Hec
sunt res quas inter infra cellū. ut abstrahat ad se quā
essentia earū. Et sic cellū influit figuratē In primo gradu
i corpore nro. Cum fuerit necessē.

Contra ad extrahēdū quā essentia rebus suis
In secūdo gradu et nota earū.

24.

Oc m. trahes cū tibi fuerit necessē. quā essentia rerū
suarū i secūdo gradu qm volens ut cellū influat i corpore
nro hactate i. 2. gradu. Hec aut sunt res sic i secūdo
gradu.

Ex herbis Absinthii. fumus terre. Memize. Mel. merule. v.
cellidone maioris. Epatorū. Amomū. Afodilū paucy. R.
an. Vicia pastoris Centauria Pentafilon S. z. g. u. s. Ca.
tapulta Cypris Metosla Astuola Cuscute Oamū Cit.
zoly Melanū Papirus Alia Cucurbita Crocus ortensis
et utraq spica.

De seminibus S. com. apij. Sauci mazaty Pozz. t. folij. v.
lantaginis sancti Sussimbrium Cozandz. Rosse O. g. m. E.
cabile Cuscute Citroni Melois Cucurbita Crocus ortensis
Cole Balcamini Afodilū Balauftic.

De Radicibus Radis apij. feruendy Capaxys Maligra
ti. Men. X. cori Aristologie v. trusq. Cozulle afodilū Xena
loxe. p. onie Cypris Centaurie Apocuzi.

De lignis polypodium. Reubarbar. lignū Aloes Xiloz T.
amazifol.

De fructibus foliū salicū Murtus olande Secy. t. a. r. a.
u. r. p. e. t. e. tamazifol. Olive Colquintidoy Citij.

De fructibus mirabolani Citij Cataputic Nus mustata
Natis Amig. d. lac. amare. Alora i. matura sifis. forba. nes.
pula Coz. et. r. et. h. Pomy citij Coloquū. Decagema.

De Granis Milium panyciū loliū lupinj. Rasi Ozobi. Bē.
beris Murtij.

De Gumis et succis Aloch lituum vinū masticum Bus. a. r. a.
Zemomacū figita Galbanū. lacta Balsamū. Mel.

De Venis Ematitel Cypsum Cezusa Lapis lazuly. litazij.
rū. Lateres. Vitium. Cozallus. De.

De Carnibus et supfluitatibus animalū Caro pisciū. salsoz.
Musculi Ambra Cū his ego rebus affigies quā eorum

haz Res in collo nro ut i fiat fluat In nobis sicut
siccitatem In secudo gradu Cum fuerit necesse.

Co actia ad affigendū In collo nro quinta essentia
res siccū In tertio gradu

25

- ✓ Rationale est consequēt dicit affuone qm esse
nre In tertio gradu i collo nro ut i fluat cellus in
nobis siccitatem i tertio gradu cū fuerit necesse et ecce q sunt
res siccū i tertio gradu
- ✓ Ethes exbis. Polipodiū Sisilcos Timus Prasiū Iperico Cam
edreos Carne piteos y poquiffidos y sop Sansucus Calamētū
Pulegiū. Origanū. Ruta domestica Xpū equinatū.
- ✓ De seminibus idem petro. Damaeos vertice Xpū cōdam
omy Cauy exitimij Nigelle Ciminy silezys mōtrōij. Rute
domestice Rafani Erucē.
- ✓ De floribus flos sambuzi
- ✓ De Radicibus radis Iusgamij. Diptamy Cepax Eleborij
vtiusq; Ermodatay Erupitay Doronici.
- ✓ De lignis Gūziana Capria virga pastoris Capsia lingue
Xpū. Turbiti Galanga Pip longus Costū.
- ✓ De fructibus folia Lepulle.
- ✓ De fructibus Galle Cucumeres Agrestes Capax Lentici.
- ✓ De Granis Bacalaurij sumach.
- ✓ De Gumis et succis Xatia Escanonca Xectū Ois pps de
napū Opopona casta Cusorbiū Gumy. i. dassa Juniper Cat
haplasma Ipoquiffidos.
- ✓ De Venis magnes ferugo Spodium. Sapo sal gēma et cois
vitru et asphaltū Malmina.
- ✓ De mēbris Castoreū. Cum qnta igitur essentia haz Resū
cellū nrm influit siccitate i corpore nro i tertio gradu cum fu
erit necesse.

Co actia ad affigendū In collo nro quinta essentia
res siccū In quarto gradu.

26.

✓ Pi Xduitorio y fiziamus Consideratione Extractionis quo
te essentia res siccū i quarto gradu ut affigamus eam
in collo ut possit i fluere siccitatis In 4. gradu quia hoc est

not necesseum Cum erimus nimis umidi supra modum Ecce
res colas i quato gradu.

- Ex herbis. Ruta & gretis Mastituu Papauz nigrus
- De seminibus. Semen sinapis. Mastuzij. Papauz nigrus
- De lignis. Pulatuz.
- De fructibus. Fructus maacardi. Pigo nigrum.
- De Venis. Zmonacu exustum Tutia Cahesal.
- De floribus. Floresis esulphuz vitu Petokū. Cum his
ergo cellu nro influet In corpore nro siccitate i quato &
radu cum fuerit necesse.

Ad Extirpandum Quatram essentia rebus umidis
et affigendum ea i cello ut pluat humiditatem
i corpore nro qm. volumus. et ita ad affigendum i
cello humiditatem rezu humidaz i primo gradu

27.

Ad Celo ad reuelatione rezu humidaz scie i primo gradu
ut quata essentia eazu affigamus i cello nro ut i fluat
i nobis. tempore magne siccitatis humiditate In primo gra
du.

- Ex herbis. Emilia. Bozago. Mercurialis.
- De seminibus. Semen Aloe. Pastinace. Altripicis.
- De floribus. Flores fabe.
- De Radicibus. Sinci. Pastinace.
- De lignis. lignam. Requilliz.
- De fructibus. Fructus amigdaloz dulciu. Mora matura subebe
vuc mature. Caro. Pomi citriij. Pma musca Cauena me
lis.
- De Granis. Grana fabe vradis. Acer albu. Lingua d'us
p'p' longu.
- De Gumis et sapis. Gumen Ludam Gumy arabizi. Dia dza
gati Bedellit.
- De Venis. Plumbū Azgerū. Ethe Cathamin. Acgerita.
- De Caribus. Caro porzina. Pecorina pulena Columbo
z. Estrutuz Anserum Phasarioz Cotuznicū. Piscium re
centium. Xnetum. Cum his rebus affigat humiditatem
i primo gradu Cum fuerit necesse.

Et ita ad affigendum i cello nro humiditatem In secundo gradu
et nonzua rezu necesse sicutum ad hoc.

28.

Omnium crescere Res humidus In secundo gradu ut
 quatuor eorum essentia figuramus in celo ut pluat hui
 ditatem In secundo gradu In nobis cum fuerit corpori nostro necesse.
 Et iste sunt res huius in secundo gradu.
 Ex herbis Altea psillium portulaca Atplex. Lintea dom
 estica. Mallua.

- De omnibus est enim malve Lintea sesamij portulaca.
- De floribus. Memphae.
- De fructibus Crismula persica dactiles Gecora uel caza
 sa. Noces cucumeres Cucurbita. Melones. Cuculi.
- De Granis. Faloh X spargus grana Coctanazum.

Sciendum ad affigendum In celo non humiditate In tertio gradu et
 congia eorum Res que sunt humidae In tertio gradu.

29

Ex seminibus Semen psillij Papaueris Albi Caprarum
 Ex floribus fo Violarum.

Sciendum ad affigendum in celo non humiditate resu
 humidare In quarto gradu.

29

Hic est ultima consideratio In speculatione reru quatuor
 ad qualitates quatuor graduu. Ut dicamus que sunt res
 umide In quarto gradu ut eorum quatuor essentiam figuramus
 in celo.
 Ex venis X getu uinu de potibus. Hix et leptonia. Jam pfigur
 us gratia de quatuor canones precedentes in consideratione vtili
 stior graduu In rebus Calides frigidis siccis et humidis.

Sciendum ad cognoscendum de rebus rebus predictis
 que sunt diuisi habent proprietates.

30

Ad iudicium necessarium ut reuelon sciam ad cognoscen
 dum de rebus re. qua proprietatem habet complexa. quia omnes res
 ex quatuor elementis plures habent proprietates. quia elementis
 aque est frigidu et umidu ..
 Terra frigida et sicca
 Ignis. Calidus et siccus.
 Aer Calidus et umidus. Et quia quatuor qualitates prime

¶ sunt Calidū et humidus frigidū et siccum elementa
 Has siccus et humidus qz grāa sūt simal i eodem nuquāz
 existit i actu. et eodem mō frigidus et calidus qz grāa
 sunt in eodem nuqz actu existant

Cum ergo scire volueris de aliqua re expedit ut sit
 calida et huuda calida sicca. frigida humida frigida
 sicca. a uere eam ita libet calidus et si eaz ibi in
 uenies scire. Tales res est calida ita gradu.

De In de quere cam ita libet huuda. Et sicam ibi inuenies
 scribe de eadem de re qd ē umida ita gradu. Et ita inueni
 et Copulatione eius. Et ut ita libet quid dico qz inueni
 uin ita libet calidus et Inuenies euz calidū In quāto gradu
 inuenies ipz huudu. i. calidū In sumo et huudu In sumo.

Et nota qz primus gradu no attingit ad plerū sensus gustu
 ul tactum. Sedus gradus. ut sensibus adigitur. Tertius grad
 us excedit sensus. s. no defuit yllum. Et ed qz gradu ledit
 et uoluerat sensum. Et ab hac consideratione qz uoz gradu In qua
 libet re est accepta.

Coacta ad affigendū in celo nō temperatissimū copulat
 onem quanto plus fieri potest.

" Ominem res temperatissimas ut affigamus eas i celo nō
 ut Influet i nobis sūme temperatuz. et equatissimū
 ee sup modum excellentius q fieri pot i mūdo. Et sunt res
 temperatissime et equate ad sūmū ee et sūme coactū et
 temperatū et coactū adū nōm durū de. nō homi. i. Alchim
 ie. Pna Anthea. Capillus uenezis. Radix lily Cassia fistu
 la Xlana. Extrahit ergo quantam essentia ex his. Et inf
 ige cam celo nō. quia pfecto tūc. cellū Influet In nobis
 similitate et vitam et continuatione eius usque ad ultimū
 terminū nobis constitutū ad.

Etia deuy qualis quantam essentia duri affiget in celo. sed pua et
 Chathimia dūca et sili bus extrahit quantam essentia ut pulueri
 ges ea donec esuriant sin tactu. Et tūc puluerē proice In celo
 nō. qz pfecto totam pulueris virtutē et quantā essentia In
 abis ybi.

de purgati
 de pū. fl
 mellanc

Canō dicitur debeat affigere quāta essentia et attractiva
in celo nō ut possit dulcorari extenere ferū vel lignū
societa earundem rerum

32.

Nigamus ergo In celo nō quāta essentia. ut possit
attractiva acōporibus lignū vel ferū i ferus.
Et attractiva necesse ē ēē Calida. Partes sunt iste. Nian
gel. Scapū. Nsa fetidi. Naurama. Npiij. Piretum.
Petrolū. Sulfur. Amomacū. Iohū. Nristologia longa. R
adycāne. Dyparnū. Caprimic. Cataputic. Cidamom. Ci
psia. Cumpufefatione. Ntra hent ut Camē. pistatus. Om
nes socias. Ntum fēmetū. Nanguis suoc. et nptahūt.
Infus. Ergo i celo nō ista ras et attractet ad se. quāta ess
entia et eoz. Et tunc attractet ab omni vlnere. faciat. et
fatim lignū vel ferum i missus.

Canō xi. i celo nō affigere quāta essentia eoz quo purgat
humores nocuos. corporei nostri. Sociata ducesse medū
purgat humores nocuos.

33.

Quaedam luxant dentem vel puocāt vomitū dissolūco vel det
rahēt purgatiua. Et vmozē sibi similes abominabiles
redit nature attractet. casuante. expulsua uitate mēbroz
ad stomacū et in tenuia i pedimētū fecre nēquāta. Nē hūores
citāt.

Quaedam eim purgat eoz viscositate ut mēcurialis. quedam cū
acumone ut euforbū. Quaedam eoz expressōe ut mirabolam. qu
edam cū salitudine ut semē altpij. quedam cū dulcedine ut
cassia fistula. Nō alia purgat hūo humore. Nē illum sang
uinez purgat. Cassia fistula. mana. Eucumēcarilla. Fucus mēcu
rialis. Malua. Ngrif. Viola.

Colozam purgant. Noc. cētense mirabolam. citing. absinthū. C
apulus. Venetis. reubarbarū. mēcurialis. Viola. pna. Sczum
lactis. Cassia fistula. Tamaūdi. Pleuma purgant. Sarcocollas
Sambucus. Anacēdi. Crocus. octēf. Coconidū. Turbiti. Coloz
uintid. Himus. Scaphysagria. hexonodatus. Piretiq. Euso
rbuz. Cassia. calgema. Mellancomā expelunt. Mirabo
lam. Bebuli. Lapis Lazuli. Lapis Nomenicus. Epithimij. Stica
ds. esene. Camapiteos. Cussute. Samnātū.

de purgatione colore

de purgatione

de mellecolia

morosaqueis.
 Colicam rubea
 fleuma et malicio
 nam.
 Colicam nigra et rubea.

Aquosos humores exiunt coarctata. Euforbium. Cocoridiz
 Radix cucumeris. creta et uicibus. Colicam Rubeam
 purgant simul et fleuma. Colicam nigra et malicio
 nam. Purgant Polygodium Eleborus niger
 Ispollicaria Cataputia Electuarium conditum Continuum
 Colicam morosa et rubea. Purgant mirabolam in diu
 Caulus Vitium fumus terre Emulsiore Eleborus niger
 Et sunt res mirabulose create adeo cum determinata virtute
 ad expellendum morales et superfluos humores de corpore nro et
 qua si sint alia plura in hoc capitulo non ponunt.
 Cum Ergo volueris contra essentia hanc res affigere in collo nro
 ad purgandum sanguinem vel alios humores. Neque res de capitulo su
 is. et in fundo casu nro. et attrahet virtute. et cum.
 Vt tamen caute. quia multa plura. quae cum collo nro quam
 singulo. Iko necesse est ut sis cautus.

Cano. xij. ad extrahendum quantum essentia dicitur coarctata
 ad affigendum eam in collo nro Et sic eadem resum.

74

Autem que constringunt eorum sunt frigida et terrestria Et
 frigida constringunt quia ex sua frigida parte partes conu
 siont ut Gallia quia quos generat humores et lon
 brico et minus virtutem retentivum confortat et multa nutri
 metus prestant.
 Et de numero eorum frigidiora que constringunt. quaedam restringunt san
 guinem. quaedam restringunt venam.
 hec sunt que restringunt sanguinem. Corallus. Bullus. yoma.
 capressy. Cera sigilata. Carabe. Mirus. Xara. Incinti. Gila
 sumach. Amanties. Plantago succus salis. Ica drage
 ti. Gumme arabicum Cuius Tamazisi. Balaustra Ipoquistis.
 ferugo. Yera yastorus. Alumina tertia. Pentafilon. Postulaca. S
 anguis. Colombe. Sanguis vaccae. Sclerius asininu. Cuius coti
 zis. Pili. Lepus. Gissum. Argilla montanum. Azamietus
 vtrius Cuius factus ex panno canaputa ut sanguinem ex vena
 facta restringunt Tusctum sanguinem restringunt Consolida
 no. Et carney repanda. Ex his. Ergo fige in collo nro at
 miraculose sanguinem restringet.

hec sunt que restringunt sanguinem

Et ad extrahendum quantum essentia dicitur coarctata
 ad affigendum eam in collo nro ut miraculose dicitur
 constringat cum fuerit necesse.

75

a. Pone Res ipsas in collo nro. Quia dicitur Constringes Cum

est. Et sunt Ista Citonia Corba. Corna. Mora. Cellsa. Pruna
In matuta Martilly. Caulis nimis. Piza i matuta. ~~Arctia~~ Mala
pōtica. Locuste maxime. Cofse. Eloquer. Vel recuz. Lepros. Lac
costru. Lac sine coagulatus. Caseus amigable. Simula. Titici
Miliu. Glans. Faba. Semen papaveris nigri. Galla meta
cum aceto. Rosse filia. Cipery. Zolui. Tertia sigilata. M
astix. Coraliis. Gumach. Bezleis. Sanguis draconis. Ipoqu
istid. ~~Chatia~~. Balustia. ~~Opodui~~. Faximul. Plantago. Xlu
me. Litargium. Qua dragati. Gumy arabizi. Quaedam co
fortant siccitate sua et ostingunt ut Cubebe. Et Garosoli
In fonde ergo i cello nro ex his et herbis vim miram ad const
ringedu vetricem.

Scientia ad extrahendu quādam essentia dicitur iduratiuis
ad effigendum eam i cello nro ad idurandu membra nra vel om
nia que i durate volumus.

36.

Rigida nimis et humida ff. quae materiae congelant et
membra indurāt.
Sunt ergo induratiua Ista mixtus psilluz eo crydium part
tula ca. Aqua lentis solatis. Jusquiamus et maxime senem
eius. Illud enim dicitur viciuz restringit. Xfige ergo ea i
cello nro. Et in fluent. Cantas iduratioue qui venietes supe
bis.

Scientia extractionis quintae essentiae dicitur molificatiuis
vtrique i cello nro molificationis influant in membris
ulzab illis.

37.

Iamuis ergo q ff q molificat Et sunt ista. Calide tepz
ate q no multu calefaciunt neq efficiant Camomila. Ab
sinthui. Eupatoruz melilotu. foras liquidu. Mastix aromaticu
B edilla Galbanu. Opyonuz. Carrice. Radix Altee. Oleu vetus
X de ps pullinus. Capronuz X serinus hircanus. X edula cœui
na Vitulia. Cum his ergo celum nrm a molificatiuis nra redet.

Scientia ad extrahenduz quinqz essentia dicitur que
maturat et molificat.

38.

Et veniamus ergo ad noticiā Reruz q maturat et sicut
educit q tepata ff vel uzina temp amēto calorū nral
Aut sunt viscosa claudenti Poros vni naly calor Intus cofo
rtat. Et materiae dystematis digerit Et ff ista.
Laudanū foras liquida X netuz. Butirum. ~~Stica~~ ds. Radix Altee

Eodem linij feruz grecu fuerunt fermetu cu sale. Oleo Vna
 passa et butiro. S. udr hōis nudi se. exetitatis gallina sine
 poutuz hōis ierunij cu frumto. Immitte ergo ista i cello nro. et
 maturabunt. Xpistemata sup q credi possit. Quedam ff. q
 opulans q tertia sunt et viscera et precipue quiscosos et so
 los. gignunt humores et ff. ista. Paris agimus. Cupulle. Gra
 nuz factu. Simula Dattily musci Pinquedo. Casus Olande
 Puluis colectus i folijs mepulssamy. Quedaz apertit attenu
 latua Inzysua et mndificatua virtute docet Abize. xpiut. N.
 mecat opulatos attenuad et Inadend huores uscosos et spoz
 et mndificad eoz supfluitates. et expurgad vulnera so
 rdizue. S. eoz qdam apuunt itus et extra vt quiscositatem
 et Xmaritudmez lue ponticite hnt. vt amigable amaze.
 qdam tn Inzysua opant pp lazitate Inzysua venaz. Et
 et tuzus opaz no possunt p Inzysua venaz sic ea q potia
 tatez. hnt ad mstuz vt absinthiu qdam no ff. venet. Xpi
 tius q precipue valent ad fortion opulacione splensot so
 lopondria. qdam debilia ff. i satisfacionibus q ad debilitatem
 ualent. Vt semē vutice Xptua sunt hec. Capaz. Effodily Co
 sti. Gentiana. Cinzuba. Cinamomu. Xilocafta. Xaxadacuf.
 Bace lauz. Xyopus. Camedicos. Camepiteos. Xnsuz. polozia
 Calametu. Inzico. Xpui. Xisolu. Petroillum. Lauisticu. Ce
 libnia. Sticardis. Ptisana. Solatuz. scauola. Absentiu. Cu
 stite. Xaxacuf. Eupatoriu. Spica. Ozimu. Culibe. fumus
 tze. Ruber. Xilo. Xloes. Xzaus. Xystologia. rotunda. Polium
 Peonia. miza. Maza. fanbucauf. pssu. lacta. Capaz. Maza
 fia. Pozzuse. Ceza. fermtu. clq. sale. Oleo. et azobe. fifti
 si. Cucumeris. Xpazagus. Crocus. bully. Squilla. lupinj. S.
 me. uttice. Xreos. Abrotanu. Xanna. ozedi. et fabe. Xlami
 uiticis. Ozobi. macis. Pinee. Raphanus. Xermtu. Pra
 su. Xnetuz. Cohoruduz. Xapho. Tamazisuf. Malua. Xpu
 ma. marina. Lach. femine. Pix. liquida. Dypsamus. Cass
 ia. Xaphisagrua. sel. porzi. Xtecus. carnis. Xdem. meloni
 Ligutia. Cassia. fistula. Mel. Vinu. dulce. Inzysua. sergo
 quā essentiaz hazz rezum i cello nro et habebis. Vinu
 zam ad maturandū et molificandū.

de remedio splens.

c. acina ad extrahendū quāz essentia. Xrebus. mōdica
 tiuis ut cu necesse fuerint eam Xffigis in cello nro.

c. T sunt res q mordificatione uulna tempate mōdificat
 carene. bona In vlnzibus. reparat. Et ff. ista.

Thus Rustologia Longa yrcos Orobi. Litargii. Ceyusa
 plubuz ~~Aspaltus~~ Aspaltus. Mirram. - de m' alterplieis.
 Item tamazisi uell aloec. Affige ergo cello nro cu necesse
 fuerit et In fluct mordicitates ualde mirabiles.

Scientia ad extendendaz quanta p'abus Corosiuus
 ad affigendū eam In celo nostro. —

40.

Corrosiua Et vlceratiua superficies i hoc differunt. qd
 corrosiua siue sint calida siue no deet ee sicca et sub
 stantia hie subtilen Et ponit sup canem.
 Vlceratiua sup carne superficies aliquatuluq uehementiora ee
 necesse est hec namqz eutem vlcerant que carne, est du
 rior sic predicta carnem corodunt. Virtuta sunt ualde ca
 lida ut cito p'forēt et grossa In substantia ut diuti In m
 orad carne eliquessant In quo ondit q' elctū no hiet uir
 tuū nisi eet grossicis sues sbe. in qua dicit. et q' sunt e' fo
 mtiq. Et q' sunt violentia ignis tenet In se.
 Inde est q' ignis ille suprior natural no hie uirtutes uirtuā
 Corrosiua sunt hec. Et v' strū sal gemmā sal gēma. Flox eius
 Xumen vitiolū Tutia Antimoniu. X' seruicū vlceratiua
 superficies ponit ad rumpēdū cutem ut explet humores su
 plius Et sunt ystra. Sapo cataridz. Neum. Adactis.
 Radix affodij Ossisic Et honia salsa dca et Amaza. V
 runt Alceū Piceum Euforbū Pipmizum Calx diua S
 inapisi X' gentū diuū Sapo Cuius folioz ficus flammula
 Cicatricat q' striptica sunt et sine modificatione pauca desit
 ant. Et suffiunt cicatricez Inducere. Et Rato sunt apponeda.
 Et ff' hec. Ex v' strū Mellilotū Calx X' uenē Balustia Esopidum
 Pumex v' strū Aloec litargiu Caze Plumbū v' strū Ceyusa
 pone ista in cello nro et In fluct tibi Cōditiones eoz.

Corrosiua sunt hec.

q' striptica sunt et sine
modificatione

Scientia ad affigendum vim congelatiua i cello nro cu opus fuerit.

41.

Onglutinat matzine vel sua dissoluita vel mudificad ulnca
 et reparad Carnē. vel cōstringend d'stantia labia dissolutoz
 ad inuicem. Et sunt hec.
 Gissum. Folia cypressi Sarcocola. Bolus Aloec. Cortex Turis. v' p'
 za Bedellū Litargiu Balustia Mumia Esanguis draconis X'
 palidum X' mudū. Lohū folia egama quercus esepentaria Regula
 ufa. i. testa ouī Pdū leporū v' strū. Affige hec i cello nro. Et m'ia
 bite vim congelatiua In fluct.

Scientia ad affigendum celo nro vim attenuatiua.

42.

Am ista que attenuat Et dissoluit Calorem. Sepat
namque partes Inguis dicit suo calore. sic uideat mel
aut niuz ad ignem dissoluitur. N. dissolut^o Inpositione
sua parte apte sepant Et hec sunt que precipue In corpore
humano hec operant.

Xfodily Cascuta Abrotanū Azneof. Aristologia Xromomacu
Xssa Leticia Agaricus Amomū Aleum. Balsamū. Cepe Cyp
cedi Camedreos Camepites Neuta Camomila Capary.
Mirtu Cinamomū Coriandriū Calamitū bulbifcanunū.
Fruapatoriū Eoute rsemē eius. Eriacū Euforbū Fenu ge
cum. Tex viny Balbanū Gūmā citri Gethana Ircos Ysopū f
ut fur fur Mafix Mentastix Vitrolū Semē betice Xilobalsa
mū Polū Pnce Peonia Sauna Policaria Petrolū Cassia
Ruta Sicaniū cōm hūy Vicia passa. Sanguis mustele Se
rianiū sūc murum. Cotereul vaca Pinguē Leonis Capor
haz ergo qntaz cōtiam affiges In celo nro Et cum red
det Xtonuatuum.

Etia dicitur In celo nro veniam rerū Inchoant.

43.

Molunt medio cūter et dūndē humores calore. Celi opate
ut oia Acetosa maxime agetū qd ē ex vino fcm hoc est
numia sui subtilitate in remotis opat locis ceteris hūctis
Acetosū i uicinis locis opant Hec sunt ergo Inzifua. Eupato
riū, Squila Ciper. Camedreos. Camepites Petrolū Pip
nigū Ruta Vitū Mel Cepula Ius Ciceris Xrobi Gal et
acetū. Infige Ergo qnta essentia haz rerū In celo nro et hē
bis uirtutē Inzifua ultra modū.

Etia dicitur Colūm nro mundificat cūtem.

44.

Vne Cūte mūdificat dicit esse Calida nō tātū multū ut
grossam aut terrestrē debeat hēre. Et sunt hec Xb sint h
uā Cepe camomila Radix sambuzi Cumeris Agrestis Xlea Xb
rotariū Xtus oleo Cascus rosmarinus Cū qnta cōt essentia
corū callū nōtō mūdificat Cūtem.

Etia dicitur Influendū qnta essentia In celo nro rerū
diaforeticorū.

45.

Ja foratica necesse est ēē Calida ut ppropriū Xptos hum

19
ores In sumū extenuant tenent Et cuapote faciāt et
sunt. Ita. farina hordey Anusur Aspa Rata Prictū Pix Vi
tui Galbanū Gal ficut petrosilū. Masozana sem ut
tize sauma Brionia Vetus olleū d'oxastum Mel Cape
Raphanus Vaccinū fereus Abrodanū Xystologia Ra
dix affodiloz Radix cucumeris agrestis hec opant in
caelo nro vt vnores euacuent Infumū qntam essentia
est.

Sciā ut colum nro sit repressum.

. 46.

v Exposita sunt ea q humores ayte patētis expellunt et
sunt frigide nature vt cōstringē mbrum retinēdō
spm virtutē mbrū expulsiuā cōfortēt ff aut hec. Ca
molea Blandes Jusquiamus Papau Ramis mercurial Plū
biu esolatus Ipo Riquitios Xantia Capriola vitis Cum
h' enī cellū nro repressum reddes -

Sciā ut affigē In cello nro vno obdormit.

. 47.

f Aduert obdormite que nimia frigiditate sua cōfin
sed nēuos obturando aditus alial sps stuporū
inducunt. Et sunt hec. Papauer nigrum. Opium Ma
ndragora Jusquiamus sup psitis pisas qui dē tuerēd Gal
mādra pistita Aqua frigida Lenticule quatica eseng
uina portulaca pilum Istorū qnta essentia affigē i cello
nro et sine dubio cito facient obdormite -

Sciā ut de mōdificatiuis affigē In cello nro.

. 48.

m Ortificat que saluaginē hnt mltam In acuminē r
sunt ista. Olue cū salie i Aqua cōdite. Porus arse
nicū Cantarides esucus alleborū Radix cucumeris age
stis in fonde ergo i cello nro qnta essentia Xru re et re
det cam valde mōdificatiuam -

Sciā ut addendum vno cōfortatiuā In cello nro.

. 49.

c Confortat que huores in cōde vel i cellabro hūiditates ppie

Purgant vnt esene. froids Cuscute. Sazacolla Omnes miza
bolary fumustere. Confortat q̄ cordis sanguines purificat
vt dicitur de gentu p̄na. Confortant etiā que virtutē
hnt. quia puritate sua et grossitudine se p̄tes mēbrozū cor
uuant. Et sp̄m retinet Cuius ad intorio virtutes opant vt ab
sinthiū. Corobozat et q̄ vitalem sp̄m uel aīa lez repant vt
Rosa.

Et que virtute stomaci digestiua Confortat vt zinzamomū Ce
teza p̄ter supra dicta s̄t Confortatiua. Ambra. Cāfora Cro
cus. Sumach. Beberis. Menta. foliū capus. Xilo cassia. S. andaly.
Galanga. Cedazū. Pomū citrinū et folia cardamomū. Borago.
hocimū. spica. Cubele. Naxix. mīus. Xilo aloex. Nux musca
ta. Aloex. magis. Garuofalus. Calamus aromaticus. In funde
ago In cello nro q̄ntā essentia harum rerū. Et cū redet cō
fortatiuaq̄ mirabilis q̄ credi possit.

Et cū ut affigat in Cello nro vim ad expellendū venenū.

. 50 .

Abebet scā nra. v. cellū nrm. maximā virtutez ad expel
endū venenū si infundes in eo Carnes Gallū vel Galline
Mucostreacā maiorē et minorē Rafanū et Allia q̄ contra ve
nenū In libris p̄hi corz cōiter assignatur. Cum his enī cellum
nrm adipsē Vim ad expellendū venenū.

Canō. 11. In cōsideratione extractionis q̄ntē essentia
rebus mineralibz.

. 51 .

¶ Iacet sup̄a docuimus ex there q̄ntē cōtra rebus tritū
pro nro p̄posito sufficere videt. Ex sup̄ habundanti t̄nd
extractione. Item aynechalū alitē q̄ p̄t d̄nxi. Oipobētis de
teoricā sp̄ualitē facimus. E primo q̄lz cōhatuz q̄ntā esse
ntia. Ex luro. Et iste est modus. Reduce sruuū In caloz
p̄ma q̄ntē q̄ te d̄ay supra i canone quarto i scētia vltima
quo factō. Naxix. d̄ctū distillatū vel vīmā antiquā In vase vitreo
et luto. sit liquorē Altitudine q̄tuoz digitorū. Et Intus pone Ca
lō d̄ay et pone ad fortissimū solem i estate. 7 dimite. Et videt
eleuaz quasi liquorē olez de sup̄ natate. In modū pellicule.
Coligie vltud. Cum coctoz uel p̄na vbi sit d̄qua. Et sic pluri
bus vicibus Indie Colige d̄nch plus asscendat et adione fatias
eua p̄raz. Xiquā ex cito. Et remanebit vbi q̄ntā cōtia vey
uery. Et multi vocauerūt hanc quātam essentia sic extractā
oleū In cōbustibile In quo posuerūt p̄maxi secretā p̄hoz corz
Et hanc q̄ntā cōsentia affigis in cello nro potit sine omni fal

itate p dūā nōm Recupere virtutē suūctūis reducece
et virtū nōm p longate b s q ad vltimū tūmū iure nob
is. Constitutū a dō. Et mō ē necessitate xpū illud qd ē in
re secreti maximi i reparatione nō. et in maximis rebus
quod nulli debet referre. Et hē oleū yfud siue gnta cētia
xuy dulcedine maxiaz ad mitigādū dolores vulnerū.
et ad mitigādū sanādū vulnera et malla multa Et
i firmitate multas supra quas cedi pot.

Coā ad extrahēdū quātā essentā ex argento plūbo
et fūgio.

52.

¶ Vamul gnta essentia ex argento possit trahi ut ex
auro tam dicit te docebo Et magisterū maximū de ha
beas argētū dēfilatū optimū i qd infunde nobile tactū cel
anātū ac sal ammoniacū in amphora vitrea q statū dū
des quā virtus exhalat ammoniacū Inmisit in ampho
rā Inmisit pone calce argēti quam supra te docui facere.
cō audisti qua sigillata luto sapientie ponis Inmisit calidū
ut tibi putrefiat vñ. uel. x. diebus Postea pone i disti
latione Et primo ascendet lactū. De inde qd mirabile ē
ascendit quātā essentia argēti cuius q talis ē Et tate virtu
tis existit Inopibus miris ut nemini liceat referre.

Coā ad extrahēdū quātā essentā ex argento sublim
ato et vitriolo Romano.

57.

¶ Locusus dicit et sublimis ita ordinavit ut quātā ess
entia argēti sublimati et aurose vitrioli mirabiliter
extrahat qm qn argentura sublimatē cū eis et cū sale
cō tūc ascendit argētū albisimū et quātā cētia
eoz absconsam Intra Albedinē argēti sublimati pēdi
cti Et illa quātā cētia Invisibilis vocat secūz phoz
q dicit mirabile vel Inuisibile. Ideo dicūt q secūz eoz
nō est secūz vulgi seu comūe Et paucissimi hōiū ad
hui notitia que pueniunt pueniunt et ipm ē qd
statū cōuolat.

+ in Albū supra Albedinē nūis et cito q argētū sub
limatū hē quōsdā ptes cōbustibiles et hē quātā cētia
que nō pot corūpi p i genū nōm Et nos dicimus q s

In aqua in corrosiva facta ex vitulo, cary et sal gema Inmutas
argento sublimati vnum laniabit totu et in adena. i.
malagama conuertit

In mite Ergo Argenti sublimati Cum vitulo et sale
et albisimo in quos corrosiva predicta donec argenti
tu dissoluat in aqua.

Consequitur per totu illud ad distillandu ascendet est primo
ad corrosiva de inde seget quia essentia sublimati et
vituli simul albata vult albedo niuis illi non valeat
ad eam et remanebit in fundo pars sublimati coacta
et turpis. R. extra huius modi distillatione quae esse
ntic, in ago forti. est dicta Et sublimatione nulle for
as remaneant in fundo vasis est totu sublimati in albor.
Et albis visus de quanta essentia sublimati et vitu
li sit perfectissime separata. Si quis caperet miste
um eius maximo foret quia res quae est ex quo eius
quia essentia in corruptibilis est effecta et denatura in corrup
tibilis auri et in corruptibilibus plus quam auri quae cupis qu
ta essentia sublimati in fundo illud in vino distillato vel alio
et dimite resolu diu et argento sublimato residente in fundo
quia essentia vituli in vino sine dubio remanebit quod sicut ad
oculu jobabis.

Extingue pluribus verbis ferrum In azoto Et post illud de
tu nunc in isto in quo est quia essentia vituli et albis rem
tubi in distilla et splendidas supra modum distilla per filtr
um et pone ad lentissimu ignem et college nebulas nigras
quae generabunt in superficie et quia essentia pulchrior
omni auro et remanebit in fundo quae uult ad uulna san
da et morbos corrosivos. Sic et quia essentia in curij
sanat fistulam et cancri et mala illa plurima.

Sanat ulcera
Et morbos corrosivos
fistula et cancro
Et mala illa plurima.

Contra ad extirpandu quinq centia sulphure et xiiii
pignito xiiii azoto et i. pondere.

54

Tunc tibi necesse est puluerizari sulfur quo factu
in antiqua vasa pone illud ad lentissimu ignem et
nec facit vasa colorata quae colorata est tunc Et ad

partem pone. Itē sup ipm sulphur alia vna pone
 donec fuerit colorata et illā xde prime Et Alias iterū
 pone quāz diu poterit vna coloratj. Consequēt cōgrega
 sil cōgregatis utras et pone ad ignē vut euaporēt et
 remanebit tibi qnta cētia sulphuris o fundo basis quā
 pone i uasclato cū acetō ad ignē lentissimū et si qd dēxi
 gredine sulphuris fuit distillatū eleuabitur virtute ace
 ti in forma nebule nigre quā remouebis cū pōra et rem
 anebit tibi qnta essentia sulphuris sic purgata vt pul
 entud autj illi nō ualeat cōparari.
 Eodem modo hōpdraris in alijs rebz similibus ut In arsenico
 vna pigmto et cōunque Alio.

Ad extra edus euentā essentia x antimonio .i. mā chafita
 plumbca

.55.

Eus ype ally benedictus ipe taffis ē q nūct hby ego tā
 tuā secretū Reuelabo qd reuelatū Alioq nūq fuit
 aut paucissimis et hoc In acronū secretorū extrax qntā
 essentia x antimonio Et modus ē ut minera Antimonij
 puluerizet donec fuerit sine tactu quo fito azurū x eturū
 nobilissimū distillatū et puluerē antimonij pone itus donec
 acetū coletet de Inde auferat et munde ponat ad partē
 et de Alio acetō supponat donec sup modicū ingūctus
 coloratur et sic totiens fiat donec ibi acetū amplius nō
 coloratur et collectis acetis sic coloratis pone eamē distilla
 torio et Ascendet acetū primo de id videris miraculuz fru
 pendū qm. p rostrū vitreum alambici videbis qsi mille ve
 nula s bndicta minere descendere p gutas rubeas sicut
 recte ē sanguis quaz bndictū colorem colligit ad partes
 i amphora quo hito hēs rem cui totus testaturus orbis acē
 quaz nō uallet. Vide miraculū manifestū factū dulced
 inē Antimonij Ruber qnta cētia vt dulced mellis ei eq
 parari nō possit. Et tibi dico In caritate dē q intellectus
 hūanus nō possit capere neque credere valorem neqz virtutes

stupēdā q̄ntē essētiē Antimonij sup̄ dicti Credas michi
nūq̄ fuit in n̄a secretū manū neq̄ aut ad uētus quid
Dico Oēs hōies laborauerūt ut sp̄s mineralis sublim.
acer Et nūq̄ nouerūt q̄ntā essētiā Antimonij sicut
dixi. Si dicere tibi melleus hoc ē secretū secre
torū nūq̄ possem sufficere ad experimēdū medietatem
reorū. Infert colore ~~et~~ oīum vulnēū et mirabi
lit sanat. Virtus eius Incomptibilis est miraculosa
et utilis sup̄ modū.

Quadragesima diebus Indiget putreficij in Amphora
sigillata in fimo et tūc opat̄ azchaia.

Hic est maximus stupor ut ex minerali tantus dulcor
procedat. Et nō credas Inpossibile quod tibi reuelat̄
et nota q̄ si azchaia apponatur in aceto distillato et
buluet̄ in eo p̄ duas ozas vel plus et acatū euaporet
donec azchaia remaneat In similitudine olley illud
uo cat̄ olleus plūbi et hēt dulcedinē mollem s̄ fatuā
ēz dulcedō q̄ntē essētiē Antimonij q̄ rubra est in
qua est acatū omniū azcharorū est dulcis et melior
omniū dulcedinē mellis uel Saccharij uel alterius cuius cū
que rex. Credas michi et reuelat̄ oīum liberos omniū
phoz et nūquā inueniatur q̄d est illud neq̄ artem uē
ram Inuenies ut quid preter Regentium vniū possit
minera in colore rubeo sublimare. Labora satis
et lauda deū in oīi q̄d dixi.

Et an ad reducendū argentū vniū sublimatū
uel q̄ntā essētiā eius separata In aqua
que apud phos Lac virginēū appellatur.

56.

e. Mnes sp̄s sublimationis sic est Argentū sublima
tū aut est q̄ntā essētiā eius aut Residuum sublim
atum aut armoniacū et maxime hētelligit̄ p̄ argentū
sublimatū. Sic aut̄ reducitur in aquam uel in lac Virgi
nēū sedm̄ notationē phoz et est modus iste.
Argentū sublimatū vel q̄ntā essētiā eius et ponit̄ in tico

uase vel vitreato lato seu amplo. Et constitue illud in
tempore Athanor .i. furni phoz. Vbi est ingenium mi-
rabile ut illud quod in eo ponit digeratur equaliter
ab omni parte. Et fit sic.

Constituere parietes furni rotundi In Altitudine medij
pedis et sup parietes eleuato ingenia lamina fe-
rream talem

et sic fieri sunt latera laminae non tangant parietes
furni sed sustententur in illis quatuor brachijs cuius
et calor qd ascendit ab infra tantu p latera. Vnde
reposit in circuitu laminae atqz furni. Supponit. H.
qz feceris ostiolu iusta terram Vnde imitat carbones.
De i de supra parietes laminae et supra hanc ferrea
cipies In rotundo p mediu palmu vel circa et de sup
testudine rotundissima ingenio figuly facta locabys cu
qua cooperies furnu tuum Et i latera supra laminae fo-
ramen facies qd claudis cum hostio de tra aptato et sic
Abes furnu tuu. Ceteru e tibi si inueneris has quise fieri
nisi estis calefacit ab orientem ferrea eius quia calor
p latera impedit ab infer et pigit ad latera et latera
reflectitur equali ad mediu Ideo furnu fieri seimus ro-
tundus.

Cum aut val uolueris in furno locare In medio laminae consti-
tuemus tres dentes p duos digitos eleuatos equalit distan-
tes et scutellas ferream alios tres dentes minores similes
erigemus et superius constituemus amphora uideam signi-
llata cu alia patella ferrea ut in medio ambaz patellaz
amphora in medio interstitio aeris collocet non tangens nec
fundu nec latera uncuqz. Et quia supponit qd arguit seu
medietas furni eleuaz pot aperimus et cooperimus qn. Volem
hic e furnus secretissimus phoz qui athanor appellat et
ad notitia eius paucissimi animas homines deuenere et
hoc ut digestio equaliter ab omni parte.

Cu ergo uoles in curiu vel aliu spm sublimatu conueterere
in aqua seu lac uirgineu. Pone sup laminae inter
dentes scutellaz. cuius redligat terta et non cooperias
eam sed accalidus materia nuda tangat et ad ignem te-
ru carbonu quia modicus ignis sufficit. et continua igne
p octo dies et noctes et tibi in strupa calida et sica spūs

Calcinat Ex he ipm de id Et diligentissime trita super
 marmore mag donec sit sicut tactu Post och pone in
 distillatorio vitri qd colloca in balneo marie in calda
 ria et p duos digitos distet ab aqua qd totale no tan
 gat aqua sed i aere suspendat. fiat ignis subbalneo
 in stupha omnia et calida licet no tangat aqua
 materia de qd viuy resoluat i aqua hoc est qd fu
 ut bene caligat. Et bene tuzatu. Posito ergo de sup
 ellanbico distillabitur lac virginicus clarissimu et est
 qdita essentia tam meariji qd utioli simul mista. Et
 est in ea secretu seactor. Et in sura seu pondus ignis
 est i digestionem ovum volatiliu in nro athamor. i fur
 no ut p hostiu qd e fom sup lamina in mitas manu i
 fuerit qd tenuerit possit in aere sine lexiore et si se
 nis nimis magnus fuerit minus cui. Et caue infusio
 ne aut ovis volatiliu rezu i eo necesse e tuz In amp phora
 utram sigillare Et igne debelle dare. Intelige ergo
 cationez qdita essentia in hac pte quia hec res magna
 est supra qd accedi possit.

Scia qd fugendu igne adeptu qd est sine carbone
 sine flamma sine luce agens supra omem actio
 nez ubilibet tuz sic agit ignis

57.

Excellentia secreti magni adepti est tanta et talis
 ut eius virtus explicari no possit et fit sic
 Aqua de qd sublimatu cu vipo et sal gemma sed melius e
 eius cemma superius extracta. De id aqua sal armoni
 aci septies vel decies sublimatu et p equal parte misce
 et tutura diligenti. et ex parte pulvere sup marmore
 et pone de die ad solem serenu et qd tu. det i calario
 calido et ibi coquetur i aqua. quam colige i vase vitreo
 forti bn colo et serua hec aqua tante actiois e vt si
 vna modica gutta tibi ceciderit sup manu ictu oculi
 p forabit. et eodem mod si ceciderit sup lamina de qd
 feram cupra vel et ferri. Et tante virtutis e hec
 qua vt metalla minus coacta sic de qd Cupru vel
 feru. coactet in similitudine margarite seu perne
 si dicitur te perare. V hunc ignem sine dubio hom

ne Jone sacu extingueret In actu oculy Et horn
ne moboz corofui Jozaret :

Contra magisterij operationis aque fortissime Et dicitur
sae supra modum

§ 8.

c. Rector d'aroz deus mirabilia condidit in natura
 ut neque intellectus possit nisi pauca recipere. neque
 haqua vallet nisi balbutendo mirabilia de nazare. Et
 ex archanis reuelabo tibi aqua diuine d'etionis et ma
 gisterij eius ut accipias optimu tataru. Volum calen
 atiu et pone in aliq vase ferreo vel vitreo et in funde
 de sup quam mellorem aquaz ardente poteris hie. Et
 pone de sup lambigi et distilabis aqua d'edente d'elitate
 valde qua remoue quia nil valet aut parū nisi pro ho
 culis aut lotione mebroz. de id accipias tataru tuu et
 i uenies eum fortificatu i duplo et hoc qualibet uice p
 babis cum lingua.

J. Item d'ham aqua d'edem de sup pluzibz vicibus appone
 quia qualibet vice fortificabit supra modum. et tm eum
 fortificare poteris ut nulla acata d'ctio ei valeat cōpa
 rari qualibet uice cōter in uenies uas fractu et exit
 tibi necesse pluz vase hie in magisterio eius. Et si uis
 cōtemplari eum eius figura eū et pone sup māmora
 ut cōlietate i aqua qua pone i fortissimo vase vitreo et
 i funde itus sal armoniacu et subito sigilla quia virtus
 eius exalzet. Vis huius aque est intu oculy omne ulnus
 sanabile sanare qd fit ex lesura vel ex scabie. In cute omes
 scabies et exitura qzant subito valde. Sed no est tibi ne
 cesse pcura scabies uel ulneru armoniacu in miffate
 Et si uis eius virtute adaugere ad firmu miffae cu ea
 igne adeptum. et opabi plus qua ignis inferni.

Si infra ylam aqua puma sine armoniaco sale d'eg
 entu vni sublimatu in miffae cu modico calore vini
 ficabit illud. Et si sibi omes calores corporu et mira
 bilia operet. Et si cōtingat tibi q ignis adeptus in pē
 cadenti caplo reuelatu fracto vase spargat p anozes
 colige illud diliget. qd incineabz i uenies i p'fū et pone
 sup māmora et sicut prius cōuertet i aqua et tm va

lebit, ut prius exera illud quia factū est.

Sciā ut siā magisterū sepe dicitur
ab aegēto quando ff. sil. mista.

.59.

¶ Ultra opera sunt in quibus fit mista lux parit
et aegēti sicut i dicitur in via for et iocalium
tōpaliū et nobiliū psonarū. Cum ergo uoles unū ab alio
separare pone eum limatū vel i teruēz lamina red
actū i aquam fortem factam ex vitriolo et sale pite et
solū aegētū dissoluet. qm̄ autē ab illa forti aqua di
solui nō pot. ergo hēs unū ab alio separatu. Et si uis auz
in aq. dissolu pone i magisteriū aque fortis sal azmo
niaz et illa aqua sine dubio luxū dissoluet i aquā
et omne magisteriū i hoc ē dicitur utile i auratio
nis soluat. opat sēdm h et i uenies ueritatē.

Excusatio paupis quia decima p̄tie sublimia
p̄tie dicitur nō reuelat.

.60.

¶ Via sēdm p̄tiam catholicā uolo dicere script
ura sacra. Melior est obia quam uictima.
p̄p̄ reuerentia fratutorū ordinis n̄ri eo hōledictā
p̄latorū n̄rorū caritē scē dei. medicina es yppā m
trabiles ac sume desideratas amūb. que nō solū q
uasi miraculose corp̄a n̄ra sanant ab oībus
mōbis malis s̄ etiā illa metalla i p̄fecta i aurū et
in aegētum in tactu oculi t̄n̄ smutaret quazū magist
erū ueritas est in tribulationibz carcerū uolente
de intellectu alit. resezata minime reuelabo quia
de alchimizis opationibz religioni n̄re p̄tractare nō
licet. Ideo tibi i caritate i cōsideratione q̄ntē essentia
finem cōstituo. Vbi opationes uel cōsiderationes Alchi
mie p̄sent uel deberent miserij. Contesto autē om
nibus euāgelicis uirij de i uocato i testes q̄ si diabolo i

fingunt In operationes alchimicas plabant inceptu sensus
 dabunt et cito ga dia est ydionis et mali pro quo nu
 sub parabolis scripsit veritatem In suis libris nisi fide et
 ualut ad sublimia puenire actis Alchimie nisi fuit p
 altissima contemplatione et scissima vitam de ficationem
 eius. Ita vel no solu nouunt oia i tiora nate. sed
 etia transmutabile tnsmutare nam. hoc paucisim
 is e accessus Et cor fictionu et sophisticationu
 sedationes sunt. Et effiaue falsificatione monete ach sig
 iloz plator et pncipu. Vagabundi deceptores et sine reli
 gione Et dampnabil uite. De quibus uerificat ad lzam
 puebu pauli. 2. ad thimotheu. C. 11. dicetis. Semp dis
 cetes et nunq ad sciam ueritatis puenietis qa qn no posu
 nt ad sciam pfecta puenire ad sophisticationes iutiles se
 couertit. Et coiter malo fine dauit. R. diq aut opa p
 hie sunt stupida q cum his q hic sbticeo coiectus contra
 diu et iustia. sic dies iudici ondit ab emulis i uinculis i
 tegris iam septē anis inter compedes et catenas p subli
 mes teoricas et illuminationes celestes didici i ferius p
 singulos libros si deus uoluerit. Vobis uis euangelicis
 quibus scribo plenissime reuelabo ut potero. In hoc ego
 fine accipiat primus liber de consideratione qute essen
 tie appellatio. Et ad etiam et laudem honoris potest dei.
 et dni nri ihu xpi et gloriose semp uirginis marie eius
 et scōz aptoz petri et pauli. et btissimz patris nri fran
 cisi de consolatione euangelicor uicor et honore cætic
 dey Amen

quibus pauli

Explicit liber primus. In nomine dni nri ihu xpi Ame.
 Incipit liber secundus qui de generalibus remedijs apelat. 61

¶ Hec primus liber qui de consideratione qute certie
 tante uirtutis in re ueritate existat. ut p eu posit xx
 curari ois morbi curabilis. si quis uult p funde ruminare ne.
 et artificij cetera pncipia q d texit. tn qa no homines. et qui
 uident aliqd ee sciunt ex pncipijs conclusiones recte dedu
 cere. cont infelicitates ne. Docebo In hoc secundo libro
 sanitatis remedia subito curare Et quassimera curare. cū xx

felicitatis. ut ex his diuinis remedijs reddantur ables aiosi et
fortes ad uniuersos perfectionis labores.

Remediū primum est remediū senij cuius in curagulari
vitijs et iuuētus pristina de auxilio refrauet.

62.

in Bistecū in cura i comodu esenij. et reparationis
pristina iuuētutis et refrauationis nite pcedite et
conseruationis uite i grandi et leta sanitate. vsqz ad ter
minū vitae nob constitutū adeo ē. ut accipiat quāta ess
entia que ardentis in vase circulationis. rectificata usqz
ad firmā feruētiam sicut et primus liber diffinitissime disse
ctiffic dicit. i qua i fūdas quāta essentia dicitur et p naz et
haec diuina pnone feruēt mane et sero utatur qualibet vice
ad quātitatem plene iuuētutis. Et i paucos dies ad tāta uēiet
i colūmitatem ut manifeste se sentiet ad robur et statim
quāquaginta diez aut quadraginta redyit et gaudebit
p uenire ad pristina iuuētutē. Magisteriū conseruatio
nis uite. ē In hoc utiō modeste. et raro quāta essentia p dicitur.
ut solū iuuētutis recuperata sanitas obtenta nā refraua
ta i suo esse sine notabili augmentatione et diminutione ser
uet. Et expedit i magisterio isto ad discere quātāta bono
uino In comestionibz suis i quibus sit afixa quāta essentia dicitur
et p naz sicut docuit primus liber.

Remediū secundū Contra mōtus et magisteriū i suscitatio
ne mortuoz.

63.

In hoc capto mortuos appellamus nō simpliciter sed illos
de quibus ultimamēte desperamus de vita. quibz mōtus p
pinq sunt ut sint amedizis delicti et auita detibz destituti
Ita ut nō utant etiā sensibus. dum possint tam modicu dig
lutare. huic mortuo i respectu subuentionis i hoc ut satis cito
resurgat et uiuat. nisi sibi ad ueniret ultimū finis uite sibi
datus adeo. Et magisteriū huius suscitacionis mortuoz ē
ut quāta eētia cū qua sup recuperata iuuētutis hōi
mortuo administrat. qm. cū statim modicu qd. in stomachū
plurimēdo vel qualibz alijs recipit influet i corde i fluxū
radij caloris nālis et uite Et uidebis eū resurgere manifeste

et roboretur et confortetur miraculose inq. q. si defunctus et com-
 sumpta nam. Et sicut ut hoc fiat i. instanti et i. utu oculi
 ita ut no. cedat illuxio ex subito miraculo evidenti. haec
 ab eba. Caldonia cuius flores et fructus sint coloris aurei
 extracta quatuor elementa scdm magisterium primij lib. et
 de elemto ignis ponit dicta quatuor essentia. ad quantitate
 vnius granij titici et frati Instanti q. si cu. hebit illud i. stom-
 aco resurget et loq. Et de inde confortat eum. Cuius administ-
 ratione q. nte. centie et Curabit. nisi deus iubet upm oio
 moi Et dico tibi In veritate qd hoc est sublimi magisterium
 qd sit i. tota tmsmutatione nature. Et ad hoc nullus me-
 dicoz nry teporij puenit In dno aut huius magisterij ne-
 cesse e. tibi fore pparatu i. rebus.

Remediū temporū In cura lepre et ei occurrenti.

64.

¶ Vnus iustus deus i. pena p. cti nob. influxit Infirmi-
 tatem grandinū p. casuras et i. t. ex alios mōbos
 plaga lepre detestabil. e. hūano g. Inno. miosa et diffici-
 lior aut atq. Inposibilis e. eius cura qn. aliq. inmittit adeo.
 Ut lepra constantinij magnij et Ciezi q. nōquā curari possit
 nisi virtute d. n. i. fligētis eadem. Nos uero hic loquimur
 de plaga lepre q. hoibus ex corruptioe nā nascitur. nō tñ
 efficaci Inperatorio creatoris p. mione ceatit.
 Et h. mod. p. dupl. e. Vno mō. v. p. et amate leprosis.
 Alio mō. ut aliquis q. tuoz hūoz p. principalij putefiat et
 corruptat. in nob.
 Primus mod. qn. e. agmē aut e. difficil. aut Inpossibil. oio
 nob. ad curandū.
 Secundus modus d. etia. qn. nimis p. cessit difficilis. s. nō oio
 i. possibil. ad curandū. Et isto mod. hic Intendimus de cu-
 ra lepre. Et quia istud capm et eius uictus e. sup. a
 q. acci. possit. mirabil. quia. accidit cassus lepre. etia. maxem
 i. et potentibus uiris.
 Et cū granari d. tione. d. hoc. calleste archanū. Et scito
 q. eadem quatuor essentia iam dicta cū additione quatuor centie
 urij et yndij p. fete curat aut sinimis p. cessit toto t. p. uti
 hois dissimulat plagā lepre Et causa d. huius est. quia hūozes
 corruptos corradit et d. stat cuius cūq. cōdicionis existant Et

humores inaequatos est. Et humores exanos de belitatos confortat
Et in casu quo subite dederet plaga leprose. Ut aqua de
dente donec gnta essentia fuit preparata quia dico tibi in xpo
Ihu qd no solum gnta essentia supra dicta sanat. sed etiam
quae ardens lepra aut totaliter extinguit aut dissimulat
ea. Et dicam tibi d'canu magnu et vtille i magisterio
cura leprose.

Recanu magnu

Recipe aqua frām ex fragis. sunt enim fructus maij reberentes
et aqua illa in cura leprose ht supra ceteros virtute. Et scito
quod una cu gnta essentia p'dicta curat lepra modo mirabilij et
cu aqua vite si no hēs gnta essentia bñ opat. Et exptus
sum illas aqua ee sume huanae. Conforta snam Et fo
maciu. Expellens uenenū d'corpe Et mensura
puocat vnozes ardentes expellit et coceptuj multu cūfert.
Sca aqua. Magisterij fragoz sic fit.

Re fraga matura et pone i vase fco de uicis et admite putere
scite aqua distillata recipe et d'ce Spālia hui aquae sunt
macula oculos recetes de utroq humore frangere. dum mo
do ea calida no multu excedat. lacrimas mutragi ea ex
siccare. Visu d'ce utaq causa ipeditu d'ficare. Et ego
uidi muliere recere i tota facie pustulis p'oussere leprose
ex calefatione p' cassam que solla locione hui aquae. fuit sta
tim quasi miraculose sanata. Et eius virtus est i centuplo
mirabilior et efficacior cum aqua d'cedente qua sine ea et
multo plus cu gnta essentia. Sed uia istam quia no errabis
si uoluit deus necesse tibi opus alio uty ope medicorū.

Contra pustulas i facie

Remedij quatu cōtra omē genus leprose cutis et scabiez.

68.

Qua diuine actionis q' te deus facere diligens in primo
libro i canone. 17. in scia. 8. q' incipit creator d'canoz
deus sanat omē genus scabiez et exiture In cute i frōnta
te. i' mome. et crustas i manibz et brachijs et cubitis collo et
scapul' ossis et tibijs ach pedibus et in omnibz m'bus totu to
lit ac curat uel qm pauperez euāgelici uadūt pedibus pm
adum et ledunt in pedibz cum sollo t'at'zo calcanato stantim sa
nabunt quia ht uim gnta essentia cu sit eius d'z nate
Nam aqua diuine actionis omnes petigine et sez p'p'ne san
at necesse est eiz talles uti gnta essentia sup' dicta uel saltē
aqua d'cedente ut vnozes i teriores p'ugunt. Et ad cōradia

mirabile reducit. Et ad purgandi humores q' peccat' put
conuenit et Inferius distinguet q's res purgatiuas accipies
de tabul' p'mij libri ex causis suis.

Remediuz quintu cont' palisim et magisteriu in cura eius.

66.

Mnes co'cordauerunt In hoc q' palisim puenit ex sup' ab
undaria humoz' viscosoz' daudentuz meat' uirtuti am
imali Et sensitiue et mouitiue.

Et discerunt om's q' ea que sunt vitiosa nimis et desiccata et
calida nocet in eius cura. Et oportet curatiua huiusmodi
e' calida humida temperata massiua viscositatis attractiua ne
uoz'. Et q' nulluz talis i tota nra potuit recipi. Pauci fuerunt
qui serent hac i' frigiditate sanare maxime cu' e' nimis ule cura
re. Quia hominia i' c'pua et euacuatua sunt debilitua ut plimū
et mēbra debilitata nimis est talibus destitue. Et cōditoz
nature d' g'le creauit i' adiutorio hoīs paralitici q'ntā cōn
tia nrm sup'dcām q' sup' omnia in hoc mundo vsq' corpuz' cre
atū cōfortat reparaat et temperate agit. Nige i' eo q'ntas cōn
tia rerū quazumda purgatiua fleuma et viscos' humores
sicut modici. Euforby vel tūbiti aut sanbuzi vel croci ortē
sif. Et tunc sine dubio sanorū est curabilis. et i' peditus nō fuit
ab i' p'cio d'j sanabit paraliticus homo qd' est dictū mirabile cu
cōfortatione et temperatione natē ut facias ei stuphaz' calida
hūdam cu' herbis yua et salua q' hnt uim diuina et supra
callete ad cōfortandū iuncturas et n'ruos et musculos et virtutes
motiua Et si nō hēs q'ntā cōntia p'parata Ad manū v're optima
ad ardore p' ea donec p'paraueris eam quia cō dubio remoto. Quia
ardens e' radix infallibilis curatiouis corpuz' et salutis animal' cōtra
cōm' morbu' maxime sic dixi fuit aduicta illi d' q'ntā cōntia.
Continua remediū. quia mōbus indiget nō breui tēpore s'z
sanabit qui i' labore curae longo tēpore p'seuerat.

Remediū p' contra consumptos in toto corpore
et nimia maullentis sic sunt hoies rare coplan
sionismulices delirante et pueri raxj et thifiri.

67.

Et aut' oium cura Infallibit cū q'ntā cōntia Jam enim dixi
nam debilem confortat: expeditas reparaat.

restaurata cōsuet Et sic dicitur notabit In corpore nimis in
acido Et cōsumpto restaurare desiderat. Ex hoc ad herba
calidiora quatuor elementa scdm Magistruū primū libry
et elementū acris qd ē oleum bonū. misce i gnta essentia
uel i aqua dēdente. Et i paucos dies erit vniuersū miraculo
re restaurat et pinguis sup quā credi possit Non est
res quei hac cura hys remedijs uellet cōparari. In febre te
dicat In cura febris acute zibū cōfortatiuū quo uti debent
macilenti thistici et ethici

Remediū cōtra fantastiā passionē fatuā ymagin
ationes et redolēs demonū i conpationes.

68.

Etta exiata dicit hōies colecticos quibusdam Imagi
nationibz dedito fletuaticos quibus dicit alijs i qd dās
ab his sanguineos occupatos. Et eos qui abundant In colecta ni
gra hi sunt qui supra om̄s horribilibz cogitationibz i noluen
tur. Vmor enim ille adeo plene ascendit ad cerebrū et
potentia cerebrū om̄s turbat Imagines nocuas gnat et
turbat horribilū cogitationū vigiland et dormiendū idu
cit.
Et huius modi sunt i quoz gnatōne fuit dispositio cōpōis fo
rtificatus daturus et maxime si fuerit mali cē. thalibz
eruz hominibz demones semp afficiat et suas tēptationes occu
lat in teza cōcurfus cogitationū viuificat. Et hi sic aff
licti cogūt se cū contendere. se cū loq se cū disputare etiā
ut dēcūstantibz audiant. Et hi sunt qtas a passionibus
melancolic q ad demonibz uexati aliqñ desperant. et se ypsos
occidant.

Cura hoz oūm est sine omni dubio. nisi forte mōbus eficazi
dey Inperio misceat donec sentiat se remittit curatos ut
ant gnta essentia supra dicta. uel optia d quid dēd
ente donec gnta cēntia habeat.

Et In aqua dēdente modicū pane sene ul fuinterre
aut medulle, ebuly aut lapide Maguly et discrete vta
ri quia sine dubio sanaberis pfecte quia nō solū gnta
essentia pfecte sanat sed etiā aqua dēdens cū aliquāto
coz q colecta nigra expelunt et colecta nigra supflua
purgant plenem sanat. Turban nigra cogitationū
tolūt Cor triste i malen colici letificat Cerebrū et om̄s

eius potentia mundificat letas cogitationes Inducit dicitur
fiam temptationis demoniata dicitur. Et imaginatio
nes despatuas amulat et facit maloz quoz libet obli
uisci et hoiem ad sensum niale reducit.

Remedii. 8. cōtra timorē inconstantiā deffusionē
cordis et amissionē fortitudinis et magisteriū ad
reparationē audacie fortitudinis et virtutis.

.69.

" On dixi tibi unicum qd neque intellectus pot capere
neq lingua nra narrare mirabiles virtutes quas fac
auit deus in qta essentia. Et no solum i ea sed etia i eius
materie aqua ardente.
Re ergo pœnia et herbam angelicā qd alit dicitur angelaria
et coriū et qta essentia pœnia et misce cū qta essentia
nra. i. celo nro subito quasi miraculose hō qui nimio terrore
corruptus est timorem amittit. Et subito fortitudinē ex
tiorē deperditam recuperabit. Audacia assumat i piculis nō
pauescit cōtra modū efficietur audax Ita qd appareat
hōi qd sit miras feroces penetrare paratus exyto cœd.
qd qd pœnio uerū dico. Idō cū cautela pœnia populū rom
am i ordine beloz ut sic in doli aqua ardente paratū ut
cuilibet pugili tribuat apibus. Vel in principio bellicosi
cōgressus. Et debet hoc xethanū dicitur inimicis eccle
ocultari Vno ut pœnia nec talia ministrare debent
hoc dicitur reuelare.

Remedii. 9. ad maleficia et demones fugandis.

.70.

Cryptura sacra in Tobie. 6. C. nos manifeste docet
uirtute a dō creati in aialibus posse. Vmmo de fco
demonē fugari. et ab habitatione demoz expelli sicut exp
cepto angeli Raphael. C. 8. posuit pœnia i coris sup cū
bones et demonē fugauit. Et Raphael angelo. C. 6.
die cordis pisas pœniculam. si sup cū bones pœnia fumus eius
extricat omne genū demoz a viro sine muliere ita ut

no accedat ad eos. Et fel. valet ad ungerendos oculos in quibus
fuit albugo et sanabitur. Ego virtus in rebus corporalibus adeo
creata est vigorosa ad fugandū omne genū demoniorū sive auro
sive muliere. Et est questio maxima. quā doctor scolasticus
mouet. Vtū p̄talem virtutes in rebus corp̄alib⁹ cōcreantur
demonē in rebus veritate fugari possint. Et nullus q̄ videt
aliud sentire nisi q̄ in quatuor corp̄alem vim corp̄ n̄m di
sponit ut dōnes nō ueniat humores melancolicos. Vel ap
tū ad opandū in nob̄ p̄talem virtutes alē dōnes nō fugantur
a nob̄. In q̄dā homines opinant. hoc est si dicit tūquam de ma
catholicā confitendū a nob̄. q̄ si cordis p̄s̄is illius p̄talia sup
carbonē p̄namus fumus eius extitit omne genū demoniorū
sive auro sive muliere ita ut nō accedant ultra deos. Et
sic euasio loquentū ad p̄tione satisfactō nō uidet. Et ipi uentū
in q̄dā hāc hanc rem. quia uiderūt in q̄dā hāc dōnes fore sp̄s
sine corp̄orib⁹ et nō potuerūt capere. quā virtus corp̄oralis acti
onē uolūtāriā possit in ferre nāle in sp̄alem substantiā
angelicā. quib⁹ nos dicimus e contrario q̄ deus glorie cō
creauit in sp̄itib⁹ angelicis et sp̄u hōis quādam poten
tiā sensitīuā nō carnalem sed spirituales p̄ quā subiacet
passionib⁹ et actionib⁹ virtutū ut actionū s̄m̄ in fe
rnalis et h̄c fides n̄a: talem potentīā

Et q̄ sp̄s n̄r̄ post separationē a corpore hēat talem pote
ntiam sensitīuā. non est s̄m̄ manifesta sed expressa uox
doctissimi Aug⁹ sic in libro de sp̄u et anima expressa uox
docet. Et quia in hoc decepti sunt cōter opinātes ut
nō agāt in sp̄u. s̄ actiones corp̄orū que corpus nō sunt
s̄ res sp̄ualitate agētēs. p̄nt cōparā actionē sensī
bily p̄mo sp̄u angelicorū et humanorū p̄portionabī
applicari. non debemus p̄ eorū debiles cōiecturas auer
tate testis biblic de ueritate. s̄ modū agendi nō capim⁹
berimus autē n̄m captiuatē in obsequiū xp̄i. Et onore sci
pturē deī. Et u hō deī caput de dāte q̄ dico credo ho
mīnē hōiēm catholicū dicitē q̄ nulla res creata est
ut sit simpli simplex ea simplicitate qua deus est simplex.
tū q̄ si sic est ergo oīs res creata de dicitur. et cadit ad
simplicitate diuina. Quia ergo mixta est si oīs sp̄us in
selleus q̄ h̄t longū latū et p̄fundū corp̄ales diuisiones
nō h̄t aliqd̄ et sine corpore potentie sensitīuum. p̄ quā de
actionib⁹ q̄ nō sunt corp̄ales forme pot̄ patiāte statim

omnem intellectum huius appetit fore fantastici. Contrarius
affirmare.

Dico Ergo cum Angelo. quod actiones rerum quaedam corporalium
omne genus deoniorum vere extirpant. et vere et totaliter
eos fugant et quaedam actiones eis displicent. Et quaedam pla-
cet neque me accedat talia assuecere de nouo. Nam in colla-
tionibus patrum sancti Abas asserit. quod aliquis ex spiritibus in-
mundis et carnalibus libidinibus et concubus hominum et mulierum
partem delectatum. licet ex quibus corpora non habent sem-
per corpore non habeant. Unde possint naturaliter generare. Assum-
unt tamen effigiem corporum mulierum et cum uiris coeunt et
semine uirum recipiunt. Deinde similitudinem corporis hominis
assumunt et cum mulieribus coeunt et generant filios ex semine
humano quatenus ergo dicebat sanctus Abas. quod in talibus obse-
nitatis delectantur. nisi quia. habent spirituales potentias sensitivas
in quibus actionibus patiuntur. Omitimus opinari in variis et
dicimus manifesta experientia docet quod deones delect-
antur in rebus quae sunt de completionibus saturnini et lune
maxime et martis. et hoc ad occultum probant operationes
artis nigromanticae quae sunt. In hominibus nocuum et malum
obseruant constellationes duorum malorum planetarum saturni
et martis et lune qui frequenter male a demonio uex-
antur sic patet in caducas et alios quod dunt secundum fluxum et
motum lune. nam et hominum opera nigromantica apta ad id
tandem sunt sub obseruatione lune. et aliter non ualere neque
demoni in incantationibus assistere. Et quia saturnus habet
in fluxu plumbeum terribilem et nigrum obscurum. occultum fe-
tidum in fluxu super loca subterranea et fetida et siluas ni-
gras. et abitacula solitaria orbibus libentem demoni in his
hominibus conuersant et suis sectatoribus demonstrant. Ex autem
sunt de natura iouis pulchri benigni et solis displicent.
et eis aduersantur et naturaliter ea fugiunt et eorum influxus ab-
horrent. Manifestum est autem quod res quae sunt in hoc mundo que
dam sunt quae gloriis celestibus figurate uidentur. et quaedam
quae figurate patri eterni generant. et sol enim iupiter et iuxta

Ratio.

Et oia q̄ letificat̄ prefigurāt rōe lunis claritates et leticiā glām
magnj dei. Et saturnus niger et luna maculosa et nigra et
caecitate niger prefigurāt conditionē infernj. Et hinc est q̄
cū demōes sic sunt damnati et ira infernali pleni hntes hodie
claritate et gloriā dei realem. s. beatorū. et figurales et
participatiū mundanā. ipsi hnt hodie solen et claritatem eius.
et omnia que letificat̄. Et p̄ modū vestigiū figure. vel ima
ginis participat glām paradisi. Ideo horrent celū et habita
tionē celestem et nālūt cōplacent in tenebris et umbra et
ira iusticia melancholica. et rebz alijs q̄ p̄tendunt complec
tionē infernj. Sed uidet hoc cū q̄nta essentia nra sic celi
ficata et ad tantum figurantiā p̄ducta ultra quam credi
possit ut quasi uideat participare glām paradisi. Et hōm
letificat̄. Et testificat̄ fantastica quam demones amāt.
fugit. manifestū ē q̄ conditionē demonū cōtradit. et eos
ab hōis et muliere extricat et expellit et maxime cū hoc
efficacius fiet. cum q̄nta cēntia purj et p̄nax et semine
erbe que uocat̄ p̄forata mino uel ypericos Et i uulgarj
estans co uocat̄. tescalam. Illud cuius semē ap̄tis p̄batiss
imus fructū demonū expellat.

de semine orbe p̄forata.

Et est plures experit̄. q̄ illud soluz demones semē infectos se
pos expellit ab habitatiōe domoz. Et tempore nro in cubū de
monis aqua daz puella fugauit. Et foras hopatio eius si
solū semē cū herba coligat̄ fert̄ em̄ in se fluxus iouis et
solis et planetaz quoz i fluentias demōes detestant̄ rōibz
sup̄ edictis. Et quia scriptura sacra in libro tobie. nechalibi
nōiūt p̄forat̄ illū. Cū eius cōde yecore Et fumo eoz demo
nes expellant. labor p̄forū multis experientijs aduenit q̄
p̄forat̄ alicuius p̄forat̄ et maxime s̄cizozam hētur in p̄forat̄
iuniperj. Et aliqui i cantati uel aduobolo maleficat̄. et
falemati cum ybunt dormitū. p̄nāt sup̄ cōbones illud et
domus fumo i pleat. omnes fascinaciones et maleficia. **S**emē
demonū et ipsi demones expellunt. Sed uirtus iuniperj est
maxima et ualde mirabilis. Et de cineribz vni uiuum
carbonē ex lignis iuniperi et cū modico ligni copul. sicut vni
tione ardente post vntū in ueniesibi sitis de igne q̄ est ua
le mira cūlo sus et magnū Et eius guma et oia q̄ ab eo

Tobia.

pedunt sunt valde uirtuosa Et eius guma e illa cu qua feri
ptores scribunt h[oc] g[ra]do sup[er] p[er]gamenu[m] scribendu[m].

Et hoc euident[er] demonstrat. ex quo uictus eius no pot in vno
ano exhauriri. et consumi ab igne. quia h[ab]t nobile humu[m] ra
dicale et vite n[ost]re uile. et q[ui] a planetis optimis recipit in
fluxum. Et phi dixerunt plibus experientis informati q[ui] fel
canis nigri massculi tm fetet. et displicet demonib[us] ut si in
dmu[m] asportat. statim maleficia cessant demones fugat
neq[ue] fascinationes poterunt fieri i illa dmo. Et dixerunt q[ui]
i tantu[m] de testatione h[ab]t sanguine canis q[ui] si ex eo parietes
dmus et dmu[m] ipsa asportat ab homin[um] maleficia liberabit
dmus et demones et eoz[um] potentie fugabunt. no alio modo
si sic demon fugatus fuit a fumo i eoz[um] piscis sicut thobie.
7. c. continet. Cetera si maleficia sic ex fabis glandib[us]
uel alijs fructibus uel ex acubus cum q[ui]bus sunt sudaria
motuoz[um] ab eiss qui faciunt maleficia defrunt de fr[ui]tu p[er]cutit.
uel vitaculu[m] relinquat. si p[er] naturalis modo p[re]dictos san
ari no potest. Et phi dixerunt que claudis in p[er]a eamoz[um]
regenti uiu[er] et copul eum et occulte secrete sub leto male
ficiato. efficacia fascinationum cessabit.

de fel canis nigri masculi.

Secundu[m] regu[m] d[omi]ni

Catholicu[m] aut[em] remedi[u]m est. ut ab exorcistis et sacerdotib[us] eccl[esi]e
catholice qui potestate ab eccl[esi]a receperunt huius mori de
mones in nomine d[omi]ni n[ost]ri ihu xpi fugent.

Et omne remedi[u]m suspectu[m] vel fidei contrariu[m]. Et peccatam
pibitu[m] e uicanduz. Et hec oia tam q[ui] d[omi]ca cu[m] correctione
eccl[esi]e romane sint dicta nihil asse[re]ndu[m] nisi quod de his ecc
te sia dixerit et cofirmat.

Remediū d[omi]ni cōtra pediculos p[er]uicines et
alefactiones qu[ae] i corpore humano et alijs partib[us]
nascunt -

71.

f Omentu[m] generationis pediculoz[um] et p[er]uicinu[m] et ale
factionu[m] In corpore humano et p[er]fectione h[um]oz[um]. hu
morez p[er]fectos emittit n[ost]ra p[er] p[er]os cutis Et in ouisio p[er]
roz[um] et vmoz[um]bus corruptis generant v[er]mes p[er]uicines et ale
efactiones cutis uessant. et h[um]oz[um] d[omi]nare no sinu[n]t. Quia ista

est corruptione nascunt. no est aliquid ceterum in mundo medicinale
quod in se et mirabiliter et aptius curat. quia illud ad aptitudinem
re pferunt pferuat eodem more corruptos consumit. Et hoc est
nra quinta essentia q si ad manum no hesitatis pro ea optima
aqua ardente quia in ea est virtus dei. ut eius iussu no possit
putrescere motus omnes et pisces supnat in ea. Quia si sic
uere potes in ea res motus sine corruptione et yba et credis
multo fortius carne suas a putrefactione servabis.

Et istud est quod putrefactioni calefactioni et pruriginem et gener
ationi pediculorum repugnat. Et cum inimici mei mortales in mi
hi dotea deum me tenerent in vinculis in hospitium maxime carcere
Vixit huius passionibus suis q credi potest quia corpore corruptebat
a malitia caloris carceris et fetoris ingenium benignitate ser
vitoris hinc aquam ardente a quodam viro scio dei amico meo
et dei et solis unctione cum ea statim facta lotionem mictu oculi
fui curatus. Et ego doceo te centuplicare unguentum q si
in tra qua in misceris argentum vivum et strassulariam unguem
etabit sup modum virtuali ad pediculos extinguendum in tunc qd
solo odore perimitur. Immo solus odor argenti vivi e illos
venenorum Ita ut ibi virtus dei miraculosa appareat manifesta
Quod si argentum vivum in albamine omni in misceris motu forti
mortificando eum et totum illud cum amola in tra pannu Linen
fuit ne cadat argentum vivum et illud cinerem vel sup te
portans. omnes pediculi fugient morientur et cadent q est
miraculosum et ego sup expectul. Et si strassulariam
in misceris fortior erit virtus eius. Est autem notandum
q circa curam pediculorum aliquis e impossibile quia in pena
morsus defuguntur adeo sicut Actius in capto dicit
Perausit autem angus dnu herodem: eo qz no dedisset ho
norem deo: et consumptus a vermibus exprobravit: sicut
sicut herem in cronica Imperator Romanorum nullo re
medio medicorum apuditalis potuit liberari et sic obiit
denotatus ab eis: Ego autem detexi curam possibilem per
quinta essentiam si herem vel p aqua ardente q
accipiant in potu et ea corpus ungetur et illa qua
corpus ungetur argenti vivum et strassulariam misceretur

hoc remedium michi placet.

Remediū. II. ad curandū et expellendū
venenū et utendum spm.

p. Laga Veneny Curant cū hoc qd potissime contrariat et
 Quid est queso quod contrarietū motū nisi vitas Ergo
 nil fortis creatur in mūdo cūte adicit veneno letifero quam
 aqua vitae. et potissime qnta essentia quā dixi. Labora
 satis quia nihil est fortius in hoc mūdo qd contrariet motū
 libi. quia curserunt vitam et abegunt cor custodit cōtra
 rā expellit. Statim cū ē i stomacho quodam motu diuino
 currit ad cor et exprimit lesuram. Et quia est i paucis sio
 actionis. comiso p̄lo cū veneno. ipm p̄icit extra corpus uel
 saltē fugat a corde. Infide ergo i qnta cōtra qualitates
 cōtrariates veneno et que cor confortat Ut qnta essentia
 dicit et p̄naz Croci p̄onie nucū alioz t̄yace optie uite
 feruicū et Raphā et centuplicabit eius uirtus nec nō
 om̄s lapides que sunt vtilis ad expellendū venenū p̄one
 intra qnta essentia uel aqua redente et retinebit uiz
 z proprietatū eoz z multiplicabit eius uirtutē qm aqua
 ardens augmet uirtutem lapidū p̄rosos et abstrahit
 ad se occultas naturas et actiones. Et vltia remediū quā
 tū ad medicinā nālem est ut qnta essentia om̄z rerum q̄
 repugnat veneno apponatur in aqua redente uel si hēs in q̄
 nta essentiam eius hāc celestē medicinā cū ipam dicit ad
 p̄fectū p̄one i uas vitae bñ. clauso. ut nūq̄ possit in quolibet
 uaporari. et cū timebis veneno affici a suspectis famul uel
 inimicis statim mane modū fame in nocte dñi nostri ihu
 xpi. gr̄as agens deo. et nihil tibi nocebit atrocitas ueneny.

Remediū. III. Contra quætanā et om̄s passiones q̄ ouit
 ex melancholia in corpore humano et magisterii in p
 uagatione melancholicæ

2. Quid uilissimū q̄ bon ille medicus est reputatus ma
 ximus inter alios. qui subito in paucos dies potuit ab ho
 mine fugare quætanā quia infirmitas hec ex nimia di
 uturnitate occidit diuites dampnificat pauperes impedit
 et famulantes dñis leticias fugat tristitias increpat et tu
 sim cōsumationē et mortem frequentē inducit et quidaz
 qui se p̄dicant. maximos p̄ingunt se posse eam cito fugare
 Cum nihil sit. s̄ suam ignorantiā occultare utunt dicentes

nō esse vtille quarec. tū ualde mortale sit q̄ sequet. et om̄ia
cōcōdant in hoc que quartana ḡnētur et sup̄habūdanti
melancolia que corrūpūt ī corpus. Et quia illeumor
ē terrenus et de natura tardissimi saturnij. Ita huius
mitatis actiones s̄t tarde et durare ut ī pluzib; ultra int
egru ānū. Si ergo vis hanc īfirmū tēz curare subito et
inbreui solū q̄ntā essentia hāc curaret.

Jam dixi tibi que vmozes corruptos et sup̄fluos cōsumit et
nām reducit ad equalitatem et ī ducit leticiam et fugat
tristitiā quia fugat a tota spē melancoliā. Itē ablata cā
renouetur effectus. s̄ ut subito fiat ista cāza eiuscū nō
hūius q̄ntā essentia.

Roptime que ardentis. lb. s̄. ī qua ponis medulle ebuly et
maxime albi si uales h̄re. de illa qua da patienti mane
et sero duas plenas succes vel minus et p̄ certo curabit sta
tim. Et cōtinuet donec sit curatus. Et licet sit hoc ueriss
imū et exptū et res in qua est substantatio uirtutis. tñ ḡrales
regulam h̄cō ut uadas ad canone v̄ndigimū p̄mū libry
et itā in b̄bula recipe qua cūq; rem uolucis. Ex his que p̄it
gant melancoliā et pone modicū ī aquā ardentē. Et utere
cā prudēt et ualde modicū recipiendo. ut paulatim digera
ē materia et paulatim digerat quia utilius est paulatim
agē qua s̄bito grauite nām.

Dixerunt p̄tē q̄ deus abstractus ab aīali uino et portatus libe
rat aqua fana.

Item dixerunt que succus celis que dē morsus galline rubre po
nat in naribus patientis quartana q̄n incipit pati et cu
rabit si deus uoluerit.

Remedii. itē contra īpedimētū medicane. Et
cōtra pericula q̄ amedizij m̄st̄portibus medi
cinis contingunt et cōtra nocimētū que ame
dicis inferunt ī corpus.

.74.

Borigine orbis uniuersa nataliter philosophātū mu
ltitudo grauissimo labore ī dagate nō desit circame
dicinas lasatiuas in uenire trā
Primo ut nō faciāt Casum uirtutis. Secdo ut nō interficiant

Tercio ut cū fuit necesse Efficacit et sine periculo remotis
 p̄tib agant et ab eis potant vmozes corruptos abducant. Et nūq̄
 hęc t̄ia m̄venire potuerūt p̄fēe. qm̄ oīs curacūatio h̄t ad
 oculū casū virtutis debilitationē corporis flexionē liminis ap̄exū.
 Et nūq̄ sic creata mēsurā potuit Inveniri q̄ equo pondere possit oībus
 ministrari. quia cōpora nō recipiū eglit actionē d̄fisi i raris et
 solidis et cōdēsus. Et ideo frequēt accidit. ut qd̄ quibzdam mini
 strat salubrit̄ ad salutem alijs letalit̄ p̄ponit ad motū. Et
 sic aliqñ ut quia medicina Plēs laxitūe s̄ etiā uenenoze
 ledant ex una parte et alia sanēt. Et Inter solepnes me
 dicos sumy phīlos. hoc laudauerūt. Eo quia minus minus
 uicē facere casum virtutis et m̄bra cōfortare p̄bat sicut
 Johānes mesue i libro suo de simplicibus medicinis euident̄ te
 ficit. Et sūme bonitatis d̄us oīpotēs creauit q̄ntā essentia
 ad ardens p̄uas circulationis sūme retificatā. sicut i primo
 libro docet q̄ una cū q̄ntā cēsētia sanguis umari ut ybi d̄oy.
 ac etiā cū q̄ntā essentia d̄us et p̄nat oīs humores sequat̄
 et i r̄tificat oīs febres cū admistione raris q̄ humores
 corruptos p̄uegant si fuit necesse ut m̄ssicat̄ aliqñ rōne
 horribil̄ fortitudinis mōti dum caute et p̄udentē fiat oīa
 sup̄d̄cā i conuenientia uolat.

Yuanes mesue .

Naz q̄a q̄ntā essentia et et aqua d̄doy signa essentia
 ab eis nō p̄t̄ conseruat nām et eam augmētāt et casus
 uirtutū fieri nō p̄mittit. Tū quia ipsa i fluit uirtutū r̄fice
 tionij medicinaz et cōtradit̄ d̄us cū laxatua modeste minj
 fient cū ea sic i ferius ondet.

atq̄

E t quia oībz mobilibus mobilior et penetra bilior est oīs me
 dicinas secū ducit diuacissime ad m̄bra lōginq̄ et ad m̄bra
 p̄funda. et ab eis locis remotis miraculoze humores no
 cuos adurit.

Et est aliud quod medici nūq̄ potuerūt p̄fecte ditare i mem
 bracione medicinaz lasatuarū b̄ aliqñ expellat̄ p̄uomētō
 et p̄ dat̄ iuuamētū In sanitate beneficiū et labor mōi
 frantū. Et hoc p̄ q̄ntā essentia emittat uel p̄ aquā d̄
 dentē. Nam q̄a solū q̄ntā cēsētia uel aquā d̄dente
 ministrat̄ nlla nausea in stomacho ḡnat ut sp̄ale qd̄ assum
 ptū est vacuet̄ possibile tñ foret ut humores corrupti cōg
 regati in stomacho uacuet̄ etiā uomē. Confert aut̄ i hoc
 q̄ multē ex medicinis multū h̄nt uenenū et p̄ cū ledunt
 aliqñ quia aqua d̄dens est q̄ntā essentia uomifera cōtradit̄

et expellant ea ne nā Aliqd patiatur de tēmetum. Nūc
 aut volo dare remedia contra piculla q̄ possunt aq̄ dēre
 in ministracione medicinarū laxatiuaz cū q̄nta cēsentia
 uel aqua dēdente. Jam enim docuit p̄mus liber q̄ in
 edicine laxatiue multo uiuatius agunt cū q̄nta esse
 ntia ut aqua dēdente q̄ sine ea. Scū hoc sit ueyisimū
 uam p̄ q̄ quantitas medicinie que designat ab uno quoque
 accipienda sine dāpno mōtis a sūmīs medicis. Simultrāt
 cū aqua dēdente hōines interficeret quia decuplo plus a
 gēret q̄ se medicina agēt. ut mibi credas dabo tibi es
 empluz in fir mabaz gēquit i pectore explemēdine visco
 sozū humozū. et dictūz fuerz pilulaz ex iera pigra et euf
 orbio ad modū minutaz cōctis. Et tres pilulaz t̄m ex euf
 posuz i modico aque ardentis. quas infra cū digito t̄m
 q̄ aquam cepi tarda ora valde i sine tōcie ore noctis. Et
 nūc de opata est medicina post mediā noctē recte m
 ira culore decz diebus ante diem post uero quinq̄ quiete
 dormiuz. Et uere surrexi sanus et hylaris et nō debilitatus
 in visu neq̄ i mēbris. Considerent ergo p̄fecti medici q̄ si
 x. ex dictis pilulaz ualde minutis recipiez sine aqua dē
 dente non tante opate fuissent quāti cū auxi aque uite.
 Et ergo cautela dēbenda ut prudens medicus cū aqua
 ardente unam t̄m pilulaz cū aqua dēdente ministret
 et p̄babit q̄ tuz agit una de idē tres donec sine piculo
 experimēti recipiat medicinie parit et p̄sonē satunde
 quo et quantū medicina agit i talē p̄sonā puta tōz
 de p̄ssaz uel raram altē aut nūq̄ pot̄ dari regula ḡnāl
 qualis pot̄ dari equalē oī p̄sonē de quacūque medicina.
 De hoc aparet q̄ta utilitas est tibi medicina. Et cū q̄nta
 cōcā uel aqua dēdente quia nō debilitat neque neāon
 neq̄ usū neq̄ itēfic si prudens probas uirtutem educit
 de remotis p̄seuat auerens medicinarū. et uomitur neq̄
 patiū uenozozū recipit. Et uere cōpuffanāt. Vero q̄
 istud captū clauē artis sine cuius clauo itellectu scdm istū
 libzū nūmquāz medicinas laxatiuas ministrare p̄sumas.

Remediū i^m contra febrem Continūā
 et magis p̄uū i cura eius.

o. Mansuetuz p̄tia de creuere febrē cōtinūā ḡnāz

ex putrefactione sanguinis? Et generatione humorum In eorum
 Cura eius et sanguine purgare et tota corruptione eius
 remouere humores in ordinatos et Inequatos equare nam
 lapsum reparare et reparata conservare. Et oia hanc p[er]fec
 opat et complet quanta essentia Ergo ipsa est q[ui] p[er]fec curat
 febre continua supra dicta Experientia enim ad oculum
 docet q[uod] aqua r[ed]dens emittit sanguinem humores aquosos
 et corruptos. Et si carnes mortuas a putrefactione p[er]fec
 uat multo magis sanguine corpus uiu[um] et animatum a
 utrefactione se uabit. sed aqua r[ed]dens ad plenum ardorem
 ex quatuor elementis depurata non est. Idcirco non consistit i[n] cura
 febris continua eius usus. si quanta essentia eius rectificata p[er]
 fectum cum non sit calida neq[ue] umida neq[ue] frigida neq[ue] sicc
 sic quatuor elementa ipsa plene et sicure sanant febris
 continue passionem maxime cum quanta essentia iuxta et p[er]uat
 Quis ea p[er]fecte curare habeat quanta essentia sanguinis hu
 manum summe rectificata sicut docet primus liber ad plenum.
 Ipsam e[st] que febre ipsam p[er]fectissime curat non solum bibita
 sed et si circa tempora et ubiq[ue] vene pulsatiles indug
 ant.
 Si ergo istas duas quantas essentias uigilaueris uera medicina habebis.
 Quis uis cura eius augere pone i[n] quanta essentia Cassia fistula
 uel sua medicinali in proportione p[ro]danti et habebis intentu
 p[er]fectu i[n] cura. Quis alij humores p[er]uat cum sanguine apone
 extabul quantas eorum essentias q[ui] ~~complet~~ competunt in cura
 et amabit te deus si rogaueris cum pone Ergo i[n] c[od]e tuo
 dicta sunt et non deficies si egeris prudenter scdm regulas
 tibi datas tam i[n] primo q[uam] i[n] secundo libro.

Remedii q[ui] febrim tertiana[m] et m[en]struam
 in cura eius

76.

Excussa febris est nimia abundantia Colore ruber
 et putrefactione oris e[st] probata q[uod] si illam subito Cur
 are uolueris.

Re quanta essentia uel si non habes qua r[ed]dens et i[n] ea pone

modici Reubarbari. vel Moscetensis. Et Masces extubul
primi libri Collezam tubcam purgates et bona q̄titate con
dime et cetera q̄ caput monaci appellat. Et mane et sero
ista Aqua utat. Et sine dubio liberabit cito.

Remediū. 16. q̄. febrem cotidianā et magisterii curā eius.

77.

¶ In quibus Magisterii eo cōdant q̄ febris cotidiana ex
gmit ex putrefactione flugmatis et humiditate eius. Et cū
flegma sit fugidū et hūidū q̄nta dicit esse sentia nra et i eius
absentia Aqua redens h̄t ut ut i ordinataz et nimis fugida
et aquosam putrefactione vūmida et radicat et curat. pone
ezgo modicum eius forbij. Iuxta regulas sapientum vel sanbu
i. vel Moze que flegma purgant ex tabula primy libri et
utere mane et sero ad salutē deo dante p̄uenies.

Remediū. 17. q̄. febrem acutam et magisterii in Cuen
eius Et i curā vniuersi amonū et fulsore.

78.

¶ Quia expedit magisterii medicine vniuersa tam x̄ba qua
opa ponderare p̄vident quia Aqua ardens ascendit ad ca
put et libent i ebriat cū febris acuta sp̄al uocat i capitis
regione excludit i magisterio cure f̄ febris acuta.

¶ Et ego tibi necesse h̄re nram q̄ntā essentiam summe reti
ficatas et hac vteze in nomine nri ihu xpi m̄tedo se stan
partez sup̄e dicte nre q̄ntē cōtra cū q̄nta essentia Aqua
rosate. ac et molaz et bozaginū. et et lactucaz et h̄e
bis p̄fecto calasse medezina i ūa cura eius et cū febris acuta
comunit ḡit ex violenta colesu adustissima et sanguine
adusto. Et colesu nigra adusta. Et aliq̄n unox istis aliq̄n
simul ex duobz aliq̄n simul ex tribus. et sc̄d̄ h̄ febris acuta in
gradu positio cōpatiuo et sup̄latiuo sapientis ē repta oibz
ponderatis q̄nta cōtra sanguis q̄ tota sp̄e adustionis repu
gnat Cum pte sehta q̄ntē essentia nre parati donab et cu
rabit cito ope dei.

¶ Cum autem uidebit cōualescere modici patientez. Donec i q̄nta
essentia sanguis q̄nta partez de q̄nta essentia nra. Et po
stea i ampliori cōualescentia quarta partem de idē tertia

Et post medietatem deinde minus de quinta essentia sanguis donec totale utat quinta essentia nostra superius explicata. Et quia febris acuta comitatur habet annexam alienationem sensus. Expiratione reze fantasticae huiusmodi quae humores adusti sunt. quae febre sunt causant. Nam si pacies dicat se videre res nigras. Colera nigra est adusta. Et res tubae et effusiones sanguinis tunc sanguis sine dubio est adustus. Et si aliquando loquat de tubis huiusmodi omnes humores praedicti peccant.

Ad curandum curae fierentur et fructicia curae et furia vel saltem admittenda.

Re bona quantitate de populo. Et de melioris aceto. quae ab eis poterit et de ruta domestica in bona quantitate quae reze et confice cum praedictis. Et admisce cum eis si potes hanc quintam essentiam sanguis et cum hac super celesti confectioe in voluc caput patiens et pone de ea ad nates. Et haec divina confectio statim fugat febre sine apparitione fantastica curat et amens et lunationem sensum. Et dissectionem restituit et notitiam redit et quiescere facit. Secum hoc et sequera in ope quia unumbit te deus.

Remedii .i. In cura tui comitatorum.

.79.

Illi qui in magisterio medicinae profecti non fuerunt, tres nutritos in nostra corpore periculosos generatos sciuerunt in more medius et maiore. Est enim nutritus febris et humoribus corruptis contrariis generata sicut si componat febris in hunc explegmate putrefacto. quae sic erit febris calida et sicca. Et simul in uno corpore due febres contrarie per naturam. Inprudens medicus earum curas impossibiles iudicabit quia si vult pacienti ministrare illis contra febrim calidam et siccam frigidam et humidam. febrim frigidam et humidam augmētabis. Et contrario. Et si calida et sicca frigida et umida simul per equalis partes ministras. Vnum in pediat relinquit in agendo et non sequet cura. Et ergo eius cura uerissima ut misceas nostram quintam essentiam supra dictam medietatem cum quinta essentia sanguis. Et cum quinta essentia lux et purior. Et cum quinta essentia

remis purgantium humores facientes Et cum hac obsecro Et
miraculoze unquam emittit sine dubio euanescent.
Et nota qd tot modis emittit in nro corpore gnatuz quod
modis poterit quatuor humores principales corruptos co
pulare uno. s. modo duobz tribz uel pluribz ut flegma uel
colezza Rubra.

Primus modus ut flegma et Coleza adusta. 2. flegma et
colezza nigra. 3. flegma et colezza nigra adusta. 4.
flegma et sanguis adustus. 5. et 6. modus ex pluribz
istoz.

Remediū. xvij. cōtra febras pestilentiales
et magisterū cura eorum

80.

† Infanticū et stultū cēt q̄zore Remediū qm̄ mōbus
cēt i sanabilis et i missus ad intermendū pptz of
icazū dī i nro. cōtra qd nullum est remediū nisi ex
di benignitate. quia durū est nobis cōtra firmitatē illi
tate.

Q̄ aut efficaci i nro mutam deus pestem i nro patet. De
utero. xxv. Cap. ubi sic dī. cō audire uolueris uocē
dñi dei tui ut custodias et facias hōia mādāta eius. Ve
niet sup̄te omēs maledictiones tu maledictus cīs in ciui
tate. Et i fca. Ad uiget tibi pestilentia donec te cōsu
mat de terra. p̄ciet te deus egestate febre et frigo
re aere estu et aere corrupto ac rubigine p̄sequet
donec p̄cas. Hec moyses ymo deus p̄cum. Et infra p̄
ciet te dñs ulcere egypti. Et p̄tem cōp̄ras p̄ q̄ p̄
cora egeruntur scabie ~~et~~ quoqz et prurione ita ut cu
raz nequeas. p̄ciet te dñs cecitate et furore m̄tis.

Ad p̄positū qd̄ queo fantastus hēas plagas pestilentiales
incurabiles ad i missas ita ut dicat textus nequeant cura
re p̄sumā fantastū cēt attemptare hanc rem parit
et i sanū cēt qd̄ i volumine directorij simplicū electorū
de hac materia d̄gendo de dade dñi nri ih̄u xpi. 1748. mu
ltipliat̄ disputatū. 23 ad p̄positū rediamus.
Est aut̄ sciendū qd̄ hōies dupl̄z p̄nt morz. uel tripl̄z. Uno.

modo In termino Constituto nobis Deo mōte nāli que nō pō
simul aliquo ī genio naturalī p̄terire. Alio modo uolente
Et istis duobus modis medicinalis est frustra.

Alio modo Occasio nāli circa teoninū adō nobis cōstruit ut
qui nōmā repletionē uel austera abstinētia uel dispa
rione uel negligentia uitandi mōtis pericula, si occidit
Et isto modo q̄ndēus p̄mittit clades et pestes ad ceteras p̄so
nas p̄p̄i p̄mūdiz. illi. eos deus non uult p̄ claudem effica
cit Intfici. p̄nt gratis uel negligēt i curare mōtis p̄culuz
si uolūt. quia deus cōstituit hōiem rectū et illū p̄sūt in m
anu libeꝝ arbitij.

¶ uerō de cura pestis. Agamus dico Ego p̄ regula ḡnaly:
p̄ dēssie immutat pestē de i fluxu saturni sic ē plura lep
reumatis cōsuptio cōp̄is p̄axio pectoris et hōia q̄ pestilen
tial. cōsp̄is sanguinis malitia i hōie cōtingit. Sive ex i
fluctu martis ut ē febris pestilential cōsp̄is sanguinis ap
p̄stema sub dia fragmate ad cor susocandū. pustule maxie
sub axel. seu igne seu utac Carbūculi uel ignis sacz
et silia sive ab i fluxu mercurij maleficiati ut sunt bubones
i sup̄ alij. subra xelis cōbarba et pectorē. sive aluna male
ficiata. Vt sunt epulantiā sompnia oribula q̄ faciūt hōies omētes
sive que quō que illa pestes p̄ alios si fluxos p̄n misse adeo
p̄fect curantur. et uident. cū q̄nta cēntia nra et unū
sa pericula tallia uitant et si quid utēti de J̄s adueniat
nō nocēbit deo dante.

In febre aut pestilentiali et hominibz az dribus ingredi
bus at v̄stuz addē cū q̄nta cēntia nra medietatem q̄ntē
cēntie sanguinis humani et buglosse radices uel celba
tota etiam acetosam et modicū alloepatici et euforbij seza
pigz. Et q̄nta essentiaz radices lulij anij uel p̄natz Capili
uenerij s̄sopi.

Hec oia efficit talibz febribus et ap̄stematibz cōtra dicit
Esperit enī ut cū predictis sit q̄nta cēntia lasatiua et t̄m
recipiat qualibet die ut semel i die. Die ter i septimana
hōiem ducit i materia liquida. Et hōimz die de mane recipiat

plenu ouu Bone aque d'edentis. et q'uoꝝ vel sex vicibus
Inde plena muce gallica et corruptus aqz sine dubio
no nocabit. Et vtat oibus his q' p'hi In suis libris cotrad
icere p'p'ia uerut Et pulu' ex libris p'phicor' accomod
i q'nta centia Vel aqua d'edente sed p'te et moderate
ponat.

Et hospicia Inducte fortite. thure mirina cassina t'itent
ma. Rata et Talib' fumigent. Et hec est cura p'fic
ta p'f'ru iam dictaz.

Remediū 20. Et d'icim' de In p'asma
euz febris et magisteriu in cura p'asma.

Spicentissim' p'hi d'firmaverut sanu ee nase fe
bren i spaxmo et dixerut ex p'ri q' si de succo flumule
frict' om'q' arterias cotinuo febratibit pacies et sic sup
erat malitia p'asma. Et q' p'asma s' d'm sapient' que
nit ex lesione et debilitatione neruoz sic patet aliq'n
i medicinis ex elcboro sumptis.

Ni'chil efficacius spasmu sedat qua nobilissima q'nta ce
ntia, vel eui absentia d'qui d'edens. Et deo omnipotenti
patre q'z filio et sp'ui sco sit laus p'p'ia. Finita secula Amē.

Explicit lib' de Consideratione q'nta centie
omni reru t'nsmutabiliu p'ceptib' euange
lis uir'is etrogatus nec non de simulacris p'phie
euangelio yhu xpi.

VM ego Raymudus Elezle. exns. essem ro
gatus aq' dam caris amicis meis ut eis q'dam
medicines artis occulta. et implicita d' antiquis
Inp'atica i p'fecte dicta libru aliquo sup hoc facerem.
Ego vero uoci eoz noctib' uarijs an. crucifixu dnm nrm yhm

xpm eius auxiliu huius Et lacrimabiliter postulando septies
 etiam idie collaudando ut aliquoz modū difficultoz morboz
 huane fragilitatis deputatoz q ab antiquis medicis incurab
 iles inde demonstraret. Vnde quadam nocte seruel surgenti
 a sompno in uilissimo ac idigno pectori. Hec sequentia fue
 runt reuelata. que qdem secreta prius fuerunt bto Egidio
 de genti in hermo. Vnde q hec ht oia ht. ex quo intellectus
 orone cogit occulta et diuina secreta hoib reuelant. Hec eu
 indignis et maluolis deus ista no largit quia diuine et iusti
 cie repugnaret cu uirtus et iustia in contrarietate existant
 Cum igitur aliquis dignus et nequit absque dei bonitate
 et magnitudine. et gra. Ad xpm i uocandu deuote succu
 rrendus est. Vnde summe necessarium est. q ante q alioz
 ppines aliq medicinarum sequentiū. oportet te pura mente et
 deuote flexis genib; ocul in celū eleuatis sequentē oronez
 dire ab onore beatissime trinitatis ad hoc ut medicina tua
 meliore effectū inducat. Et tuoz modū i formū alang
 ore defendat.

Vnde nota q iste tractatus est quatuor diuisiones diuidit
 quaz prima et q no fuerūt mihi Ramūdo reuelata in
 si solus scda et tertia. Vmno castrecepti et hui a seze
 nissimo rege Roberto sub secreto sigillio q quidez exprimita
 rpe huerat xperitissimo doctore Renaldo de villa noua Com
 itatus comptiaz qui merito fons scie docere debet. quia i
 oib sacris pacteris hoib; floruit cuius doctrinaz libent amp
 lector aq quidez doctore multa mirabilia et secreta didici abq
 de eius doctrina colid ysta que dicta sunt In hoc libro ad lau
 dem tanti doctoris catholici apposui ut eius recolibilis mem
 oria x filijs meis recoly et diligy possit i uita p hampny.

XX

Rege roberto.
 Renaldus de villa noua.

Ne ihu xpe. q es uera salus oium. Domine tu es ille
 qui oia i bonitate receasti et i sapientia bona ualde.
 Vnde domine sine te nihil fio boni ce i seculo. quare maestra
 tem suppliciter tuaz adro et scito et firmiter cred. nil bonum
 ee absque tua bonitate neq magnum abq tua magnitu
 dine nec duras absq tua duracione. nec potes sine tua po
 testate. nec sapiens sine tua sapientia. nec diligentissime tuo

Amore. Nec virtuosum sine tua virtute. Nec Gloriosus
sine tua gloria. nec iustus sine tua iusticia.
Scio etiam quod tu mirabile hunc creasti et mirabilius hunc for-
masti. quod dedisti medicinam ad recuperandam sanitatem huius
nostrum corporum da benedictione tua isti medicine ut omnes
virtutes quas a principio posuisti in ea ad finem optatum
producere viderentur in corpore. in quo interierunt sanitatem mentis et
corporis mercedemur. Per.

Tacitus
Xiphocel

Justinus

Augena

Diomius

X
VM Xpianapio optio oia consistant et debeant regula
ry. Ideo ipse de uoluit creaturam que homo creae quem ro-
nalia in se inuenit et oia sub pedibus eius constituit. iuxta y-
luo. Oia subiecisti sub pedibus eius. de quo dicitur opus ho-
e creaturam creatura dignissima. Et Aristoteli libro de tra-
liby homo e dignissimus animalium. Et de anima. Et beatus
augustinus in libro de celorum modis. totum posse celi terrae est
i hunc. Et licet homo huius sit insignis virtutibus tamen cum sit ex coe-
ris. compositus de metis ad inuicem agentibus et praetibus ideo e
corruptibilis et multis incomodis et infirmitatibus compellitur sub-
iacere. Vnde non mirandum e de hunc qui magis e passibilis quia est
magis exterioris materiae compositus. ideo habet plura fortia. Vnde
nam mirandum e ex dictis bonitas diuina consulenda et exhibuit
medicinam.

Nam dicit dicit sapientia de terra creauit. que dicitur medicina e
scia per que dispositio hominis cognoscitur et non aliorum et data est me-
dicina ad conseruandam sanitatem huius. et amissam recup-
andam. Vnde sic medicina conseruat sanitatem huius et amissam
sibi recuperat.

I
ta Quia vite habet sanitatem conseruare. et amissam recup-
re. Et vocat Quia vite a phis Vnde moricus in infancia et
diomius transfudit ymaginem utebat ad uite ante cibum et
post cibum. Vnde quia ea non habet in corpore suo liquas infirmitates
que non sit abilis ad curandam si quis ea utitur sicut debet non moriet
aliqua cogitudine praeter quam naturali deo ordinata.

Quia vite ornat pluribus virtutibus et laudibus et eunt quod
dicunt calida et sic quidam uero dicunt quod non est calida nec
frigida nec sic nec umida et tamen habet virtutes continet. Et quidam

dixerunt que est una us aliena que ex .4. elementis descendit et decidit et non est elementum. Nam in materia de qua extra hinc dicta est. post eius separationem ab ea remouentur quatuor elementa que per eorum separationem prout mouentur. et per eorum separationem unus ab altero nisi occupet manus artificis error. atque ista dicitur ut cadela si in ea panem intingat. vel bonum ardet sine lesione subiecti immo videbitur ardeat et non ardet.

In diebus mensis pluribus
magis tunc experientia.

Ista aqua sapit contra omnes sapores habet odorem contra omnes odores et videtur per experientiam.

Et scias que ista aqua dat nutrimetum cordi et sanitatem reddit et custodit si recipiat secundum quod oportet et quantum natura valebit sub fine digestionis confortat non solum in stomacho. sed etiam in epate. Et dicitur quodam philosopho quod nulla medicina inuenitur que adeo sit caloris naturalis confortatiua et augmentatiua prout est aqua ardens propter familiaritatem et confortatiua quam habet cum natura. et quia est conueniens humanis corporibus. Et eius calor et silis caloris naturalis. ideo cito conuertitur in sanguinem naturalem.

Jte non solum confortat virtutes naturales et calorem immo et turbidum clarificat sanguinem et adit totius corporis et membrorum et maxime venarum orificia aperit et mundificat epatis opilationem auferit tenebrosam fumositate et trificam generatam in corpore. expellit toxicumque corporis in bra corroborat. Et non solum sua bonitas agit in corpore sed in anima operatur. facit obliuisci tristitiam et angustiam. Inducit letitiam et confortat ad uestigandum difficilem et subtilem rem et reddit sollicitudinem et audaciam ut non sentiat dolorem vel laborem et scias quod triplex est aqua vite. prima simplex scilicet composita recta est perfectissima.

Triplex est aqua vite.

Imples est que sine admitione aliquius rei alterius simpliciter de vino de ista sine admitione vini uel aqua sumi debet.

Omnipotens est illa que sic componitur. Recipe radicem feniculi petrobusti spargi radicem raphanum melle sol ringerum mediuic scariole Capilli ueneris ana permisceantur et distilla torio igne lento distillentur. Aqua composita.

℞ Gazofali nucis muscate macis dronici Cedariae Galan-
ge Piperis nigri Corticū citri. Saluie sancti Amos.
Spicamardi. Lignyaloes. Cubebe Cardamomy Amomij
et patii musci Lianandule Mente pulegij Origani.
Calameti Calamy azomatici. Cardiacis utriusq; Came-
dior Camepitios. añ. terēda terāt et ponāt i distillato-
rio et distillent.

℞ha Composita.

83.

℞ residuū ℞que vite Camphora candida. Rosaz ut
uisq; Papaueris albi et nigri. Lactuā ciccoriaz. port-
ulacis. violas. Solatū. Capilly ueneris. Combibariaz
Sempuina Turiculare Rauffuz potamij Cardi Celsij
folia terēda terāt et distillent.

Perfectissima sic fit.

84.

℞ Euforbij bedlij sezapini Opoponacis Perety Capaz.
Squinati spodij piperis longi nigri et albi cubebaz.
Castorey Cedaria. ana ptem unā musci bonij patii Ambre
Croci Ossis de corde cerui. ana scdm quidebit.

℞. Re omnia iudicta in aquis iudictis. Et igne lento
distillent. Est druz res mirabile oūm medicinarū et
iextimabil mat et domina cuius i numerabiles et
mirabiles sunt virtutes cōtra omnes passionēs frigid
as siue defectus et tal fit scdm sezapintū.

℞ Vinū vitis rubri vniū anij vel unū Albi optimū tñ
rubri pualetit quia largius et vberius reddit aquā
de quo ppe pmo unā m furaz i uasse mūd. Et diligē-
ter clauso et distillet igne lento ℞qua vite. q̄ cū i pmo
uapore exierit collige q̄ q̄ quo p̄ciolaz lincā subtile
ardabit at nō s̄bam petre et cū a cedere desierit hoc quod
i uase remāserit. pone de oruz quia n̄hl ualet.

Scias tam q̄i quatuor mensuris cōsuevit vna exire i p̄ma disti-
lacione aliq̄n plus aliq̄n uo minus scdm bonitatem vini.
Sc̄to distillabit mod̄ p̄dicto Et de vna mensura h̄bis illius q̄
i distillatorio media s̄p.

℞ comp. N. medū h̄bis illius q̄ i distillatorio p̄susti. Succo
tertio distillet s̄p̄ quique mensuris quatuor h̄bis. Si uis
distillaueris. et recte et debite operatus fueris illud quod

Posuisti recipies q sine aliqua diminutione.

In suma Ergo i pima distillatione serp d quatuor me
suzis unan hebis et sic distilabit usq ad sex distillationes in
septima distillatione erit tal aqua pfecta. In nona et
decima pfectissima e.
Et cial tam q non pp difficultate opis. sed pp expensis uti
mar tercia distillatione. vel ad plus in quatuor scdm
istumetu canonu.

In pima distillatione di pfectas pp uapote ascende
ntes quia uapoz plus distillat in prima distillatione
canonus. q in tab serpētis.

Et si quis sciat q tres aque q sunt i prima distilla
tione. pima e pfecta illa. i. que ardet se et sbam picolle
scda simplex q ardet se et no sbam picole.
tza nihil ualeat nisi tm ad oculos clarificandos et fric
sta tam q ex illa lauēt q pollet sero et mane in yeme
Et in estate mane meridie et sero. Et hoc itelligit
i horib causis uentis accidentalib. Distillatoriu debet i
plurj usq ad duas partes et tertia pars debet remane
re uacua. Eam uaporis faciedi. Et sta dicit pfecta
i pima distillatione.

Et quis sciam enim ea uti scuit in oibus passionib calidib
et frigidib curat et sanitate prestat. atum si quidery
herbarz flores p sales uolal ad dca et septem attrahit
pprietates si fortes p tres horis in dicta aqua maciant
uus sic aque i copore huano effcus mirabiles sunt qm
cito curat et sanat homs egitudines tam frigidas q ca
lidas. s. cezabry et nēuoz et iuncturaz i potu sumpta
et foris positi. tm si egritudo fiit cu huore intenso.
pmitat purgatio. uel no horret de necessitate purga
z si qntitas in potu e uncie uniu. uel usque ad duas
uel plus uel minus et hoc scdm uirtutez pacietis.

Ite ualet ad homnes humores fluentes. acapite ut multy
sunt ut i cephalca monopagia emigranea et veltigine
Ite cōtra omnes humores uenientes a cerebro ad nates. et

- notatur coraca .i. opulatio in nazibz.
 Itē ualeat ad brancas .i. humores descendentes ad fauces.
 qñ branche i tus ad modū duaz uel triū amigdalarz.
 Itē ualeat ad catarrhū et omne genus cumatuz.
 Itē ualeat ad syncopū Cordis cū aqua tomazifi.
 Itē ad lezē i testinorū et uetustatū bibita cū aqua dñsi.
 Itē ualeat ad frangurā cū succo saxifragie iuncta cū figio.
 Itē ualeat ad spūtiū sanguis cū succo plantaginif. et puluere
 lapidis sanguinacif.
 Itē contra tirones .i. Vermes manus cū in unctione.
 Itē ad spāssmū Cum repletionē cū castore ruta et Salvia.
 Itē cōtra dolorem emoroidarū bibito cū uino puro et uncta
 sup dolorem.
 Itē contra omnes febris ptez dcutas bibita ante accessionē.
 Itē h̄t vim triace Et est pbata cōtra triacā.
 Itē sup hōma ualeat Contra mōbos pestilencialē et epid
 idimiaz et epileptia sumpta p os et eius in uncto su
 p dolentē locū In oibz causis frigidis.
 Itē nullū aīal uenenosum est aīsum ex appropiquare.
 Itē ualeat cōtra omnē timorē et i flatura sepius in uncta.
 Itē expellit oīz ueneno sitatē Et sanat tozsiōnē i testinorū
 sepius bibita.
 Itē regnū mōbū sanat ut dē aphiz bibita et in uncta.
 Itā cōtra omnē Inflaturā cuiuslibet mbrz si intingat lana su
 cida calida. et tumorū apponat.
 Itē ualeat cōtra Rupturā si mutat i uino stomacho.
 Itē si cap̄ scabiosum frequēt rozat cū puluere sanguinis le
 poris sepe.
 Itē omne Genus Vermū In capulz necat Et hoc idē si sepe
 et cubitē mūdificat et famem cōsumit.
 Itē mīos facit loqui si sepe sumat p os triaca
 Itē ualeat ad p̄plemonā et ad omnē d̄p̄tema fleumaticū
 supra p os cum q̄q̄ maluarū calida.
 Itē in dolēte Capitis antiquo ex causa frigida. multū ualeat
 si caput ex ea i ungat. Nam canos retardat uuentu
 tez Conseruat tuncā Capitis et scabiē sanat si quoq̄ ma
 ne moridū et sero lauet ex ea ungat. Et sepius.
 Itē memoriā sp̄aliter uiuat sepius bibita.
 Itē ualeat cōtra sicaput ex ea ungat. Et sepius odret.

Itē si in Capis purgatio apponit et diffundat cū modico tuace
et recipiet ieruno stomacho bis uel ter dieb⁹ dispositis curat
pfecte .

Itē curat Epilentia cerebri si bonbax et ea intin gat et po
natiū ad nates et deinde pulsus unungat .

Itē uallet Contra opulationez naciū sepius bibita et sup cap
ud posita et sepius abrata .

Itē cōtra Appoplefia similz administrata .

Itē cōtra paralysim et tremore mēbroz et cōsumit fleuma
si bibat mod⁹ p̄dicto et percola linea teneat i dicta qua
itincta sup linguā . Et saluabit p̄fectē . tñ si necesse fue
rit ut bis uel tē p̄nat donec p̄fecte sanet .

Itē cōtra torturas uel fractura facies ex uel⁹ ablatione
facta sicut intū contingit ungat facies ex ea quia sa
luabit p̄fectē si bibatur mod⁹ p̄dicto .

Itē contra melancoliā et tristitiā colibet mane sumat medū
caceaz cō paruo cypho vny odrifery sumtem letificat et
hilarē reddit oēs uirtutes aures cōfortat et p̄stat odre
cristibet secū comete et hominis liquor cū ea cōmixtus ē
cōuertibilis nec aliqd cōtra i ea positū pot⁹ uq̄ putrefierz

Itē cōtra caliginē oculoz ptata uel inuncta lacrimā dfficit
et telaz dffoluit . Et est mirabilis gnte frigidē oculoz et
cōtra vngulas et lapides oculoz itus et extra posita et
sius sepius bibita .

Itē valet omny debilitatiuis ex spiritib⁹ turbidis et grossis s̄ sola
tempora et palpebras intus et extra posita et inuncta .

Itē lapidē iduraz In renib⁹ uel uesica nouē mētib⁹ frequēta
ta dffoluit ut dē aphis .

Itē ualet cōtra omne passionē ilacū et colicā et omnib⁹ dolo
rib⁹ stomachi Inuncta et bibita .

Itē cōtra dlore dēntū et corrossionē Oingiuatū bibita et i
uncta

Itē spā inhelitu fetidū emēdat bibita et gargarigata .

Itē uidelicet asmaticū cōdecocione ficū et liquelicie .

Itē contra opulationē splenis et epatis et renū bibita et vn
cta sup omne medicina .

Itē cōtra omnes dlozes stomachi fleumatis et melancolici

Itē cōtra Colicā ex dmore fleumatico et ventoso bibita et cōffragata .

- Item Contra Rheum de nouo Contractos sanat cū inunctione
 sepius et sepius omnē dolorē et Gutta ex cā frigida factā.
 Cum bono vino hordifera supra et supra dolores in uncta.
 Item rugam et lentiginem faciei deputat et facit faciem splen-
 didam et bene aduertit impetiginem et sepius de fult sup-
 posita.
 Item idropicū ex cā sumat frigida in potu frequentata curat.
 sed ex ea sumat quotidie ter ad quantitatem dimidie teste ouij.
 Item omnē quartanā aditus debitis radicū et eorum proprietatibus que
 ad morbum in diētia succant cito sanat data ante accessionē.
 Item data Contra tumentia diffinitur diuicam et diffuras pōe
 duntib; alijs medicinis phisicis.
 Item valet frigiditati ex cā frigida sepius potata.
 Item valet sciat Arterias podagricis ex frigida causa purg-
 atione conuenienti premissa ulterius sicut ea Lauent mu-
 ltu valet qā malas carnes corrodit et bonas cōseruat nec
 pmitit putrescere. Valet cōtra fistulas. Non me frige et
 omnes sumles carnes corrodit et bonas cōseruat nec pmitit
 eas putrescere. Venenū expellit data cū tinea ul cū
 qua calida.
 Item in dolore Capitis eodē modō cū qō percussus ē in allitia mē
 curij et dolore latitino loca dolentia ex ea inungant. Vinū Co-
 rruptū et acutū reparat et reducit ad pristinā bonitatem
 mustū clarificat si de ea imponat omē cadū in el puctiq;
 statim se apprehendit vt coctum ad ignē.
 Item si piciola linea sibi i ea balneat cōbuzit In puluerib;.

Item sunt reete de simplici aqua et de cōposita
 et de pfectissima ad exemplar originalē ext-
 racte ad iis dictis pthor et auctorū med-
 anc etc.

85.

Item isti sunt effectus aqua vite que fit ex vino.
 pmo si facies cum aqua cōbuzate abluat. guttur ro-
 piam tollit. Et si fiat oleū de i tiorib; nucleis pincorū ul
 lupinorū cū ista aqua illud oleū mirabilē et cito curat maxime.

si in lacte Calido illud apponatur Et cum pinguedine super
atante ungetur hoc fiat ad rugas tollendas et omnes macu-
las expellendas cum radice cucumeris siluestris sicca et
terra crebrelata Et misce cum aqua facie abluere Et cum
sua aqua post aliquantulum teporis laua Et hoc fiat per
tres dies sic capilli frequenter madefiant cum aqua iuxta ra-
dicem illos conservat canicie.

Si fuit luxurium cum scabra aqua et caput lauetur omne genus
veremur necat.

Si uermes fuerint in aure apponatur in aqua redente mi-
serifice necat si Interius apponatur.

Si Caput squamosum cum ipsa ungetur frequenter cutem
mudificat et squamos consumit.

Si Caput tinosum cum ipsa frequenter ungetur profectum curat
tinea et cito defuit scabies in omni parte corporis mudificat
locum.

Si caput est reumaticum ungetur fons coeca Et loca de-
lentia Et teneat de ea modicum in ore. Eius unctio sine
ablutio palliat leprosum.

Si succus maxime fumatur ut herba in distillatorio ponatur
posita in naribus inuat auditum et remouet scititates Eius in-
unctio super palpebras remouet lippitudines et pruzi-
tum et lacrimas oculorum.

Si in succo cellidone aqua ista ad ungetur. Et dicitur guta in oculo
ponatur caliginem tollit idem facit fel turturif.

de fel turturif.

Item succus rube cum ista aqua commistus et duxerintur oculo ad
unctus antequam oculorum caliginem tollit.

Si capillum in scabra aqua decoquat Et oculi cum aqua decoctionis ab-
luantur lacrimas deficiat.

Si uis cellidone feniculi extemsic. musci Ech. et de posse in distilla-
torio cum uino ualeat ad mudificationem oculorum. Et clarifica-
tionem uis.

Curat fistula oculorum.

Si fistula fit in oculo et succus plantaginis cum ista aqua mistus
cum bono bace super ponatur curabit.

Si macula uel panis uel caro addita est in oculo tunc ponatur semel

i die vna parua Gutta. et hoc fiat. 2. Inlucimabili oculo
 parietis de illis. In qua caphora fuerit dissoluta Et qm
 ocul' est obrosus et multu' rubens tuc q'scat ab ope et
 ap'nat i oculo ad mitigandu'. suoz' r'osaceuz cu' lacte mu
 licis prius dissolutu'. et qm' ocul' fuerit tollezans' cu'
 tere ad opus tuu'. Si panus ul' bombas mad' fiat i ysta
 Aqua et postea sup' detoz' d'orte. et frequet' qualibet vice
 teneat paruu' de ea i ore frequet' curat et binguarz ca
 ncris et palliti et hominis unius modi calidatione sive i
 firmitate oris curat et lingue Et lingua valde reddit pro
 mptas ad loquidus et sanat paralisis sicuti cadongat paci
 ens amia capitis usque ad anu' p' spina' d'orsy et hurni et
 cubiti et oia loca uicturalia. Et epas frequet' et bis in
 septimana dent' pillule fetide palente ciceza scdm virtute
 pacit' et regat scdm debitas dicta ab auctoribz medicine
 in casis curat i differet' om' spazalicos sumpta p' os locis aben
 tibz cu' ista frequet' mictis Curat spazmaticos sumpta p' os
 cu' triaca desituit om' ueroru'. Et sic supra facit loquij
 d'umo capiat p' duos anos et q' paties regabit debita dicta
 Et quodlibet sato det' sub du' sene' q' h'us cum musco duratos
 dia ambersy. dia camedion. ana. et q' paties portet coigra
 lupi. Naz sic medicina cōsecurat sanitatē hitam et amissaz
 recuperat.

Ita aq' uite h't sanitatē cōsecurare Et amissaz recuperare. Et
 appellat' aqua vite ap'his. i. recta medicina et scia. Vnde
 moriundus ymbrie rex et dionisius medicus q' eam transtu
 lit Vtebat' aque uite ante cibuz et post cibuz. Vn' q' uititur
 ea nō succedit in Corpore suo aliqua i firmitas q' non sit abilis
 ad curandū. Et qui ea bibit sic decet nō moriet' e' g'itudinē
 furioxa nisi mōte naturalij ad eo sibi ordinata.

Aqua pro oculis.

86.

R^z ultra Agrimonia carneo cum manibz et testiculis Celido
 nia. Cuchazuz et lapide calumaze ista simul cūtere. et pone
 i alembico et distilla inde aqua ad debite igne.
 Ista Aqua habet multas virtutes nam nullus obloz' oculoꝝ
 tam magnus inuenit q' sit curabilis p' aliquā medicinā quin
 curet p' istaz p' dictā.

diuissus medicus.

Ista Aqua Bibita ieiunio stomacho depellit omne venenum et pu-
gat stomachum ab omnibus malis humoribus.

Ite ipsa potata ieiunio liberat hominem hntem idropisim ex fug-
da causa.

Ite ista Aqua exstinguit faciem ignem. i. tertiam die. dum modo stu-
pe Canapi in ea stinguat. et supponatur p. modum empl. i.
Et si quis q. ista Aqua ualet contra ignem. i. quod dicitur positio-
exterior calidus. et qm est undiq. extius rubens nullo mo-
apponas empl. dicitur bis in die mutari.

Aqua potabilis eie fit.

Re semina pipinelle sinapis petrosilli aut petro lapij Cati
foloz mastice ana. Istabene terant. et misceant cu
sangue urici et ap. vna ana. In aceto modico boni
vini et dimittat sil. staze. p. coq. hoc i aliquo vase
et dimitte staze p. aliquos dies scdm industriam medici po-
stea ponat i alambico et distillet i die aqua ista.

Aqua multu valet. Calculo sis siue calculus sit albus
siue rubens acutus ul planus uel si fuerit confirmatus
et praece bilerit uel comederit ieiunio stomacho de illa
Aqua calculus recedit et frangit et recedit ab hoie
sicut arena.

Ite si capite scabiosa cu ista Aqua lauetis semel curabitur
et noui capiti renascent.

Ite i quacq. parte corporis fuit scabies si abluat cu hac aqua
curabitur i tres dies ul quatuor.

Ite ad p. dicta bibit ieiunio stomachu facit bonu sanguinem
et coloret i corpore hois sup omnes medicinas.

Ite Aqua ista bibita bis i die fugat palysim de corpore hois
dum palysim sit motua In membro uel nebus.

Ite hec aqua sp. alit depellit mo bon caduciu depellit sibi bat bis
in die

Aqua yrundinu.

Re yrundines uiues et pulueriza et dictu puluerem cu melle

Cum Castoreo et modicu Bony dseti Et pone sub alembico et distilla inde aqua q ad multas hnt virtutes.

Primo hec aqua bibita yeiuno stomacho est vera medicina cōtra mōboz caducū de qua cūque cā pueniētē. Etia si omo passus fuit illū morbū pro. fo. anos Curabit sicutat paciens de aqua sup omnes medicinas facit bonū curabit. Purgat stomachū Et pectus molificat et nēdōs et cōfortat Et radice palypsis de nēuū exhit Et augmētat nām et i frigiditates hōis calefacit hec et aq bibita yeiuno stomacho Cōtra cū ysoyo curat idio pūis et frigida cā pueniētē et febres quotidianas Caueat tñ mulier impignata.

nota Verbu

De hac aqua bibat pturicus qd fetus i uero moriet
Itē h aq cū ysoyo bibita remouet dōre capitis et fac hōie bene dormire comedere Et digere. bene cibariare bñ urinare. bñ assellere.
Itē h aq remouet pilos de cōiūque loco silocū inde lauet et nūq̄ reuertent.

Aqua lassida sic fit.

89.

℞ ysoyi Gladioli Sauiue Abrotai ana siml. Et sub alembico distilla aqua.

Ita aqua semel in die bibita yeiuno stomacho curat omnē dōre capitis.

Itē uniuersal ualeat cōtra hōes febres calidas et frigidas Itē mulieribz pūocat mēstrua sūme dūm de ea bibāt ter caueant igit. ne sint pgnates pp partū qm cum itē fierēt.

Itē sūme ualeat cōtra oēs fluxus uentis Et bñ cū hec pūgat stomachū de malis umozibz.

Itē interfacit oēs ūmes i corpore hōis exites dūm de mane yeiuno stomacho pūges bibat de ea.

Itē ista aq de mane bibita yeiuno stomacho cū castoreo cū

41
zat omne paralysiz in .f. die. Et debet sumi tm calida
sic ho pot sumere.

Aqua de Albatina .

.90.

Rallpaz et pulueruena cu sulphure et appone succu de
Uiconis et distilla sic stare p aliquos dies postea pone sup
alembicu et distilla aqua que ht plures uirtutes .

Trimo si cu ista aqua distilla p .q. dies alio die nigris
coloris illi pily de albabut ut nix i loco i quo unctio fu
erit .

Ite ista aqua cu mista cu cera Et aloē curat omne gutta
du mod locis cu ea unget .

Ite cu ista medicina curat mōbz q dicit nolime tangere dūm
cu ea fiant empla et sup i firmitatez priatur .

Ite curat capita scabiosa i ueta sup ipa .

Ite curat igne p empla super posita .

Ite hec aqua cu lapide Calantina Et aloē comista Cur
at lupū pfecte dūm et sup apponāt bis indie ita q
firmitas bñ abluat cu eadem comixione. Et scis que
ista aqua nulo m debet sumi p os .

Monta diliget

Aqua Conservatua .

.91.

Rpetrosilui Et pista i mōtario Et distilla aqua que mu
ltū valet .

Ite primo ista aqua bibita i uano stomacho consumit oēs
tositates et expellit de Corpore .

Ite bibita uano stomacho fac bñ comedere Et bñ digere .

Ite ista aqua bibita Cum euero et cinamomo ualeat co
tra tussis Et ptegat pectoralia de malis humoribus .

Aqua diuina sic fit .

.92.

Rsem papaueris albi et tezanē. In mōtario et addē ag

Conseruatiue p̄dicte postea pone In alambico Et disti
la aqua.

Aqua ista est medicinali sume ista aqua valet cōtra sin et
malū pectoris si sumat ieiuno stomacho de mane frigida
et de sero tepida.

Itē facit bñ dormire Et bñ q̄scere.

Itē bibita calida cum capsa cum castoreo ualet cōtra ep
itiam Et sanat mēbra paralytica dūm paralytis n̄
nosit in mēbro motificata.

Itē letificat cōtra mēbra Et p̄p̄a detificat et purgat amaris
umorib.

Itē cōfortat caput Et cerebrū —

Aqua calua sic fit.

.97.

R Caluae Et pulegij ana. Et cōtūze i mortario et
pone i alambico ad distilandum. Ista aqua calescit om̄s
in frigidatos.

Itē ipsa cōtra cū castoreo bibita calida ieiuno stomacho p̄tot
dies p̄longat vitam Infirmi ul̄ sanj usq̄ ad p̄oduz.

Itē i fumo p̄. q̄. dies bibita p̄fecte curat omnes frigidatos que
cūque fuerint.

Itē bibita ieiuno stomacho remouet omne malū ventris.

Itē isto mō bibita curat omne guttā et scabie et facit bonū
sanguinē et optimū colorem i facie.

Itē ter bibita i die calida ualet cōtra multas infirmitates

et h̄ curabit. s̄. octo dies. Et nota q̄ omnes p̄dicte

aq̄ scdm̄ suā primā distillationē p̄ter q̄ de albatris

accepte i p̄portione prudenti et facta decoctione cōtra

stozco reubarbaro et curato quousq̄ tertia pars sit cō

sumptū sunt vere medicine Contra omnes infirmitates

exites i corpus. Et d̄z sumj q̄ os. Et hoc nūquā fuit i

actū nec i uerū p̄tuit p̄ medicos. Si aut̄ infirmitas.

fuerit ex copulsumus q̄tias aque predicte Et ponit aq̄
de albatru In sua p̄portione et sp̄s̄ p̄dicte decoquat̄ p̄us
et lauet Infirmus cū hac medezina et de ipsa fiat emplm
sup̄ mōbrū et parens de ipsa sup̄ d̄icta. sine aqua de alba
tina sumat p̄ os et curat̄ fiat.

beatu' egidius

Et est sciendū q̄ b̄s̄ Egidius ex̄s̄ in heremo examinavit
p̄babit om̄s̄ uirtutes Aquae p̄dicte.

Et ego unū libru' copilauit d̄ict̄. qui cūq̄ uult malū s̄c̄i Egidij
s̄c̄are apponat i p̄s̄p̄dū infirmitatis de hac aqua et
postea de sup̄ emplm de cana p̄ intinctū in ipsa Aquae et
impleat totus uulnus.

Ista est p̄fecta medezina t̄ p̄bauim' Et ip̄ m̄ curat Can
cer Et fistula In q̄ mūq̄ magis ledet i tali loco.

Ite h̄ medezina Curat lupū et s̄gn̄e i f̄c̄a et ignem
grecorū et igne s̄c̄dm̄corū.

Ite si quis de ista comissione aq̄ biberit In fero frigida libera
bit ab homny lepa. et et liberabit ab oī palupli et
s̄c̄ibus eius de qua cūque cā p̄ueniet.

Et breuē q̄ q̄ h̄ medezina non curat nunq̄ curabit.

Aqua diuificas et de antiquo
uenez faciens.

R testudine. libz. p̄ mell' mede Aquae uite rez ul' q̄ter disti
late quaz̄ unūz ligni aloes b̄n triti k̄ p̄y aloes sandaly
m̄catalum. ana. ʒ. m̄. Cum arabicis ʒ. p̄. nucis musca
te galage Cubele Cinamomij macis gariali Croci sin
giler an. ʒ. m̄. musci sin. ʒ. p̄. Ambre ʒ. m̄. hec oīa bene
tr̄ et in uicez misceant̄ i p̄nēd̄ i alambico vitreo.
b̄n clausis iuncturis ne aez uel fumus subiret neq̄ i
de possit uapoz exire uel euapozare. Et fac primō igne
leuez quo usq̄ hūerit prima aqua limpidam sicut aqua
fontis. Et cū s̄c̄a uoluerit exire que erit sicut carbo p̄
nitus tūc fortifica ignem motu continuo Et nō p̄ saltus

ipam aquaz p se recipere.

Postea cum terra Incipiet venire. Que est nigra et sp
ida sicut mel fortificabis igne quo usque totum liquorem hab
ueris Et scias quod quilibet usus aquaz est calida.

Ultima tamen magis calida quam secunda quam prima.

Prima vocatur mater balsami.

Secunda holum balsami naturale et

Tertia balsamum artificiale. Prima qua est dicitur
que potabilis Cum vino tepido precise. Secunda
et tertia valent ad remouendum Infirmittates que mouent
cor rodunt Carnes humores corporis.

Prima qua tepida potata cum uino albo tepido consumit
flegma In ore stomachi et cadit appetitum comedendi Et
purgat stomachum ab omni malo humore ipsa etiam potata
non permittit systema venire ad cor nec ad partes cordiales
ut ybau oc sepius.

Ita paniculus subtilis madefactus in ipse aqua posita in naribus
quatuor poteris intramittere cum paruo digito curat aruim et
hoc facit dum paruens intrabit lectus et paniculus dim
ittat.

Ita ipsa aqua in lectu faciendum de que cum que causa puenit
tez sibi bat sero et mane curat.

Ita dentes cum dea aqua lauato fortificat et dealbat dolore etiam
totaliter remittit siue sit ex humore siue sit ex sanguine
putrefacto.

Ita quod fuit in ea positus. integraliter custodit in putrefac
tione.

Ita ulnere ex ea luata Et fistulas et qua cumque alias infir
mitate reducit de ybauit ppanna madefactum p
tu sup vulnere.

Ita ualet contra quatuordecim si spina dorsi fortiter fuerit uisus p
nos dies.

Ita ualet contra scabies si cum p dicitur ad eum lauis.

Ita ualet contra emoroidas et si ipsam madefactum super eas po
sueris

sueris

x

Fe valet Contra oem fuditatē cō: modicū cū bonbrac,
 i bibita: dō: aqua p̄suey in dūre.
 Ite ualet cōtra Rubores facies sicū ea ruborē i unyey.
 Et etiā cōtra paralytīm lingue Et gñalē Valet cōtra
 om̄s infirmitates et ex causa frigida p̄uenientes.
 cōda Et tertia ualet q̄ nolime tangeze.
 q̄ mōbū regū Colly et gūla Et q̄ fistulas Et malū mor
 tuum et sp̄alē si recentē uenerit hōcū laudō et fomēta
 nō p̄mū sup̄ponēdo frequēt curat
 Ite si collisus lapidibz uel fistibz uel baculo fuerit uel si de alto
 ceciderit uel costas fractas hūerit si ad ignē Cū ista aqua
 bñe frigus fuit curaberit.
 Ite iterficiat ardenz sicū ista aqua fuerit tacta quia ei nullū
 uenenū applicatur.
 Ite palypis oūz m̄braz curat si q̄ unctus fuit cū esilez et cō
 fortat oīa m̄bra corporis sicū ea lauita fuerint.
 Et scias q̄ p̄ima aqua istaū tū gñalē cōtinēt om̄s uirtu
 tes illaz s̄ infirmitatibz coroz suis plus ualent alie due
 aque quā p̄ima Et plus tertia quā secda. Et uirtutes
 illaz aquaz nō dicūt tot quā plures sint quare utilē hēas
 quia ualent cōtra om̄em infirmitatez q̄ procedit ex san
 guine uel ex flegmate putrefactis et sic finit tertia
 diuisio aquaz.

Candida esse fit:

R

in curat Et curat an. Et simul cū misce Et fac face
 p̄ 9. dies postea extra herē oleuz ad modū et ad usum la
 coz
 Ite oleom est p̄fectū si bñ p̄fē fiat Et si post modū in am
 pulla uitaē ponat. licet de nocte.
 Ite oleom facit pulcū Colozē infacie hōis et mulieris.
 Ite si quis de hoc oleo bibat quolibet mane et si cēt centū
 annoz color eius infacie iuuenescit et oīa m̄bra eius ill
 euat. Et nō possēt fieri aliquo modō tiffis. de hoc oleo si
 quis sumat ieiuno stomacho usq̄ 40. dies p̄fecte curat
 mōbz arduū de 40. annis.

.98.

Ite ista candida Misa cu castoreo supra yos remouet omes
 cotactione nezuoz. Et facit nezuos dormietes sanos qre
 yam hys rebul pferimus ptiolaz
 Ite guta eius sumo mane i oculis potta ultra modu clarificat
 yos et sanat
 Ite candidaz aux foliatu margaritas de oriente Reuba
 ebaz an. et simul cocane
 Ite enim est summa medicina lepre du modo quolibet mane
 sumat yeiuno stomacho yfec curat lepraz. Et facit
 pulcraz coloraz. Porbet q parū bibat et bonū In hac
 cura
 Et debet vsi taze eaz medicina tam diu q color eius sit
 bon. Et erit pfecte curatus deo placente

Esprima solis sic fit.

.96.

R

sem solsegi Et cotere Et postea pone In late mulieris
 nutrites quatuor vel decem diebus de id fac oleum ad
 usum laicoz.
 Ite si istud oleu decoxis cu auro foliato lauit bulliendo p
 unū die Et i hoc oleo lauis capillos hois facit yos de
 colore lux.
 Ite si quis facies hois uel mulieris cu hac medicina laucit vel
 ficauerit fiat carne plana et daza Et nimis pulcra
 Et scias que medicina ista si bene fuit cotinuada durat
 color ei p unū anū
 Ista medicina clarificat visus et sanat de xerungis ifrimita
 te. x. dies dum m. pupilla oculoꝝ sit salua.
 Ite ista medicina sanat oem ifrimitatez dentiu in tres dies du
 mo gingiue id facit bn. Et si ybi cet unis moriet et
 cadit
 Ite si ifrimitas gingiuarū sit de guta vel de aliquo xha spe pal
 pss curat ista tres
 Ite si quis bibat de ista medicina noue dieb curat de paralyssi
 de qua cuq ca puenite et si dura fuit p. 40. anos.

R

Spizma Rute sic fit.

.97.

R

semez rutie Et pulueriza et cu misce cu lizo foliato et po
ne in xeto p dnu die naturalē postea desica leuit ad solon
et hextat oleū ad modū laicoz nā istud oleū est valde
preciosuz. Et quis bibedo ul comedendo sumpsit venenū
et biberit de och oleo uenenū euomet.

Et si i biberet et vomet omī malos hūores ex hoc ueneno
curatos.

Et si i sumpsit pfecte Curabit.

Ite hoc oleū sanat omem Infirmatē oculoꝝ de q̄eunqz cau
sa puenierit dūmo pupila remāserit In oculis Et bis in
die cū dicto hōleo laudat et vna gutta i oculo ifundat et
ficc cura p̄fēe intres uel quatuor dies.

Ite dictū oleū sup̄tū yeuno stomacho nō p̄mitit venenū
appropinquare ad hōiem illa die.

Ite si omo vulnezat vulneze mōtali yeuno stomacho sup̄st
rit de hoc oleo p̄fēe euadet de h̄ vulneze dūmo mede
cinis p̄tinetibz vulneꝝ regat et unguētis.

Ite spizma rute bibitōm yeuno stomacho depellit emne guttā
et scabiē de cōp̄e humano.

Ite et si p̄tēsido p̄sim de frigiditate uel caliditate biberit
de ip̄o p̄ 40. dies absqz dubio curabit.

Ite spizma rute diuificat membra d̄mētia.

Rubrica sic fit.

.98.

R

semē nastucij Et madi fac In aceto bono postea desica
ad soles et extrahe oleū ad modū laicoꝝ.

Ista medicina misa cū xloe Et oleo lauzino est p̄fecta me
dicina q̄. omī scabiem et guttaz dūmo locis cū ea In
ungat.

Ite rubrica Misra cū xloe et carbonibz de oliuo siml p̄sta
ta et bibita yeuno stomacho depellit febrez egriā. Et
quartanā dūmo p̄ tres dies yeuno stomacho sumpsit.

Ite rubrica cū oleo holiue et petrosilio decocta et comesta
yeuno stomacho curat rupturā i corpore.

Ite rubrica cota cū ptisana et bibita depellit fluxū sanguinis

et fundamēta Constringit
Itē Rubrica cū fere fere cōtra de pellit omē guttam

Spuma pimpinelle sic fit.

99

R

semē pimpinelle Et pone In vino Rubico y aliquot die sp
fca de fca ad solem et pista et ex hoc fca oleum ad mo
dū laicoz hoc oleū bibitū ieiuno stomacho sanat arenam
i vesica et si homo de alio calculo torquetur si bibit de sp
umate pimpinelle quū lapis sit cōfirmatus dissolvitū
ab eo modum arene
Et breuiū ipm spuma bibitū ieiuno stomacho frangit al
culū de quacūq; materia fuerit
Itē hoc spuma bibitū leuiat mēbra hoīs aggrauata

Explicit ars opatiua magrū Raymūdi.

Capitū optimū et excellentissimū opus
magrū potabilis p̄ medicina cōp̄ris hūanū
et la pedis philosophū sup. M. Vi. et
cōuenit pp̄rie rege et principib; ac alijs
magrū dominū p̄ sententia cōseruanda.

100

R

igitur in nomine xpi de sole purificato bñ et examinato
precentur Et fac In solijs subtilissimis sic ut pictores clare
ant quātū tibi placuerit Et ponat intus in quā dediti
primo septē uel nouem diebus distilata i uenale sp̄ico Et forti
ditro cum lenico et distilatur i furnello cū cinerib; carb
ellatis lento igne
Et ponat de dicto solle paulatim p̄ter post p̄ter i dicta quā d
nec totū sol positū fuit
Et nota q̄ si sol est cool est pars una quā uite sint p̄ter quatuō

semper in omni vice Remouendo aquas hoc facto. Claudat Vinalis
 cum suo alambico et de ignis promolentus postea paulatine semper
 augumentando. Cum vero tota aqua distillata fuerit.

Re pulueris sol. remanentis Infundis vinalis Et super tabulas vitreas
 bene terant hoc facto itato in dicto vinali cum predicta aqua
 redenti noua ponas super funellam ut supra et distilla per oia ut
 supra fecisti et hoc modo reiteret diebus septem ut supra super fe
 cisti excepto quod solum prima vice supra tabulam vitream terant.

Et sic erit ille puluis solis sufficiens caliginata in puluerem in pulp
 abilem hoc autem facto deat de bono melle rubeo hoptime distill
 amato quantum tibi videbit esse necessarium ad considerationem dicti y
 ulueris in pastatione Et in scutella vitrea sic in pastata ponat di
 cta materia bene corporata cum uno baculo vitreo vel busci ut fiat
 ad modum medule sine unguenti et postea ponat ad bullendum in
 equatulis leuiter supra cineres tepidas. Postea hanc de aqua du
 lei calida in alio vase vitreo et predicta materia itus spiciat
 et bene uertet ad inuicem post remaneat residet et post distilla per filterum
 et aurum facit residentia in fimbria postea dicta materia coagula
 et et distillat.

Item ille predictus puluis solis cum alio nouo melle distillato sic potest sic
 super fecisti et reiteret diebus septem modo predicto. Et tunc per ille
 pulueris erit optime caliginata Et disposita ad resolutionem in
 prima materia. id est in aqua quia omnia mineralia et maxime
 metalla sunt ex aqua quoniam manifeste patet quia iberey conu
 nt in aqua que cetera composita.

Solutio huius predicti pulueris solis sic fit.

.101.

istud aurum sic preparatum et postea.

Re oua Galinaz bene cotta et dura et recantia et sindant per me
 dum et vitella ceciant et dicta Albumina. Re post hanc tunc
 due scutelle vitree et infra illas scutellas pone et ordina
 dictum album ouorum in concavitate dicti uasis faciendo unum
 sollium de puluere dicti solis et reliquum de albumine. Po
 stea unguent bene uasa et luet et ponat in fimo equino calido

Et vnde ꝑ quęq; ul' sex dieb; Et i fine illa materia solis cōdit in
ꝫ qua dicitur auręam ꝑcōssimā qua caute collige ut rem cōti
ssimā et secura. Potis eē dictū puluerem solis soluerē ꝫ allū
mōdū sic.

ꝫ ouoz Albumina coꝝoz et cū ꝑ dicto puluerē solis ponat in ori
nali vitæo bñ spisso et bene opturato et fac ipm bullire i olla
ꝫ plena ꝫ qua hoc ē In balneo marie ꝫ quinq; vel sex dieꝫ
dñi materia resoluit i aquā ꝫ postea ꝫ predicta ꝫ qua ꝫ ponat caute
i una ꝫ impula vitæa parua cū collo longo clauso, orificio
et ponat In fueno cū cinerib; tepidū et cū lento igne. Et cū
suma diligeñtia cōgelet paulatim quo cōgelato uterū solua
t. In balneo et ꝫ cōgelet i cineribus ut sup fecisti. Et hoc
fac quęq; ul' sex diebus donec sit facil' fusionis et difficilis coag
ulationis qꝫ ē signū vere ꝫ fectionis quia q̄nto plus ceterau
eris solutionē et coagulationē magis fragmentabit utrusque
ꝫ dicte lunedite.

A qua dicit ista ꝫma dissolutione soluta i balneo ꝫrata cōfert nāz
et redit hōiem de senē i iuuenē qꝫ oīa mēbra restaurat et
fecificat Et ꝫliat lepraz et curat eā et cōsevat hōiem
sanū i sanitate ꝫfecta et omnē i firmatē sanat.

Itē ꝫta ꝫ qua ꝫ ꝫta fuit dissoluta et gellata unū ꝫndus eius cō
gellat. ʒo. ꝫ. Vin solis ꝫuissimū Et istius ꝫ. sic cōgelati
tū unū ꝫndus cōgelant ꝫ. ʒo. alterius ꝫ. usq; i m
finitū.

Et serꝫ i omni dissolutione et cōgellatione augmētat uirtutē in
ꝫdere et ꝫiectione.

Itē ꝫreꝫat unū ꝫndus istius aurę Et ꝫdē ꝫ que Mer. rubi
ficati et nonaz parte lune dissoluit sicut dissoluit Aurū et ꝫ
ndus unus de naz de cinabris ꝫ ꝫ totū ꝫone In bāse vitę be
ne disposito et cōgella lento igne huius medicine unū ꝫndus
cōuertit. ꝫ. lune fixe.

Itē ʒo Mer. vi. In solē.

Itē. ʒ. h. ꝫlonbi ꝫ. Multiplicat aut de tribus uirtutibus intib;
diebus sic.

ꝫ unū ꝫndus huius medicine Et aliud ꝫndus aque Mer. ru
bificati sup dicti. et cōgella in ꝫes dieꝫ est et sic i infini
tis Mercurius ꝫ ꝫ ꝫ predicto rubificat sic sublimet
Mer. cū cupa ꝫssa et sale ꝫtra ꝫstera fiat ꝫ qua cū

Arago et Mez. crudo. vido. mistis ana. & quolibet.
 Res uero nostra non nisi sapientibus sciri potest. Quis uero non
 soluit et coagulat multas et ceteras facit et docet phus
 in hoc passu aet et uetus i. 10. gradu in uirtute ante
 centis de quo die mouerunt portauit y ludo in uente suo
 et merlinus sic ait. p. sic uentus ualet auri p. d. r. 100.
 Et nota q. p. dicta rectificatio siue resolutio potest fieri q. plu
 ribus alijs modis et breuioribus t. p. r. v. z. cu aquis acutis re
 soluitur. s. atometoz et saluis et huiusmodi. s. t. n. nullu
 modus e conueniens et melior q. corpore humano q. qd sup. d. z.
 est.

Ecce lapis des. descriptio Nota q. p. h. calidu
 igne uocauerunt. et omne fusibile aquam et
 omne coagulatu lapidez et omne nigru
 est.

102

Vidant secreti Et dilectissimi que loq. ubi oris
 me. s. p. e ubi uult spirat et ideo i. puteu p. uita
 tie i. tradit q. potest. Quia uo ul. fatuore ualebit hoc secre
 tu qd. antiq. posuerunt nec inueniri potuerunt secretati sunt
 et illud no. huerunt. Et est. N. illud secretu. dnu. celeste
 nob. indignis i. uergetalib. destinatu. Qd. nec medici cogno
 uerunt nec p. h. ab. r. p. ceperunt s. nos. modern. hemus. et p.
 exp. i. tiaz. cognouimus tante. r. eff. i. tiaz. qd. nec uiues. cogit
 are. ualeat nec lingua. dnu. copia. expl. are. et id. i. puteum.

Cipe Ego in die nocte istud dnu. qd. uocat. calid. dnu.
 ia. Ecce i. magna. quantitate. Et pistet. no. nimis. ul.
 minutissime. i. cadat. et ponat. i. aliquo. uase. uitreo. qd. coh. op.
 iat. talit. qd. nihil. possit. cur. p. r. are. qd. uas. ponat. sub. fimo.
 equino. et ibi. stet. p. 21. diem. ad. minus. remouedo. fimo. de.
 vii. i. septem. dieb. et tate. situet. uas. p. d. t. m. qd. heat. circa
 circa. et supra. de. fimo. ad. sp. s. tudine. duoz. peduz. Clap. s.

21. diei ponat dicta materia Ad distillandū cū alembico et cōte
re quatuor elementa ut scilicet qd exhibent a sanguine humano
put continet in cap. seu canone tertio primi libri ante cetera
capto. 21. Exhibet primo aquas secō oleū siue aciem tertio igni
cō et quātū remanebit ī fimbriā uasū urinalis qd tertia qd
libet ad p̄ter p̄ se esca.

De virtute que

.107.

Quia. n. ualeat oibus egritudinibz tam calidis q̄
frigidis ḡnalit. Et q̄ ē elementū n̄ maxie ualeat p̄
ceteris uicibus ī spūalibz uenerū dēinat acō de arteriis uicū
at et dilata. Confecta ī pulmone sine molestia dissoluit et
ipm uulnezatū nō habente cōmociōe cōsolidat. sanguines
mūdicat purgat cōtata et corrupta ī spūalibz et ea mūdata
p̄fauat p̄ seuat accōruptione p̄tata uel in cibo sampta q̄
languete fit bona spes.

De virtute eius.

.108.

Et siue oleum ualeat iuenibz ut in eodē statu p̄ulcritu
dens p̄manēt sicut eo paulatiz ī modica q̄ntitate in
cibariis suis.

Et hec est rō quia hoc oleū tante uirtutis ē q̄ nullo mō p̄mittit
sanguines putrefieri neq̄ p̄legma sup̄ dominari nec melanco
niā sup̄ exaltari nec et colera adunari p̄terea ultra modū
mūtiplicat sanguinē et sp̄zma et ideo oportet ut utēte hoc
oleo sepe minuant p̄ plebotomia. In sup̄ hoc oleū apit nezud
et uenas et si aliqd mēbrū fuit diminutū reducat ipm ad d
ebitam mēta.

Itē p̄batū est q̄ si iuuenis an̄ statū siue etatis silicet ī augmēto
habuerit oetm occupatū simtus ponat de hoc oleo qualibet
die Gutta vna et se teneat p̄ mēse redit ei sine dubio uisus
si in aliquo mēbro sup̄flūū aliqd inuenit et putrefactū statū
dissoluit et deponit et si diminuta fuerit adit.

De virtute ignis.

Omnes dicunt qd est mirabilis quia valet ad oia p'dicta ut
 ollus et qd plus e qd sene facit iuuenē Et de mortuo viuū
 hoc mirabile qd si in hora singult' motus detū de hoc igne
 qntū gramū tritici distempatū cū uno ut transeat gutta
 reuincat ipm et i gredit cor et calefacit et subito expellit
 prauos humores et amchelat deponit venenū Et mutat
 callorem naturalē usq; ad epas Et si serex uita hoc igne in
 ualdē qntate rabueat aquaz factā ex auro scdm li
 brum paupis euāgelici dellit egritudines senectutis iuge
 corda ueneralia possidebit et ideo uocat hic ignis elixir -

De virtutibus terrae.

ERA est aliud mirabile Elementū quasi aqua reſi
 ficat Tex sup' terrā et q'libet vice terra calcinet et
 ultimo dissoluit in sua aqua et distillet p' fillitū et postea
 coaleſcit recipiendū aquā p' lambicū hēbis sallem de terra quā
 salū fiat fusibilis ut sal sic alij sales retinebit Mer. et
 aqua si sit reſificata significat om̄s spūs
 signis distillet in aqua sua donec rubicōda fit et it' p'ona
 tur. M. cūdu sup' lentū ignē statū dissoluit et cū dissolut
 fuerit addat ex terra pars solis statim fit unū corpus
 coagelatione cum alentulo alius in d' fit lapis rubeus q' si
 cum hūiditate. M. ut a sereni reſificat fit elixir supra
 M. i. pars supra .1000. Et nota q' frequens itatio coag
 ulacionis salis de hac terrā. p' distillationē aque p' lambicū
 reddit sales fusibiles et facily et quālibet Mui sales p'
 calefactione ipm sup' ignē.
 Nota tm̄ q' hoc donū celeste est quēdā cōs herba q' omni tpe
 inuenit et ubiq; ē et est uilis et creta tunc cadens in medz
 igna
 Cui uirtutes occultant. hoc Eoba fugat malignos spūs et hōies
 malignos fuerūt nescientes elemēta separe q' posuerūt ipm
 herbā uiridē i aqua uite cū flor suo in aqua xij dico di
 stillata et statim aqua attrahit uirtutes ad se et fit aqua

Cistina Valde de aqua recipiebatur In vino quolibet mane q̄tu
cetta duellane pot capi et dixerunt hoc sufficere ad hom
nes egitudines scuitandas et valet ad omnia sicut ele
menti d̄ba extracta. Ideo hoc secretū in puteo peni
tentie reducat etc. Benedictus omnipotens q̄ cuncta cre
auit Amen :-

Aqua medicinalis philosophica .

. 107 .

Apitulu d̄que medicinalis phice et diuina d̄ca
substantia d̄quae diuine est vita hoīs inuicis. a
x̄n. anis usq̄ in xx. uel. xxx. ad plus quia uirtus hoīs
i ista etate magis uiget. V̄z in hoīe sano sanguis eīm cō
ruptus receptus ab homine infirmo nullū sanitate abis
pōt inferre et aqua sup̄ natans in hūano sanguine t̄q̄ su
p̄flua est ab itienda Et scias regularit̄ q̄ oīs distillatio
debet cō facilis et suauis et qm̄ a s̄ba s̄gūis sep̄atur
quatuor elem̄ta tā q̄ ista d̄q̄ p̄ter istā regulā distillatio
debet fieri fortissima et accurata. i. cū igne fortissimo ut
om̄e q̄ ibi spirituale est uirtute ignis subleuet̄ ab ip̄is qu
atuor elem̄tis in ip̄o sanguine existentib̄ in reb̄ alijs uige
tabilib̄ q̄ h̄cūq̄ ad hoc ut ista d̄qua talit̄ ex̄trahatur q̄ d̄
elem̄tis nihil remaneat ymo secum adducat .
Et ubi sanguis sanus recens sub fimo ad purificandū palys
rebus p̄oito ut melius p̄ distillationē elem̄ta trah̄t et se
parat̄ ut uirtute magnā recipiat tam̄ i ista d̄qua recipi op
ortet ut recens distillet̄ et p̄ ignem forte trahunt̄ et hoc
i primā distillationē ut nehuana natura obortat ip̄am
q̄ sibi uirtute diuina d̄b̄ ip̄o sanguine ministrat̄ .
Et scias que ista d̄qua primo extracta p̄ distillationē a sc̄ib̄
suis est effecta d̄ccima quia uirtute ignis omnia depura
t̄ Et eleuat̄ usq̄ ad caput alambici aqua fuit et p̄ p̄p̄ta si
ne sic̄ib̄ suis reuera et p̄ distillationē ignea uirtute ignis
purio efficitur et septies distillata p̄ p̄p̄ta purior sereni
tate dicit̄ Et hoc uidet̄ in d̄qua uita q̄ fit d̄ vino p̄sse

purissimas distillatione per alambicū ab ipso sanguine Repit
 et subsequēt pluribus et sua usibus distillationibus de purat
 pp qd operationes mirabiles et mirabilia ex virtute di
 uina et ex uoluntate sui pprie nāc i corpore hūano cō
 tra oēs eius firmitates indifibilit opat nec mirū qm
 hō ē dignissima creaturaz ad dō pprio i onore formatus
 paulominus ab Angelis.

Et ideo in nomine mirabiles uirtutes in se uiuunt sup oīa ui
 uentia nē et pprie aliqua operatione
 Mirū q si ex uino p distillatione fit aqua uite saltem tū
 bus uicibus distillata et ponat aliqua eius qntitas mod
 ica i maximis quātitatibus uini corrupti q totū spm re
 ducit ad purissimaz sanitatē.

Ergo pura uita hōis .i. sanguis purissimus si pmo p distillatio
 nez acerrima distilet ipa distillatio secū tūc p uirtutem
 ignea ipa quatuor elemēta que omnia dme distillationez
 terrestria erant In sanguine nam aliqua terrestria enoz asen
 dens et nā misceat alijs elemētis et spūales efficiūt et post mo
 dū illa cōis distillatio suabibz distillationibus subtilisunt et depu
 rant q si modica qntitas eius hōi sano uel infirmo i electua
 rio dextificioso tradat infirmo sanuati Et sanus i sua sanitate
 cōseuat.

Et fit cū ista aqua diuina electuam cōficiū qpprietate nē ui
 rtutes ipius putrefactionis eiusdem aque ē uitam hūanā rec
 tificare et p ppetuare pōt cōtra omēs infirmitates que ex co
 ruptione nātē in hūano corpore gñant q si aliquis infirmitate
 fuit accipiat de aqua calida i qua stet uinum cū medicina
 et calefiat et bibat de ipa calida .z. p. ul. .y. uel .m. hoc fa
 ciat p tres dies de mane ante comestione p spatū quatuor
 oratur et ipm amere i aliquo oportet.

Nā libat ethicos spleneticos et fugat ab hūano corpore omēs infir
 mitates et omēm defectū humane nē restaurat et pacem
 febrē acutā sic apud mē la uerine liberat hac de infirmita
 te et i cogitabilia mirabil miracula opat nec dē aliquis
 ad miraz q sicut p aquā uite diuini corruptū restauracione
 cōsequit sic fortius in oīa corrupto hūoribus p assumptionē aque
 diuine naturate restaurat et gen in suo gñe et spēs in sua

sp̄e renouabit Et delectatū

Aqua p̄dicta multa uia facit in oibz infirmitatibz que ad eoz
fines nō pueniūt

Idco defecto nā est adnichilata quia ubi est indigentia nat
uic nō oportet laborare sic ignis qñ ex toto defic

Et oia que de ista aqua p̄t fieri s̄t margaritō ul' eod' eumqz
aliud electuariū infirmitate p̄p̄ie p̄p̄e appropriatū. Nam
in centuplo plus augeat uirtutes.

¶ Audi mirabilem medicinā cōtra om̄s materias infirmoz sup
om̄ia utilissima. Ab ip̄a magisterio p̄phico diuina uirtute cō
posita et usqz ad mōtē eius sibi seruata secretissime custo
ditā que i' lucez p̄t cuius mōtem editā cōtra homines i' firm
itates huān' corpus celestēz p̄batissimū remediū i' p̄tate
aque diuine ex i' duffia et artificio sapientis aque sol' p̄e
dat ip̄i medicane uirtute ut om̄s infirmitates acalid' fi
gub' vnicō sico defendentes sua fortissima uirtute inducta
nā hē ualeat. Cuius discretio talis.

¶ mirabolanoz mēoz helicoz. zebuloz ana. ʒ. m. ana sipe
dioz. ana. ʒ. m. cubeboz. Granoz paradisi nucis mussca
te. Cinamomy Anacardoz ana. ʒ. p. Aquē sup̄e scripte
distilare ut sup̄a t̄. p. Q' d'libet p̄ se tezanē et cūlelenē et
ponas in base uitreo ul' uitreato mūdissio dissoluāt ad lentēz
ignē pulueribz bñ tritiss sup̄ ponat paulatim comiscand'
semp' cis aqua sup̄a scripta et oia bñ mistis remoue ab ignē
et ex tota massa p̄dictoz fiant. Recasti 366 et p̄ficet tibi
cū adiutorio dei.

Et de tali electuario sumez potes s̄onē i' mēse ul' septim
ana. Ad modū unius nucis uel minus distempzato cū uino
uel minus distempzato in quo lignū aloes sic bulitū in
cissū i' frustis abstineō cibo et potis p̄ quatuor oras ut dētm
ē sup̄.

Et si tempus pestilentie eset aut cōtra potiones uenenosas
quis biberit tūc vñū extractus omny die acipe cū uino
calido ut sup̄. et atrocitas uenens sine dubio nō nocebit
si deus uoluerit.

¶ ualeat hec aqua diuina Contra om̄s infirmitates que nasci
posunt in humano corpore.

Et dico que p influentia diuina ex dispositione corporu
sup celestiu certe nobilitat idcirco uobis tamq et cetera -

Explicit secretus Aquae diuinae -

Incipit liber fratris Helie de compositione
Lapidis philosophalis qui liber intitulatur
Vade mecum .

.108.

Veritas me Et no inuenietis Iohannes. g. C. mu
li sunt qrentes xpm Verbo et no facto sic xpo
cite Et falsy religiosi q hitu religionis uident xpm
sequi tn eoz facta non sunt scdm xpm Unde de talibz
scriptu est populis hic labys me honorat. cor aut eoz
longe est a me .

Cum de infra scriptis aquis dissolutionibz cu igne sine ig
quasi ab oibz aquis phisicis occultis possit fieri mirabilia de
dei opa ut infra patet per al. dicente q ex pmetion
defluit forma ipsorz. Cum quis ab hoc puenit impossibile
est cosequi uoluntatez sue intentionis. Et alibi dicit. Venio
bis qui estis in nno bestiaz no cognoscentes illud bonu qd in
uobis est. s picipatis cu serpentibus q ho phus e deus
in humano corpore constitutus illud dicitur i libro hermetis
et bene Et puerbialis patet no. on dendo sed occultando scdm
i fra scripton q inferiori astronomia uocat de qualitate
M. dicentis frigidus et humidus suz i quinto gradu et quidz
unit gradus frigiditatis et humiditatis mesurat .

Vniq humiditate matia a coi frigiditate remouet et cet tuc
luna p facta ad omne iudiciu

Sz ignary ligant me in piscide cu deberet meligare scientia
quia sum pater omnium metalloz et quia i terra sulfurca
et dissoluta q in extraneis sps no potuit hze meatus coglu
tinat suz et ex inde descenderut oia metalla scdm cui suz

sue nature ubi Inueniunt. Et scias que cum sum uul fa
cio, tñ opatione smzabiles et qui me tunc cōuinceret,
cū sorore mea i aqua dissoluta Gauderet utiq; et uiue
ret semp let qd dicta aqua mōtificat et uiuificat omnia
gnā metalloꝝ et tñsmutat eas i una hora i aliā,
scim ~

Ego e que uocor seruus fugitiuus et serpis gregnans
memet ipm uel me ipm et pona sm vna hora paruis
et seruus rubicū d' ut patet p archiletum pñm dicēte
seruū rubicū d' nigrā duxit uxore et postea i foueam ducti
sunt i inferni et pulerūt filiu flauū. Et scias unusquisq;
p phi occultauerūt me sciam et qd ego sum auus et tu
beus amnes et lac virginis et toctus es a cecus p hoz
et qui uiuere melle milia. Nos nō poset extimare fine
bonitatis mee quia sum tā q' tagulatoriū in lacte uel
fermētū i pasta et muscus in odore bono adile sollū dilige
ntiā ut hēas me mū dū et puzum que ad modū gnātus
sum et extractus fui de uentre matris mee. i. de uentre, teze.
S. Volueris gnāre filiu adoptiuū esz ignis et pondera
sunt mōi In hoc opere.
Et primo dicit de dissolutione mei frā et humida (sta est aqua
ad dissoluēdū. N. rudū et lunaz i aquā clarissimā ad opus
perfectum

Sequitur Aqua:

.109.

R. Vicioli; Romani uel cupit. 1. i. salis petre. lb. 3. Cinabry
uel Vermilionis qd idē est. 2. m. et puluerizēt subti
lit quātū poteris qd dicit p se postea misceant simul et
ponant In vnaaly magno et pōt de utro lapido.
Ita tñ que dictū vnaale remaneat p duas partes uacū et
tam dictū uanaale sit pmo lutatur luto magisterij et bñ
desiccatur et postea supnat ex alambicū et p optime cōuin
gat et desiccet et postea ponat sup furne lūz et sup a
neces circelatos optime collecet sed cū sub uase alam
bici ponat ampulla cū collo, longo fere p unū pedem
et postea fiat ignis in furno lentissimus apuncipio paulatin
augmentand quousq; summas. i. co hopoū alambici in api
et rubesci et tunc loca omnes ampule uigend cū alambico ita
p nō respiret. R. ceptorū sit magnū quia mōiū recipit

fumū. Et tunc fortificet ignis sēp debito modo usq; ad
 finē distillationis sine mutatione ampule et tunc fiat ignis
 fortissimus usq; quo nichil amplius distilet et summa sal
 ambia fiat quasi alba. i. ~~ampulā~~ ~~ampulā~~. Et tunc
 dimite ignē fraxe et amouea signa ita q; solummō rem
 aneat carbones ardentes. Et si nimis eēt de carbonib; am
 oueas aliquā partē, et dimite eos p se cōsumy usq; quo alab
 icus p se infrigidet. Et tunc remoue ampulaz et daude op
 times of eius ne respirare possit et in dicta aqua et in eadē
 ampula pone .2. s. lune optime in lamibus et i minutis
 frustis i ass et dissoluet in aqua sic sol dissoluet in calida.
 Et post quā sic dissoluta fuit dicta luna mite dictam ampu
 llam i allia ampula colans p pannū lineū bñ spissū et mū
 duz. Et postea dicta ampula in qua dicta aqua mutata
 est ponat in furnelo sup cineres ut sup dō est et fiat lē
 tus ignis donec dicta aqua calefiat tūc dū clarificabitū
 p dicta aqua et rediget in calore viridi quā aqua ser
 uab in ampula bene clausa donec opus fuerit

Alia aqua.

110.

Tem fiat alia aqua ad dissoluendū. M. vi.
 R Vitrioli romani lb. i. salis petre lb. i. Cinabry. 2. m. et
 haec oia puluerigent et fac aqua de ipis sic in sup sca
 pta recepta cōtinēt i omnib; et p oia Et postea. R ista
 dicta aqua sic facta et pone in .2. s. az. vi. crudi bñ
 purgati et loci et dedicati ad dissoluendū Et scias quod cito
 dissoluet in aqua et si cito nō dissolueret pone ampullaz
 in quā est cū dicta aqua i fornello sup a cineris ut sup
 us dictū est vt fiat lentus ignis donec dicta aqua que
 est i dicta ampula dissoluet

Coniunctio medicine postea. R istam aqua i qua

mercurius est dissolutus et aqua qua prima in q lamina
luna fuit dissoluta, et ista duas aquas in simul ungem
una ampulla et tunc erit facta coniunctio. N. cu forore
sua postea postea dicta aqua supra cineres in furno albo
faciendo igne mediocre cu candela dicta. Alio libro dicitur
tercia pars aq fuit consumpta postea dimite in frigidarij
ut dictu est supi et tunc pone dictas ampulla in loco i
quo no tangat sol nec aqua et fient i dicta ampulla
lapides albi simj cristallini fusibiles sic ceza ut oia dicta
phoz affirmat dicitur. Et gnati sunt filij no existe
tes similes patribus neq paribus. Et iquit p hie salem
flexibile et oleum in combustibilibz quj munitur deu laud
ate ut supra patet qd mo uero coniunctio est. N. cum
sorore sua

Probatio lapidis

¶ Dicitur que Et lapidum probatio est talis q si de ista
aqua tetigeris esulacionem statim de albabit ut
puza luna.

Et si p dicto lapides ab aqua supie dicta descendentese p se
sine aqua posueris in ampulla uinea longu collu he
nte infimo equj calido aqua dicit ueti quia calidius
forte no curat quia nimiu uetus no ualezet.

Aliquj sponit de recenti at aliq pars collj dicte ampulle app
areat supra fumu et sic remaneat in dicto fimo etc.

Tunc dissoluet dicti lapides in aqua. i aqua si posueris
cuprum uel lotonq calidum de albabit et sicut puza luna
intus et extra ignem ipsum cuprum bene licet no sit p
fecta luna.

Cum no sit metalu de quo possit fieri luna pfecta ad om
ne iudiciu nisi cu. N.

Vnde si dicta aqua sup dictoz lapidum in fimo dissolutoz
p extractione ad elemetanduz i terra i ampulla uinea
luctata p unu mesez cu dimidio et isto termino completo

postea postea In arena liquosa .i. sabulo in quo sit serpens
aqua tñ que sup natet p vnū digitū vel magis p digitū
cū dimidio et postea exhet et suspendat in aere p m̄s
em cū dimidio tunc lapis eet pfectus ab hominib; p̄his ocul
tatus Vñ p̄his inueniamus hos lapides quos ignis nō destrui
t, neq; corrumpat.

Causa uirtus p̄ciosissima ē. Videlicet prima uirtus istius
lapidis q; si p̄hicatus .2. i. istius medicine sup. 70. 2. M.
cudi ad ignē in cucubulo calido tūc. M. cōgelabit i una
ora imperfectissimā lunā ad homine iudiciū.

Secūda uirtus est q; cito dissoluit in aqua i fimo equino de
qua aqua sic soluta pot mat̄ de argentaz et omnia
metalla.

Tercia uirtus ē q; nobilior ē q; si de p̄dicto lapid sit ut
p̄dem ē elementato si i fimo tra zona aquosa et aer
ut supra dicitur dissoluit ita tñ q; dicta aqua sit calida
generabit idē. 70. Lapidē si. 70. partes facietes sup
dicte. uirtutes ad hominā.

Et hoc firmat oia dicta p̄horū dicentium q; M. est
serpens se ipm̄ ingeminat et in p̄gnā in vna hora
pariet et tñq; cagulū i lacte et fermentū in pasta et
muscus in odore bono. 70.

Nota diligēt de uirtute istius etke
i ferius de p̄inte et de signate nomē
eius est lunaria.

.112.

y Ad herba uocat lunaria maior vel borissa.
Prima uirtus ad cōseruandū uisū oculorū.
Radix lunaria cōmesta uisus pulcherrimū et lum̄ p̄fe
ctū reddit Capt̄ h̄metis in arbore q; dē borissa q;
simil̄ maiorāne simul uirtelle folijs folia sūt abratū
da ad modū denariorū celestis coloris lignū eius
rubrū et lac eius citrinus et flos croceus in ap̄ anou
ilauio quotidie vnū foliū recipiēd et sic amittēdo donec
sit folijs denudata sic peccata fuit.

Recipe hanc Etbam Et eius concu exhe in co argento vni fac
 bulire Et fiet lapis nuberus et de hoc lapide pone sup plum
 bui vna pars supra melle Et fiet sol. De radice istius exhe
 succu exhe In quo extingue ferruz et fiet bona luna facias
 anulū de Xuro que fecisti In quo anulo fatias poni gēma i
 qua gēma facias sculpi figurā talem q̄ hēat caput pis
 cis et caudā pavonis et Corpus bouis.

Et cū isto anulo tenēdo i manū dñā bzis hōibz et om̄s obediūt
 tibi.
 Re de folijs sicis pulverizatis et misce cū tantū dōz spice nazdi
 et In septem diebus sit vita tua in lacte Vacino dulciset
 quotidie i istis septem diebus ieiuno stomacho comedē dedi
 ta cōfectione pondus tauri gratubraz Et fiet de sine
 iuuenis quia om̄s pili tui albi cadent Et loco corz nigrū
 nascetur.

Ad siccandū humiditates.

.117.

Re Lacte sandaracē .iij. .iij. Xustologie Rotode Gentian
 az. ana. textiam ʒ. l. sansue sic. ʒ. i. cum vino fiat
 pillule optime ad siccandū.

Ad subtilitatem ingenij facias istaz
 cōfectionē ul unguētū ʒ.

.114.

a Cipe de pinguedine Desi quā hē in spatula de sta et
 ipsam pone int vesicā cū vna yphūzsi et stent siml
 p octo dieb.
 Deinde Recipe Calisti Eufragie Bezne lingue bouis da
 leziāne et aloē Et i simul misce cū p̄ dicta pinguedine
 et pone sup rōnē vsque fiat unguētū et acipe ex eo
 paucissime fabe quantitates et unge fronte et tēpiaz
 vsq̄ ad cōsumationē unguētū et hēbis diuina grā me
 te bona i geūz et intellēz.

Caposa. de Magna virtute.

.115.

Vitiosa l^o que est spuma vitruoli Romani dz est
alba leuis quasi spongioza frangibil radia ad silitu
dine albumis plumbeo et t^osa et fittica cōstingit linguaz
et nō modicam aliquatulu in qua parte viridif l^o cro
cea. fitta tal uraditas et crociositas dz radi. quia non
est penetratua i tuis

Quod est cuposa Contra Quartana cumus cuqz conditionis
sive Contra tēcanā etia p^o silentiā. p^o p^oue cōtra hōn
es. cūtra omē difficultatem mungēdi. Etia epilepticos
humaticos fatuos melancomicos. etia omēs dolores sentens
icos vitz et mulieris p^o p^oue etia p^o siones maticē et du
riatē

116.
117.
118.
119.
120.
121.
122.
123.

Contra fluxū.

Contra tussim Et asma pectoris.

124.

Contra ydropicos. Ing by oibz dixit. f. so. fore pbatū. Prepa
ratio sive p^o mixtio eius hec est.

125.
126.

Rcupose puluerigati partez una diptami albi p^o tēn una
vz puluerigati. Et tormetille p^o tēn una vz p^o tēn in men
sura. Et nō impedire misce simul Et da i totuz dragmas.
una cū qua consistit. 67. 1.

Et nota qd quartanas dat i principio possumy possumy
vz cū incipit fieri.

Et si in quatuor vel in quinqz possumy nō liberabit da med
iam dragmā cupose sin diptamo cū qua calida

Estilenciato dēt bis ultez cū diptamo et sinomit resta.

127.

Si dat fluxū pacienti pparatā nō supdicto et nō sanat.

128.

Des aduze p^o opij tebarici. i. ad quātitate unius gra
ny ordē et nō plus qā p^oiculosuz est et istud cito sanat

Sz adūte necito d^o sumis qā oportet q flux^o sit pūgatu.

Si dat ydropicis oportet p^o daze sirupū istū. Vz.

R Sirupū d^o quinqz radicibus 7. Sirupū d^o up
tatorio 7. 1. Aqua d^o bseantij et sparagi et feniculi tm
2. et misce simul cūmat omny mane usq ad. 6. uel
8. dies Postea dat Cuposa cū diptamo. 7. 1. et dat
pluribz vicibz.

Et nota qmizabl facōrmate Et p^o urinaz purgat idropisim. 129.

Pillule Roubarbarij dat ad purgandū post siemp post
nte dictos postea dat Cuprosa

• puluis ad pestem probatissimus quo de
multos liberauit si ad tempus sumebant.

130

R

pnaz. nacate que sunt minute nō multū albe Et uil
preey bñ macinatay subtilit. Diptamij xlii absqz eius
ria lignea puluerizati. Crometile bñ rase et afia
grob mūdē bñ puluerizate qntū usqz s3 equalibus portion
ibus et isto puluere misce.

Postea. R. cū aqua radicū ligny arbatij sine dicti Cu
minio. Xque scabiose equalibus partitionibus et inbi
ueras puluēs bñ cū hys aquis. Postea pone i carta ut
desicet ad ubrā. Et itez ter sic inuera siccādo ad ū
bray postea serua.

Et cū opus fuerit da pestilentia to mediaz dramā sine
otauaz. Et stet i firmus coctus in lecto nōm sudabit et
p sudore purgabit pestē.

Purgat qnqz p vomitū qnqz p fluxū

Sumit puluis iste cū aqua xlii synthij potissim. Aut cū
cucato Aut melle. Aut brina.

Et nō qz stare d3 attent^o i firmus qz an qz ptezeant d3
.12. hōc xlii infectionē incepta sumāt puluere als in
casum laborat.

Si domit puluere reteret qz obesse nō pot.

Conseruat bonus sex mēsi bus ad minus ut dicit recepta

Tam abidē man n abiceze.

Et suis qz melius cōseruet qn inbuerahti tertia uice si et
lobus sine sicus coha gula eius sic pmito qz melius

seruat qz puluerizatus postea cū opus fuerit pulueriza

Arbor sup̄ dicta xbat sine cumini h3 frondes quasi ad simi
litudinē laury quas nūqz perdit cotiaz s3 nosis sine cu
ffaz l pilosam more scope. Fructus facit dulces ad mo
dū fragaz sine moray semj matay.

Recipit in partib^o dal matie supra mare In maxima qua
ritate. Et i marchi s flum metaurij iterato no vibi

ny: que xpella pomissolo . c. s. si hec aqua Radici de
boris hui no possit loco eius ponat aqua Absinthij. Et h
e cofco qua . f. j. faciebat p. p. pte . c. s. puluerem istam co
faciebat cu curio tripolatis Non uanescat quia expti
simus est puluis iste .

Recepta optima ad face holo de
scorpione . g. la peste .

131

Rolio vecchio tanto epiu vecchio tanto e more ma se e
puz de . x. . . . e buono .
Et setune voy face vna liza Tolly cento scorpionj sono
una libza .

Nota nota ch' se li scorpionj fossero alcuna cosa piu de ceto
serche melior .

Ep' tolly vno pignato i ueduto el quale sia copto p' se fatto
modo ch' no possa refiatate meteli dentro lisscorpionj co
loho . ep' metilo abolite . Et uole boliz tato piano che
apena se ueda bolize .

Et faly boliz tato ch' siano quasi deffati . Ep' tolly epistaly
uno poco in qual che scudela o in qual che altra cosa Ep' y
meteli ancora abollize Equib sono quasi deffati ch' no liue
remaso altro ch' piedi et alty imbrati ch' no se possono deffa
re Ep' tolly fora lisscorpionj et loho et colla ogni cosa per
uno pano de lino Ep' metilo i uno vasso de uetro forte ch'
sia ben se zato Et poi metilo al sole p' alquanti di .

Et qn' vno ala peste In nazi ch' passi . 14 . hore hongelly tutti
le pollij Ep' atorno la pestelentia Et atorno lo core Ep' y
dentro el filo della sina .

Equada liz ch' qn' longi no abia scorticatura niuna ch' don
de el dito holo tocche p' ch' morirebe senza dubio . Ma on
gilo atorno .

Nota ch' serche melio da agosto ch' setrouano lisscorpionj . Ma
degnj tempo serche bono qn' auessy li scorpionj .

R

Poluere de diptamo. poluere de Teonitilla Et poluere de dyposa. ana pte eguale Emefectale sicme molto bene. Epy lemiti In uno vaxo molto ben scizato et no possa ref uitate.

Eqñ uno a la peste In nazi et passi. 14. hore daly meza otaria donza de qsta poluere cola qua calda ouezo cola houna Mac melio colorina. E cusi quella poluere purgara la peste hox sudore hox fluxo de copo hox vomito

Ad. p.

Apiane Catuli an apitione oculoꝝ buliant in aqua usq; ad maxima decoctione dem capite eoz pingue do uelut unguetu et ungit i firmus ad lentu igne accitatu et quanto pinguedo est antiquoz tanto melius.

Poluere Contra Lapide

Ad Confortandu memoria et supra omne medicina et ad omne egitudi nez oculoꝝ et cõta cathaz reuma et cofortat cor Et adonez fuorditate capitis et aliterius mbrz et q. omneze qitudine. oculoꝝ. q. cathaz et q. om ne fluxu reumatiz et cofortat Cor

R

et berine. lb. i. Suma ceteris recentis. lb. s. mellis. 3. s. Turis massculi. 3. n. uenialis terre. 3. i. s. sal quatu sufficit ad cocieda distilet p labicu psta In fra. xv. dies unge semel timpra et occiput et senties expmcti remedui

R Radicu rute Radicu lingue bouine Valeriane cum ra dicibz an. 3. m. lingue ruis. 3. n. Siccant p dicit Ra dicaf et eze in vnbz et fiat pullus subtilis. Itē Be medulle amaraedi Castorely duoz annoꝝ. an. 3. s. ul 3. i. Itē Be suci berbene Esfragie. an. 3. m. Collat succus iste ppa

nuz fiat cu predictis pulueribz et medullis Cu asungria
uersi Vnguentuz quod vtaur semel in anno aut bis ad plus
primo purgato capite et parte posteriori bñ rafa

. Ad . 2 .

Rz butiram pastoris pentaphilon buliant i simul i aqua
bñ usqz ad maxima decoctione et ponat equalit et su
mat mane aqua illa mēsurā unius cippi et eius piā
amara fuit sumat euz Cucato :—

. 135 .

Ad alluendaz carnem

Onat pimpinella i aceto fiet simul pdecem dies
alluat caro de inde Et est macla :—

. 136 .

Recepta pillularz vsualium .

Rz pillule asagacet . Pillule allefacim Xgacici electi Sa
lis gone . J . i . fiant pillule cu syrupo de tharidol .

. 137 .

Neum .

Neum curat plagas aserpente vel Ascorpione factas intifi
at domes nocuos Contusuz . Et ligatu cu melle sanat
mofus carinos .
Cotiu cu faba et comestru ualet ad comestru dolorem capi
tis et tussis clarificat uoces Et comestru se uino potitio
aque no nocet neqz mutatio auez .

. 138 .

Porcus .

Porcus coest a mltibz ualet eis a cocipiendu Et da cu uino
lelis aserpentibz -
Et succus mistus cu lacte mulieris lactantis masctm ualet pro
tussis -
Itē Curat vicia pulmonis -
Et succus mistus cu felle Capre psitus tepidus in auricula

. 139 .

remouet dolor iuricule -
Et caput porri Comestus crudus Remouet ebrietatem
et soluit ventres -

De Cere.

. 140 .

Epe valet pleumaticis curat stomachu -
Sucus eius mistus cu lacte mlixi expellit dolo
rem iuricu -
Et bibitus cu aqua prodest illi qui perdidit loquellā p
firmitate -
Et ymaces absortus expellit humores nocuos capitis -
Mistus cu adipe galine et mane ungas dentes no sen
tit dolor dentiu -
Itē fūca de loca Capitis que sunt s pillis cu cere
pista ualet dolo capitis et coepta expellit fectorem
ocul -

De Synapuf.

. 141 .

Inapuf tenuat huores viscosos -
Comestus ualet Calculo purgat mestrina cofe
tat stomachu -
Remouet singultum -
Tritus mistus cu aceto ualet mōstricis serpentiu si pon
at sup le suezam -

De Cucurbita.

. 142 .

Cucurbita sumpta cu uino purgat plagas pesti
lenticales -
Et maculas nigras si misceant cu felle bouis et iung
atur -

De Latuba.

. 143 .

Latuga prouocat somn -
Solut copus -
Semen eius cu uino bibitu frangit copus -

De Ruta.

144

Vina bibita ^{et} stringit ventres.
 Purgat tussim et mestrua comesta ualet ad hoscruitates
 usuf -
 Sucus eius pnares absorpt⁹ stringit sanguine nasy -
 Et succus ualet cōtra uenenū Et luxuriaz -

De Ppyo.

145.

a Ppius ualet uelenatis.
 Et tangit vetricem et vomitū -
 Sucus eius mustus cū puluere faccy expelit Collorem m
 alluz -

De fumus nepete.

146.

f Vinus nepete expelit serpente acemo. et bibita cū
 vino stringit ventres -

De feruiculis.

147.

f Eruiculis cū uino ualet cōtra omne uenenū.
 Sucus radicū ei cū melle si oculi indurat redit
 eos claros et plus ualet succus seminis eius.
 Et ualet cōtra dolorē uicū si inponat auribus. Ocidit uer
 messicū qua bibat.
 Et mitigat sonolentiā.

De metis.

148.

m Enta Confortat stomachum
 Bibita retinet vomitū.
 Pista cū felle Curat morsus caninos.

De Pallua.

149

o Pallua Curat morsus toxicos.
 Et stringit sanguine uulnū
 Sucus eius cū uino bibit⁹ stringit ventrem et tussim et dolo
 rem illum -

De Satiregia.

150.

1. Satiregia bolua cu lisma comoz vitis ualet cōtra
catarruz - est tñ i casta.

De Radix pastinache.

151.

1. Radix pastinace ualet pro epate.
2. uicuius eius bibitus ualet tumbat lumbosif.
3. bibat uini pastinace. Curat morsus scorpionū.
Et isto mō curat i flationes appazentū gaudiaz
et est incasta.

De Centifolui.

152.

1. Centifoluz sepe solet retinere vomitū Et ue
truz solutū.

De semē ortice.

153.

1. Emē ortice ortice sepe ualet colericis
Et antique tuz si sepe sumat.

De Virtus Lapidum.

154.

1. O Achate setoua Induise parte. Prima nello
fume chiamato Xam in cailia et e de colore negro
et ha coraghi bianche et ducese fige.
2. Un altro setoua nelisola de ceti simile alozalo auone de
a uene de rosso. ed essera Et tosego.
3. Un altro setoua in idia. Alguna uolta cu fronde de arbro
Alguna uolta cu fronde de fere saluatiche. Et quale colle
la sete Et mate el uxo.

Del lactorio.

155.

1. Lactorio Graec nel uentre del galo. Cuffato de ty
any nase. Al fine de quatro any expecto. E grae como faua.

56

Loquale se asomelia *N. cristalo* oio adaq chiara loquale
fa lomo forte
leua la sete tenendolo i boca

Del diaffro.

156.

Lo diaffro setroua In molte parte del mondo. Et
e ben de .17. maniere ma el migliore / e piu virtu
oso / e de color verde Et tralucente elquale .
Portato castamente Cura la febre .
Et male dela idropesia .
Ad iuta la femina nelo parto .

Del safiro.

157.

Lo safiro a Colore molto respiadente simile
al cielo Elquale / e xpellato da molti *Sirtite* *Spoo*
capreso la terra del mare de libia setroua in le sette .
Ma el fino safiro setroua i india elquale no traluca .
Notica el Corpo dellomo et co serua lomebrj integri .
Refugera al caldo iteuore d'lomo .
Restringe el sudore .
Sana le ulcere cio tutto co la late et messo suso .
Sana al dolor della fronte .
Et la secura dilly ochi .
Et li vizij della lingua .

Del Celidonio.

158.

Lo Celidonio setroua nel ventre del rotomino loquale
e piccollo Et e de duj colorj . Negro Et rosso
lo Rosso portato sotto la lafena manca Cura la passione lu

naturalte, Enfermitad de Juene.
Cura ly folij.
L' onegro l' amato In aqua sana li ochi Infermy.
P' esso in panio lino m'rogato soto l' opary cura la febre
et l' mal' d' moy.

. Delo Gagate.

159

O Gagate se troua In l' h'ia o, e lucido hoene
L' auato In laqua Refezma l' identi smosi -
Dess' aza l' secpiti -
L' ay laqua e affato tre gionj sella beue la femena ch' no
po p' t' uire p' t' uza i' contene. -
E sella femena dongela beue q' sta aqua sella fara uege
ne, fara l' eora. E d' no fara uergerie fara t' ista Con la
faga como de piageze et d' unare -

. Dela Calamita.

160.

La Calamita esse troua In l' h'ia o, e lucido hoene
In quada et e d' color ruginoso Troua se In
za, mita li d' agogiti. Tira d' se el ferro.
Questa pietra t' uza ch' uita colomelle sana l' ydropico,
Ma q' lla ch' a somella l' lauatura della carne fagna
lo fluxo del sangue.

. Dela Corniola.

161.

La Corniola mitiga l' ea del lomo post' adla d' uolo
ho, al d' ito.
Ma quella ch' a somella l' lauatura della carne fagna
el fluxo del sangue.

. Del Carbone

162.

O Carbone se troua In l' h'ia mita c' t' eada de
d' a goditi -

De Echites.

167.

O Echites Ali porij spessi Como e el pmo dranco
et e de color mamorino bianco Questa pietra e pre
gna et a dentro dase una altra pietra la quale la gha
mete Inlo nido suo p de fendere li fioli.
Questa pietra aiuta la femina pognà ch no gua stela
cuatura.
Et no soffegna pena nel parto.
Et chi vuole soffito Algomo ch uolese auenere pena
gna pta foto la tauola et facalo sedere seco Alla tauola
sele colpenole no pora magnare niente eleuata mag
neza Audamente.
Trouase No lido del mare oceano Inlo nido delaquilla et i
pida.

Del Cerauno.

168.

O Cerauno e troua Alguna volta In quello locho
dndo p cuote la facta Alguna volta se troua p
Portato casta mete de fende lomo dala facta del
trono.
Et Anco le case et lenaue dnde la foxe.
Fa dremire dize mete.
He fa dremire dize.
Trouase de de maniere luno e di color Cristalino ch
cerulea cu tuto et uene Et uene de Beconania.
Lalter e de color de foco et uene de spagna la quale no
semuta netone foco.

Del litropia.

169.

A litropia e a familia Alo fimaldo de color p
fundata d groce simile de groce de sangue.
Restringe El fluxo del sangue de straza el uenteno.

Ematites.

166.

O Ematites e confectione de Asta usolo la cote d m
oed de Colerio.
Vale ali ochi caliginosi Incorporata cu succo de macaice.

Etiam dicitur de temperata Cum liqua Ebeuta pro ef
 pexo refrenge lo fluxo del ventre -
 Resoluta in aqua esana limosi del Aspro sozo Et h
 Et alij serpenti vntone lo loco moficato -
 Mesticata culomele sana ledlog dilly ochi -
 Beuta Rōpe la pta della vesica. Et e de Color rubino
 Etrouase in Africa In arabia Et in ethiopia -

Cigolito -
 l O Cigolito esmele del nociolo de oliua Et e deui
 le Aspro de temperato cū laqua Ebeuta cura lap
 ietra de le renj. 167.
 E de la vesica. 168.
 E cura la renella. 169.
 170.

Finis sicut virtutū lapidū.

Ad sanandū infirmitates de cepatura. 171.

Et tu vultes curare El mal dela cepatura.
 In prima Aspre El molificatio es de volorē lb. i. de malba
 usco. Et lb. i. de luganico Et Alce due galico
 et faclo pistare in bno mortaro de bno ch sia ben pisto
 Et per. toh lb. i. m. s. de melle crud in bna caza de ramo
 emtilo al fuoco lento epicolo Et faclo bolir tanto ch tu
 dichj. 6. pat. m. 7. 6. due marie sempre sciumado el
 dito melle Ep tolla dal foco et metiuj dentro el malb
 a usco cō v luganico pesto ediffallo dentro bene dauata
 go et lasalo bolire altratanto como da prima Et pyto
 lo dal foco Et metiuj dentro. 2. s. de orbage pte. 2.
 7. de sangue de drago. 2. 7. bono. az. noce de cipexo
 2. 7. sacacola. 2. 7. incenso. 2. 7. Galbana Et ogni
 cosa psta psta sutit mte Et incorpra ogni cosa list
 eme semp mestand al fuoco tanto ch lue gna x mo
 de cognato Ed esto meteuene suso suso uno di
 si el altro de no Et e cosa prouata -

Et idē dno latoario et vofsi tenē. quō modo scito 172.
 R qui de soto
 radice de brusche ch sene fino granate ch sono vade et

netale bene Et falle bolire i laqua E qm. elle a boluto qe
ande pza tolle et crui fora l'inczolla e getale coledite
radice tornale nelaqua di prima et fale bolire tanto ch se
co l'umy tua qlla qua

Epissa tritalo co uno cottelo ben coneti del mele X fuoco
tanto ch ti pare ch basti et fale bolire tanto ch sia scum
ate et poi tolla dal fuoco et i copozalla bn Co questa rad
ice Et metiue dentro vno poco de petic dolce segodo ch
seza p ch e milioze datore Et tona lo X fuoco et fal
bolire p te patre nosty et due matie Et ogni matina
et ogni seza i nazi pazio tone vna cuchiaza

La poluice ch se pia p bona.

.173.

R Ecba bonifata Et tone mezo cuchiazo p volta In
nazi pazio

Liquores mirabidi ad sana du paralyticus
Et vento fitez stomaci et spasmu et dolo
rez coporis Et ad loze tenu et ad omne
doloze qui puenerit p p frigus Et ad auuu
tumore Et ad netos attractos et omne uulu

Et ad amoz

Et ad fistulas

Et ad contusiones

Et ad pestilencia

Et ad omne Xposterna duru mirabilis etia soluit

et cito contra omne Xposterna generatu ma .174.

terra frigida vel flepatica

Termetina bella Echiza holo lozino an. 3. ij. Et
mesce qste de osse Insieme poy. Re Gallano Goma
elemj. an. 3. vij. Goma edre macho bianco echiza le
gno Xloc an. 3. ij. mastice 3. s. mira Xloc patico land
dano Castoreo. an. 3. ij. Tute qste osse psta emeseda

co la terza d'una Et olio lorino Et siano cusi mescolate per
poy

Re Galbana anga. Garofali Cinamonio nucce moscate
Cedraia Cubebe. an. 2. S. dypsamis albi consolida m
morij. an. 3. m. tutte qste cosse polueragale Emetile
In quatro honze Aqua vita emefaly insieme Et la
fale frate cossi per di Et quinto di messeda tutte qste
cosse insieme Et metile i uno lanbico de vetro ben
tuzato Edifila a fuoco piccolo et cotinuato.

Prima ne d'ora uno liquor amuo de aqua. Et sta
se cherna aqua de balsamo.

Doz d'ora uno liquor amuo de olio
Et an uedezaj qsto olio colla via lampola de laqua Et
psto pomogene una altra uoda Et aquo lo sego de
liquore negro.

Mora tolli via lampola del mater balsamy Et poni
ge una altra uoda Et uoli lo terzo liquor. Et sta
ra bono spatio da una goza a l'altra. Et qsto e
pui pioxo de l'altij duj.

Conserua qsti liquorj in ampolle de vetro ben tuzate con
la cera la qual cera p la forteza de lo liquor d'uestera
tenere como pasta.

Tutti qsti liquorj uno una medesima uirtu.

Malo sego de emilior cal primo.

Et terzo e milior cal sego de elo primo.

La uirtu de qsti liquorj.

Casus.

Vidi in uno paralitico sopra la fronte de lo quale fo posto
una Goza e una altra goza sopra l'ombelico Et in con
tenete selesse su sano.

Casus.

Vno altro paralitico uenua p duto lo sentimento de lo brago
destro e de lo de sinistro solo ueniz le zotture de la spala del go
medo de le zotture de le manie, elanca de lo ginocchio et collo
et el colo de la pie tre gozole p pie logo. Et i pochi di se le
uo, de lito. Et ueneme in cota sano dicedo qsto holo nome
medezinale ma miraculoso.

Casus.

Vidi uno nostro monaco Et qual portaua co halty monaco
uno grade trave infantia uisina a padua si ffense la ma
no, far lotraue Et una coloma p tal modo di quatro diti

diuetoio negij Como carbonj et cade Intera de spaffmo
et como mōto fo portato al letto Vnifilly lamario con
na de Galina Con lo holo aqatez balffamo Et subito
tozno Infi aqaculiacose ch coffa cōffa. Lafca lun fōna
Ntra Viola Et lamatina se trouo fano Et q̄llo medef
mo di tōno Maoraze Cum l'Alty.

Cafaf.

u N Gentil homo de padua q̄ vna In fionita lizum
afe fcha lamario fch p̄ nesun modo la pofca moueze Don
felz le cōtate delemario Et In volfelz In vno paro de fca
rlato Et in quindezi di fuguaculo
Et fono bonj quefti liquorj In paralitizi et In auctofitate
de fionego Et alo paffmo. Et ali doloj del cōpo. Et
No male del fianco. Et ad lue p̄ fredura. Et alla for
dita Et remore dezechie. Semetery de goze nella
oreglia lamatina et la fira. Ni nezuy atrati. Et ad g
ni p̄iaza No Cancro et alla fifola. Et Ale dmacadure
Et Ala p̄ffilentia. Et abony poffema Inu miraculofo
mēte lo refolue. Et breuemēte Contra ogni poffe
ma gowrada de materia frigida houero flemma:—

Ad confortandus memoria talit q̄ adiffat
queqd uolūf et ualet cōtra omnez egritu
dine oculoj et catarrū et cōtra oēm flu
rū reumatif at cōfortat Cor -

.175.

Re

rezbentina lbz. j. Guma edrea recētif. lbz. j. mellif. j.
S. turif mafculi tati. j. q. denicif tate. j. j. S. miffafo
mna fimal cō vno baculo poffea deffilene p̄ elanbicū poff
modū infra. xv. dief Vnge tinpoza et vebbis mirabile -

Ad fariādū infirmitates oculoj
ficut Cataractam.

.176.

Re

Saluy Rute femaulj petiofelluy xpij zofc mazing. j. fl
ozz fupofefpente. Maorane Celdonic Comedrey
centū gallimaozif et dicit la fchurca Capilloz uanca
if fampre archimifey abf mchj yue ipcon. i. p̄forata
Meliloti Abrotany Marzubij Millefolij Pimpelle

Eufragie esaturegie barbere lictomice folioz rubizo
saz rubicaz scabrose mox sus galline paratatie. Ca
momille Xgrimonie Xmeti omnē aū. manipulū bn
uz

Misce omnes ezbas simul et pone eas in vno vase vite
ato tereo si pot regis.

De inde imple uas de optimo uino Xbo meliori qd recipit

De inde copie vas ut vinū nō uapozat et sic pmitte ft
are p tres dies nales.

De inde ex hac herbas de uino et estende eas sup unuz
panū ut ē tobilia uel mantille et sic dumte face p
parū spatū solū mod ut gutte vini cadant de herbis. i.
p spatū vniuz miserere.

De id ezbas predictas de stilla ilambico de vitro Et hanc
uā sit bene purgata et de plunbo sinā pot repara
de vitro Et lambicū sit bn purgati q nō sentiat de
Xua materia.

Et nota q non debet distilare in cineribz quia Xqua
fiet foroz et noceret oculis Et i. sit leue Et
dazo Et caue q aqua non uapozet sed uase de lambico
cū uas recitaculo uolue cōpuz ut nō possit uapozare

Postea scia Xqua in uase vitreo uel utreato bene clauso
cū cera Et cū opus fuit pone vna gutta uel duas in octis
cū spongia ligata in extremitate ponne cōpuz de spo
ngiaz i pulce Et hoc semel uel bis in die pced sup desum
coi est catracta pone quatuor vicibus j diem et noctes
uel pluribz.

Ad purgationē flemme.

177

Turbis albi Cymoli cineriaz coloris mudi aū hoc usq ad p
fectionē albedinē et 3. p. 7. 6. p. hermodactiloz Xboz non p
ozactorū mūdatorū usq ad pfectionē albedinē Et puluerizato
rū. 7. p. Curoz albi. 3. p. fiat puluis de tō orbis et misce
recipiat p quinque dies omni mane 3. p. ad bell. 10. non
coti post mafficationē maffiaz p mediā horaz Et sexta die
de mane ante diez recipiat dictā puluerē et expectet post

sex horas ad comedendum.
R. pulvis yere ex octo reb. ʒ. ij. Agarici femine ʒ. ij.
et frangibilis et puluerizati ʒ. i. salis gemme ʒ. i. fiant
pillule cum melle. ʒ. i. cocto recipiat q̄q̄s p̄ vice semel
in eodem modo.

Ad purgatione pectoris et flemme.

178.

R.

frappi de duobus radicibus ʒ. i. melisrosati Collaty ʒ. i. ʒ.
que feniculi ʒ. i. absinthii ʒ. i. bugulosse. an. ʒ. i. Ma
sic Et fiat p̄ duabus vitibz et aromatizetis cu zinzam
mo de quo frappo sume sex digitis hoc est singula vice
p̄ oram una in Aurora et sit calidus sup quo dormiet
p̄ ora et ultra Assumptis vero de h̄ frappo p̄ oram sex
alia die sequenti p̄ horas an die sumat ʒ. i. pillularz de
yera Cum ʒ. i. d'auco et fiat numero septie sup quozz
assumptiones dormiet p̄ hora post q̄ hora remaneat
quiescat in lecto et no dormiat p̄ alias horas.
De Inde surgat et passim cedat quozz medicina
operata fuit et cu lapsa fuerint quinqz hore sumat aq̄
hordey cu Cuccaro ʒ. v. de inde ad oram differat p̄ adu.

pillulif.

Contra catarrum.

179.

R.

mure. ʒ. m. holiary. ʒ. ij. storacis opij susgami Croci
spice. an. ʒ. i. fiant pillule parue ex quibz de luciat
trief cu utraqz dormitu aut fiant forme maioris lupinis
ex quibz tenent una i hore sub lingua etc.

R.

da d'argati liquidi de scriptioe nicoly ʒ. i. boli armenij
fusi p̄ nocte in frappo suulbificu frappo de papauero resor
ment formule ad modu fabaz ex quibz una p̄ vice tenent
in hore p̄ media hora an p̄ dicatione q̄m maxime sicce
e atarus.

ʒ. i.

Lectuario scdm descriptione b. mota
ghiani et pulvere de siena de simon.

180

R

z. m. olei rosati. Et q. p. cere noue Et misceant da oleu
est feruens in igne Et cera est lique facta et fient ita
simul quousq sic quasi tūpat et lomat caro dōbusta in
igne vel in aqua feruente

R

pulueres yere. z. m. massicis mirabolanoz Indoz citam
iz hebuloz Eubuloz bellericoz. an. z. m. Aloes ad god
ul omni et refinet cū syrupo de ficibus loc de caulibz.

R

succis caulium melus. an. z. m. clarificat et coque ad eo festio
nez succi postea de pondioz dia draganti cū dū. an.
z. n. sumeris requilatis succi eius. an. z. m. mure. z. m.

Contra Pestem

181

Unat pondere uox ducati In eiqz portione. Pulu
eris diptamiz et terrētibile cū m succo herbe que dī fl
oretia vel oīs floriz. an. hora. x. m. qn. pestis uenit

Pillule p̄ seruatiue ad corpus
sanctatuz t̄p̄ pestis ualēt q̄ t̄p̄
et si etati sunt secure et sunt
sine custodia d̄cipi cū semp de
bent p̄ mediā hora d̄m cendz et
accipiāt quinqz aut septē aut
nouē uel pluzē sūl p̄uicioz scdm
uirtutē accipientis sūmēdo int̄pellatū
x. diezū spatio

182

R

diptamiz dūctossia Remētalle scabiosse. an. dāgramā m
edūz Croci Cinamomy an. z. m. Corticū citi Cedariū
an. z. p. 7. s. bolli. az. z. m. Aloes succētrini. z. p. 7. z. m.
Et nota q̄ effatū tempore ualt cē in fusuz in qua rosata
In p̄me uero in qua mellise ul bugulose.

Optima receta qn̄ ap̄p̄et p̄stis fabris
pestilential uel signū. p̄batissima.

183

R

tere sigilate ʒ. ʒ. boli. acmory. ʒ. ʒ. Cedraie. ʒ. m. pmp
 melle ʒ. m. mize ʒ. ʒ. Croci ʒ. ʒ. Camphore margarita
 ra ʒ. m. seminis citi ʒ. ʒ. ʒ. mizaldi puluerigati ʒ. m.
 Remille ʒ. ʒ.
 Et fiant de predictis pilule vel balote una q̄q̄ medie ungue
 cu syrupo acetositate citi in quo mista sit quantitas par
 ua truce optime ad libituz

Lo Electorio d' dicti Rocissi delle esse
 faldeto e In balote ouero trocisci ouero de m
 eza onza luno Como edito de sopra p̄ ch se
 cofezua melio Et p̄ q̄to mudo se cofezua
 In anij opui -

184.

¶ **L** tempo da usarlo sic da ogni tempo del bisogno Cioe qn lomo si
 sente feuto dal male pestilenciale -
 Et do rebese pilare d' stomaco diguno p̄ ch fa migliore opatio
 ne -
 Ma p̄ bisogno se pug pilare da hogno hora ch alty se sentisse
 el male se ben fuce da puo el rito -
 Epo seda p̄ cosilio ch seda pouo el cibo d' ley se senta la pesti
 lentia del puo fuzia vomito Et fazase la euacuacion
 del uentre co sole seij oio cefreij -
 Et fazase Cura del sangue da quello lato ch se sente el m
 odo ho de brago Et de due chia de ped se gonda el luogo del
 morbo -
 Et do lsi pilare plo Infezono uno forziso d' piu fronzuto cu
 aqua de bugolosa ouero de melissa d' tempo del inuerno -
 Et de estate cu aqua de eschrolle ouero Rossida houzo
 de Indiuia -
 La quantita ituto delle esse mezo bichero et dnoza e luno
 ad ogni febre -

debet fieri uomitu
 etia in p̄m̄ pie de
 bet fieri euacuacio
 uentris
 de flebotomia
 frigidia

R

libra . ʒ. de lardo purissimo et lbz . ʒ. de Alembico bena
 sciato Conctilo d' bolre in uno lauogo ḡia de i. ʒ. fechi d' di
 no d' uatoparissimo el astillo bolre tanto ch el uino sia a
 lato d' esso caldamente poy auante el dita d' legaligo el
 dito lardo del dito uino epistadilo molto bore Eutornatilo
 nel dito uino d' fuoco no rigozenone nimumenone / E
 qn le calato molto lunc la m̄tude tolete ʒ. d. de mastice

185.

lenc tito abutito dento Clafate bolue Cusi ogni cofsa fatto
ch'li vino sia ben calato poi canate la dita meffura del lunc
go emettilo In vno fchetto de canuazo emettilo & fregate
in vno tozchieto Et quello ch'core go fatello metete i vno va
fo viticato Et tengete lodito fchetto molto bn si ch'ogni
coffa nella fuora fattil gho mettitelo a refredare in se
za fredo seza modo vno de le queb auatelo fuora de gho
uifo ebutata via el vno ch' in lo fondo Emitti el dito vng
ueto i una pignata ho altra cofsa viticata poi fate au
ere q. j. de m. f. x. e ben fo l'issimo quato vengue. Ebu
tatio In lo dito vng ueto eme fedatillo molto bn. Et sic fit

Ad Ruttiaz.

186.

R.

bursa minoris intata quafitade ch' sia vno Grande furo
alla fala secura p se medesima ch' non senta ne vito ne sole
e como e ben seca fregala ben co mano. Et poi fedala
glla somete co vno fedazo lizo Et pistala i vno moz
talle dissipitale molto ben Et fine d'ose drume ognod
na pfa poi se uolle adpare la dita somete in gha forma
ch'lo infarmo Abia ben retornato fixo l'interiore che
a fatato lo braziero ch'ge feor ben sigilata l'rotura e fia
in letto diacere supino Alto cur lenatige at basso co
lo capo In mod ch' non semoua niente Et qn volesse fare
sua necessitate voltasse defframete i cato Et fia d'ose de
femo.

Ogno matina Aluozza tolia vno houo euna. z. di gha polue
ra. Ebatilo bene Insieme. Et abia vna folia de canlo et
metala nela cenere ben calda Et meti fixo el dito houo
epoi coprala cu una Altra folia Emeti de sopra la cenere
calda e come tepaze cota come vna frotella metala bn et
dalla magaze Xlo honfermo calda senza lenere. Effo
fa p d'ose de Continuy.

La sua Dietta.

187.

o Taga i una Camera ch' no l'opssa trauento En

angi p[er] l[ic]ti Giouani ma fredi n[on] Altra Carne ne brodo Eui
no puo epicolo fa ch[on] in la Camera n[on] sia Aqua. Em[er]gi ch[on]
de fiute el di poco p[er] p[er]to In Capo de xij. di se n[on] afato defford
ne Equacito Equacda del Augnize de m[er]az sup[er]chio et
p[er]ti el bragico p[er] vno Ano da poi ch[on] staza ben asettato e
guardasse da coruze Et da sinistro Et da g[li]o dno in la foga
q[ui]o uolle a la fia d[on]o pagnato q[ui] xij. di che sta in lecto -

Questo sic bona Ala rotura d[on]o uelozelo
in quatordecim di -

.188.

R

ualaziana lunaria magore buca pastoris et bichieri de
uim buco Et t[er] de Aqua cota tanto del uno qu[an]to del altro,
efane piluze sic auhize d[on]o fezmo hogno matina
della d[on]o cutione delle p[er]dite cosse.

Cizoto.

.189.

R

turif masticis e sazarolle lapidis amabilis mumie Dra
gaty azzre Gumy arabici terre sigillate an. 3. p. 60
ny armeny. Galoz. litargiz balustiaz mucu cypressi
corticu Granatoru Aristologie longe et rofode Corticu
olubany rosaz vtiusq[ue] colide lentis orobi an. 3. p. 7. p[er]
is g[ra]ce p[er]cis nauale an. 3. vj. Raffine p[er]my teruentin
an. iij. v[er]sa quercinij 3. m. Colle cartaz 3. 7. Cere 3.
mij. pilloz leporis adustoz 3. 1. fiat Cezotuz -

. Electuarium p[er] Crepatis.

.190.

R

Consolide minoris 3. p. pilloz leporis adustoz 3. 5.
offiu datloz 3. 7. mucu cypressi 3. 1. Coreandz aniss
anomonij an. 3. 5. garofoloz Nucis mussate Galan
gic an. 3. 1. melis. lb. 1. Cucuz 3. vj. fiat etoz -

Quo d[on]o se portasse Cezoto se uol. faz
q[ui]ta l[ic]uonda t[er]e o[ra] quattro volte to
lto via el cezoto -

.191.

R

Rosse de melie balustie moztie Bollide In vino bianco Ellava
re, et luogo hondo effato et Crioto: -

L'Xunta ch' de tenere: -

192.

On debia mazzare de viuanda Nuova de pasta.
Ne Carne de buo.
ne de porco.
ne liegumy de nuona Raxone.
ne de grume nuono.
ne formaio.
ne castagne.
Se volle mazzare fruti a dange come Cotte co anesi ho co
zucaro.
Mange di piedi de uitelo.
opiedi di porcho senza d'feco Con la grefo.
fite la solidu magore et la radice et pasta in colocoite
llo e fatene co le oue vna fritela Enfilla ogni matina
p' vno mese et e pfecta cossa.
Suolse fare pilando qsto et posto la maiu parte a cecce
esta e mia itentio ed e tuti dictory eccelenti E notifuate
non creder a coloro ch' dicono ch' possono segura mente un
dare e saltare e corere E simelivote cose ch' prestu fare
como dixi e galimo puezbiuoz lo sauez poco et tu ma
L' fite. Et d' legumy ch' la usado lo re posto p' spatio de
tempo sono guercidi: -

Unguento molificatiuo alla rotura

193.

R

Radice de maluruisco Crude talate ^{ouoy dit ceptatura.} ~~una~~ longe quanto
e vno dito et talate p' lo lungo i cocce epistale molto bn
e p'esse vna lbz e una emeza de semete de luro ch'
sia secha spoluergata Et sangue de drago .z. .j. et
z. .p. de mye de apresso spoluergate Et mele lb. .ij.
ch' sia spumato et In copra ogni cossa insieme et cozi
la al fogo lento tanto ch' se spichi dal caldaro et continua

mete lo maffec la cō una spatola Et poy ne pillia quāto te
pare Enesedella cōladita E poi lameti sopra delato
tura cō stupa Alto vno dito Et poi elb ragnoso d'feto
to et meti qto vnguento vno di si euno nō coe d'gor.
guzne de fuesco sopra qlo vecchio ch' sia cōtra la rotu
ra Et qm. fux e multiplicato getalo via euenualo

Electuario.

194.

Itē pillia dele radice delle scope ch' ponge vna quantade e la
uale molto bene emetile Abolire tanto ch' se scorzano et
poy pillia qle scoze, emenuale, epistale molto bñ epi
lia vna quantade de mele et spatie d'be qlo ch' te pare
e in cōpora le in sieme Emetile Aboliz d' fuoco tanto ch' di
uentiono Como nel refato.

Poy ne pillia ogni matira vna pillia quāto ch' te pare p
An ch' soy Guarito

Pvno Cezoto.

195.

R

Saccacolle pizis naualis hē gatie mafficis burza pastoris
Cantauris maioris Cōsolida maioris et minoris sanguin
is draconis pelli leporeis quatu us et fuit Cezoto E qto
semete qm e Guarito -

pmayr scōinte.

Pla Rotica.

196.

R

3. m. de Malbauffeo pfo 2. m. de romele de luro pfo
melle tte. p. ben schuonato poy In cōpozato bolens
apco d'pco. ch' sia fito Como cezoto metecblo fuxo
ut supā :

Cibaria lenis digestionis et bonis
nutrimētis Conueniūt sicut sūt

197.

Doua sorbida
Exines pulline
viteline Juenes sicut edine et c.

Vinum debet esse.
Iesta sunt maxime frigida

Et cetera.

Et de Crude

Carnes salate

Pisces salsi

Legumina

Et Cranes Antigue

Et horta que sunt cocta in feforio

Debetis uti in scripturis Et ibi in fexculo pfectim inde

re. isto. bozzagine

Mozona

Et capillo

Et alia

pulegio

fenculo

peto sillo

Et in. etia de uso fere Et milio

In casu uero bonu est singulo mane sumere nuclea

quinqz uel sex p sece Et in medietate unu modicuz

ium maluatia

Que passule et nuclea p nec singulis ois conueniunt

Et puluis cucurj rubej cu Aqua semini comunius

erit uobis medicina familiaris et sine molestia qn illa

passio cocta renes sup ueniet et p qualibet uice de ce

cucurj rubej ʒ. i. cu ʒ. m. ʒ. dicte que Et cu modi

co. acoi Vid licet quantuz hatur pro uno quatio et

si hoc no in totu sedet dore q infra inmediate dica

potent opabit V3 ossa p sece pulueritate quatuor p

uice Cum uno ciato que apis et que fenculy.

Item po facienda purgatione ante
infortu in maris fuit h in uictz.

192.

R

Radiaz xpi Radia fenicli Radia petosolini. an. M.
p. et alie pulegiy Mozona bozzaginis an. d. p. et
fiat de cocto in Aqua fluminis ad consumptionez tertie
partis demu capiat singulo mane p dies octo unu atiu
de hac decutione cum ʒ. 6 s. ace simplicis et ʒ. 6.
malis. ʒo. p. qualibet uice Et Assungto digestus sum
etc. potestis ʒ. 6. pillulaz Communis de p mira et hoc

et Croco. Et erit satis conueniens solutuum in casu uero et
no fiet multa agitatio neque p turbatio nature.

In mane fiat talis unctio Contra stomacu. 199.

mente M. j. balustray D. 6. gariofoloz panis ass
ati an. 3. n. holoz mastice quatū sufficit et fiat unctio
Itē uisida est ma Citomoz et puluere codicis seu pe
llicule interioris stomaci pulloz.

Faz letiza negra como
fux de Ingiostro. 200.

Re late de fia verde Essene co esse suco la Carta qillo dte
uoy Et poy la mostia al fuoco et seza Como dito e.

P face nasere vna Cuca de subito. 201.

Re lo seme de vna Cuca Emetilo i uno pane Crudo et poy
lo meti deuocere alla boca del forno et si tosto Como tu
vederay Comezare vna seze la cuca sile netiza fuore

P face Remetere h pylz doue ma cano. 202.

Re seuo de aualo Et ussa spexo de ongere doue ma cano et
tosto nascerano.

P face lacha. 203.

Re herina de omo Et lassala stare p Alguno dy Et pyla
cuore p fine ch lieua mete de ssuina Et tutta ladita
schiuma ne geta uia. Poy prendi lbz. 6. de la dicta
ozina Et lbz. 7. de Calana uiua uiua. Et lbz. 7. de
bona et forte canere Emistrica i sieme Et poy al fue
co ogni cosa i sieme et lassale bolire poco tempo et p
oy leuale dal fuoco e distillale co una lenquetta de feltto
Et dlo ch distilla reserua et poi pendi la dicta ozina
emistilla al foco et lassala bolire i fine tanto ch essa ozina
abia receuto color sanguineo pfecto.

Poi X lume de ~~marcho~~ marcho Emetillo nelaqua chiara
 chiara ed fenzalo co essa E poi prede ladieta quale
 resoluta co el dito lume E metilo sopra la dicta orna
 bolita co la dita goma della cha e stringe se X modo de
 lacte qm. se fa el caso.
 Et poi prendi vna sacheta di pano et colla z lalacha rema
 za nella sacheta Collozata de fin colore Et laqua nel
 za y ladieta sacheta.
 Poi prede ladieta laca laquale e massa nella sacheta et
 se chala X solle o X fuoco.

R *Facere Colore Rosato.* 204.
 Cenere de vite et calcina vna tanto deluno quanto delaltro et f
 ane rano poi prede lodito rano et distillalo y faltro ho
 y lambico Et poi prede rasura d'olio poluere de Vercano
 Emetilo ilodito rano distillato et lassialo fraze vno po co
 e In matenete lodito rano comenzerà X colore rosa
 to / y facto

y fare Et vno In vna nocte forte 205.
 como X ceto

R meti In vno uase di vino folie de noze Et seza forte 206.
 y fa X ceto de subito.

R prede vno pane de segala ch sia fenzato co lacto E qn se
 ra cotto Et vno chomei X volte nello cotto et fillo
 coccoze In Capo et fallo parecchie volte Et pin e fay
 poluere et de gilla poluere metezay In vno poco de vino
 et seza X fay forte

Explicit liber Reframus Gratia xpo.

Nota lettore Como Jo. q. matio nominato dalla viola
 scriuì el dito libro de ma p pira mano del 1453 ad. 17. po
 tore Et Xuy la copia da uno angolezo del duca boe
 xo el qual ne fixera vno ora coto y ch luy laue co gra
 fadiga dale mano del marchese melle lionelo

Ad faciendum Argenton

Re Argenti viij 3. Et primo facti bolice Argento
et post qd erit boliton pone intrus Argenti viij et fino
esse fa duoro facti burze ouisque Argenton sic gretton
et postea facti tza die usi ilapide ubi in fonda et
erit qa Argenton.

Ad fac de Argento ch parera
Argento carute puoue saluo
cha de matelo

Re sicut de Argenti 2100. de qlla caba ch anome cusi cfine
sugo cabi etuo Argento colado cfondilo entro
el duto sugo quatro 10/3 un q uolte Epazateza
Argento fino Argento toco epazateza saluo cha
matelo Estto Argenti da mio gpare. In tomo
agolate

p fare una medesima molto merauciosa elona
Argenti et camobitico.

Re Argento sublimato p si solo qd vena bianca e qn seza cusi sublima
de tuolo etuo ultrafacto Argento sublimato apeso epista queste
de coffee de Argenta sibile, emite Argenti, como se sublima
lo sublimato estto saluato da pte.

Incora p lo pte sopra dita

Re Argento deo puri chiaro ch tu poj auere 3. i. calniti ch sia refato
3. i. calniti come 3. i. pitta lo rifeqato de salnitro de q
acqua emiti qste de coffee uno miolo emiti sopra la zeneze
calde elafa vaporizate tanto ch uegna bianca poi tollo dal
fuogo emesedalo q lo sal gema ch sia ben pitta emitila
Incora de la zeneze e qn seza quali suto tuolo dal fuogo
epistalo molto ben e qn el seza ben pitta de una scudela q
mitigelo dentro cabi de vno forte capitelo emitigelo e bag
nalo, hizezamate, emesedalo Eposta ouezulo p dentro qlla
scudela emitila de la zeneze Elafa molto ben refugate, e
qn el seza refuto bagnalo ancora cfa cusi p fin quatro
o 3 un q volte possa saluato p la pma medesima ch se da seza
lo rano purigato lo qualte tu voj fare de luga de bologni

Puzza lo ramo i qsta forma. Re ramo 3 m. om e tie
banda 3oe de qlla zala laqual se feza le frange, omni
In uno corezuolo Afondere Abi de laqua forte y paranda
la qual Aqua se fa cisi. Re calzina meza scudla e
Altra fata zenera qd sia ben cota e In copza luma glaltea
comula In una secha molto ben faada Abi de vna
lessia qd sia ben forte e butta gine suco el alla y allaze
p duo ore e posa colata e In qlla zeta vna brada de salte
caltra fata luma de vino 3oe de feza qd sia bianca E In
qlla Aqua zeta lo ramo p modo qd l'urda i gane y fina
sic volte Eplo sim de Altra tale fiade In vno fortissimo
qd se sia lodito salte el dita feza ma qn tu l'urda fon
duto d' volte i laqua forte da se souera tre pata vna
dela medesina fata de lo ruscato E qn el feza fornito
i laqua e In la sed mitilo Afondere e da se fora zing
parte vna dela medesina fata de acinico e da rieto fide
mato mebro pma l'urda fino Afondere gl'oramo e In
qd tu abi apuado Aquate pizolle fate i qsta forma
Re puzza de vnao sal ximonuago an. 3. s. sauo bianco
3. n. Epista qste cosse de qnagnia molto ben e fane prode
e saluale E qn tu l'urda fondato la medesina si and liquidi
li metal y zeta e i meza liza de metalo lamita de qste pizole
somp mesedand a como feza In copzaco zetalo In Xga
Afate lo Ramo bianco, como p'cto.

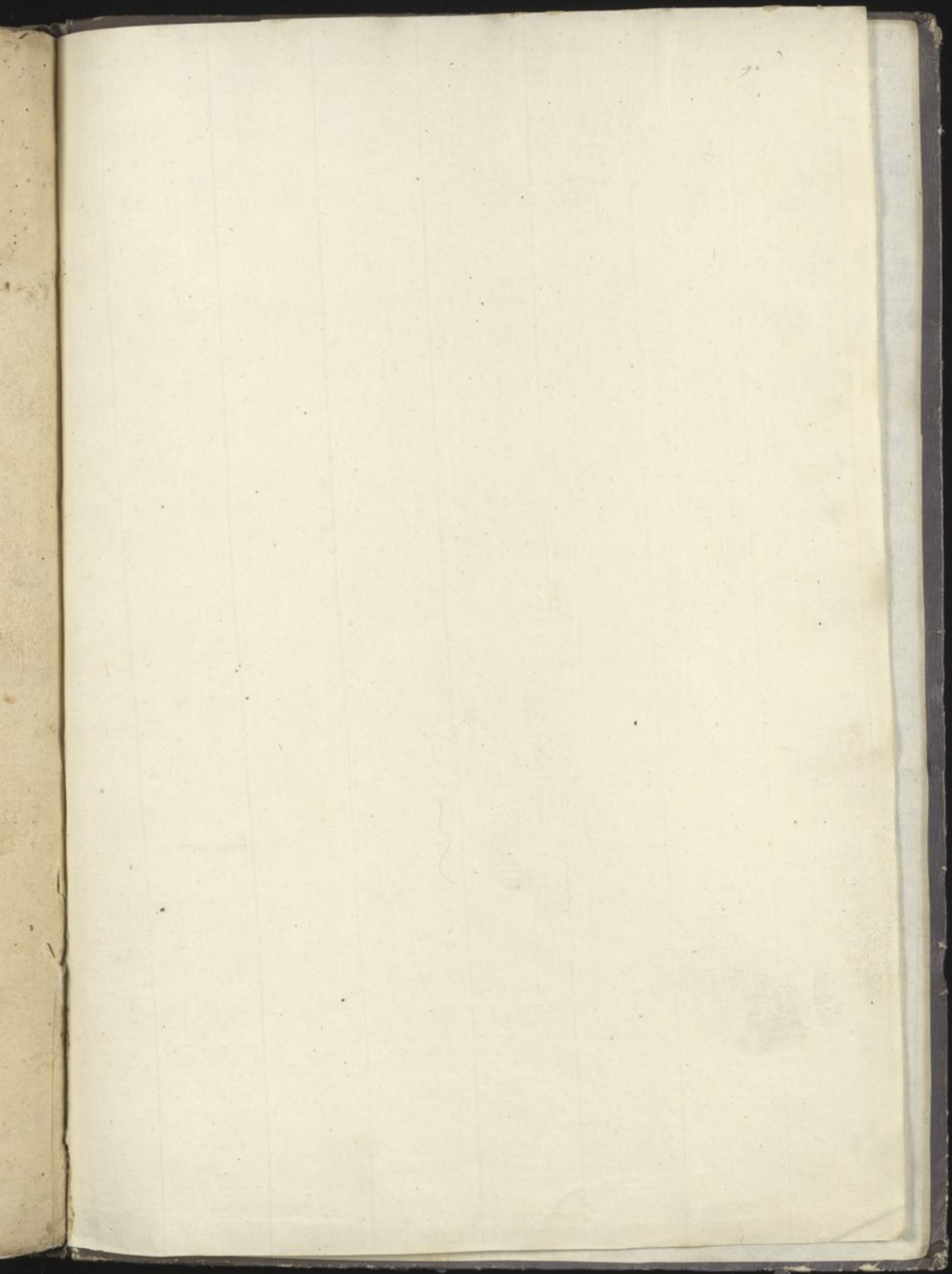
Re solfo vno 2. dy. folio de lo ruscato vna. an. p'cto de vna
cosse molto bene. E m'bile In vno vno e fide bolere in
Aqua tanto qd la dita Aqua deueti luqida E por nela
dita Aqua meti qste vassa de rame qd ti puzza e butta
vna bancia come a zento E no p'cto vno may colere
e fide dita vassa de rame qd ti qn tu le meto a nela
dita Aqua de vnao fide meho Et f'cale bolere in p'cto
de dita Aqua.

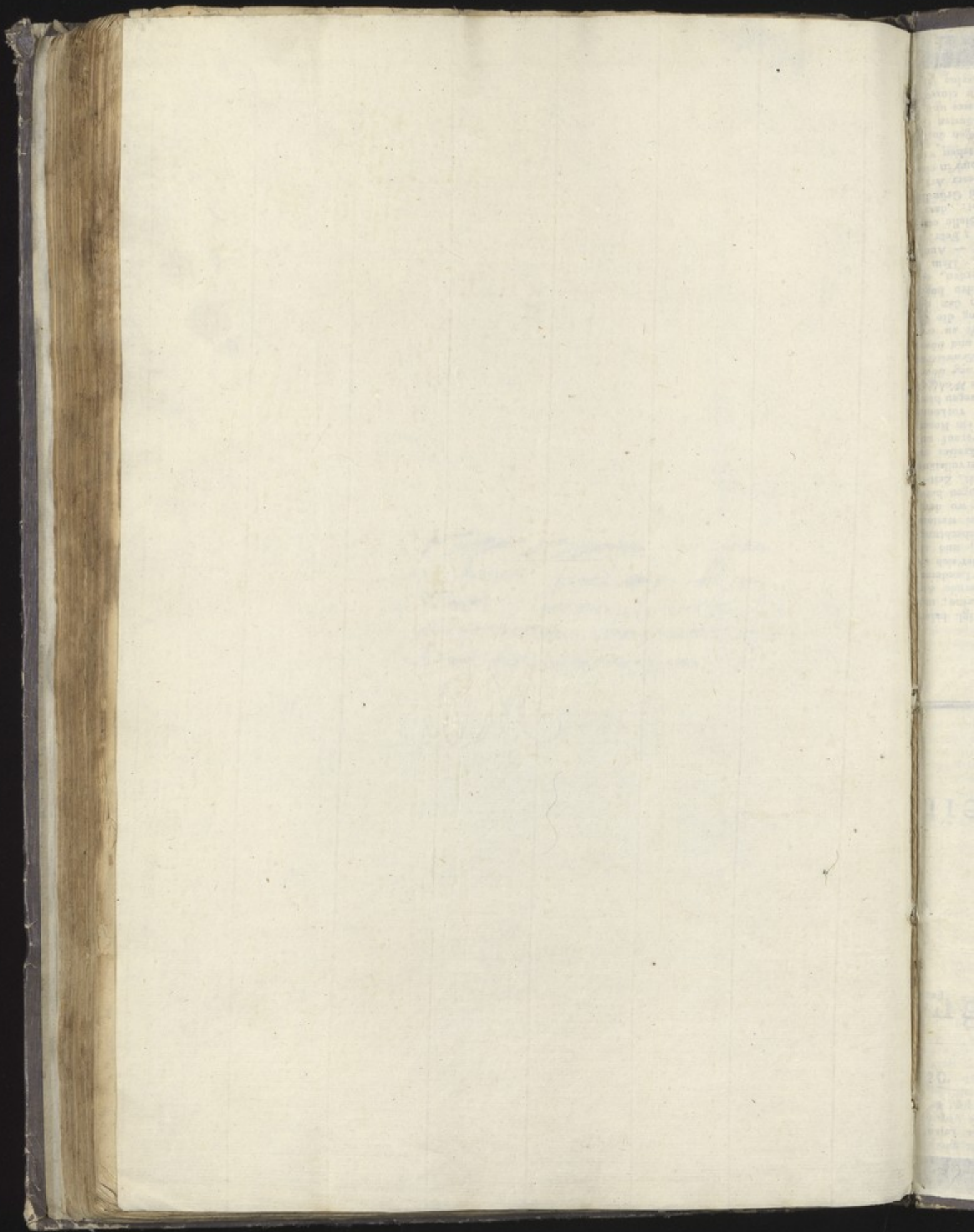
Questo libro e sic de mi. Natio barbuero Nominato
dala viola e dau la copia de vno libro de fo dela
Vl. is. del marchese honelo. m. de. Etc. 2

60

5. 11

~~Il~~ ~~libro~~ ~~di~~ ~~francesco~~ ~~per~~ ~~giulio~~
de' ~~libretti~~ ~~fatti~~ ~~per~~ ~~lo~~ ~~scopo~~ ~~di~~ ~~se~~
mentre ~~da~~ ~~uno~~ ~~stipulato~~
solo ~~strumento~~ ~~con~~ ~~questo~~ ~~modo~~
che ~~si~~ ~~face~~ ~~in~~ ~~il~~ ~~giorno~~

Faint, illegible text from the reverse side of the page, appearing as bleed-through. Some faint characters like 'g.' and '20.' are visible.

Posuisti recipies q sine aliqua diminutione.
 In summa Ergo i prima distillatione semp de quatuor me
 furis unam habes et sic distillabit usq ad sex distillationes in
 septima distillatione erit tal. xq
 decima pfectissima e.
 Cias tam q non pp difficultate q
 mar tercia distillatione. vel ac
 istumetu canonu.
 In prima distillatione di pfecta
 nter quia uapor plus distillat
 canorus. q in tab serpētis.
 Et si quis sciat scia q tres aque
 tione. pima e pfecta illa. i. que
 scita simplex q ardet se et no si
 tiza nihil ualēt nisi tm ad oculo
 Ita tam q ex illa lancea qollet
 Et in estate mane meridie et se
 i horis causs uentis accidentalib
 plerq usq ad duas partes et tēt
 re uacua. Eam uaporis faci
 i prima distillatione.
 Sy quis eam enim ca uti scuit in
 et frigidis curat et sanitate p
 herbarz flores p sales uolal ra d
 pprietates si fortes p tres horis
 uisus aque i copre huano est
 cito curat et sanat homs egitudo
 lidas. i. cezarby et nēuoz et Jun
 p... tū... fi

Jte
 Jte

The Wellcome Library

raxet
 uti
 factm
 nde
 one
 filla
 picolle
 rrie
 me
 rit
 eti
 uore
 fecta
 lidis
 dom
 abit
 rant
 t qm
 q ca
 mpta
 no.
 uza
 uaf
 if.
 ulty
 tagine
 aref. et

